IV 78890
+
Literarna priloga privezana

YU ISSN 0040—1978

TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LETO XXXIV., ŠT. 1 Ptuj, 8. januarja 1981 CENA 6 DINARJEV

IZ VSEBINE

Utrjevati vodilno vlogo ZK (stran 3)
Dogovor o temeljih družbenega plana (stran 5)
Nove cene mleka (stran 7)
Z vedrim korakom v novo leto (stran 8)

Kraj poslednjega boja Pohorskega bataljona — pomnik, ki bo ostal za vedno zapisan v naši zgodovini.

Novi del občinskega središča Slovenska Bistrica.

OBČINA SLOVENSKA BISTRICA VČERAJ, DANES IN JUTRI

Praznik občine je trenutek in priložnost, da delovni ljudje v njej pregledajo prehojeno pot, dosežene delovne rezultate in kakšne naloge jih čakajo v prihodnjem obdobju. Občina Slovenska Bistrica je prav gotovo med prvimi v SR Sloveniji, ki ima svoj praznik že prve dni v letu. To je tudi vzrok, da ob svojem prazniku še ne morejo dati popolnih rezultatov poslovanja v preteklem letu, z dokaj natančnimi pa že lahko postrežejo.

Območje občine Slovenske Bistrice pokriva 36.869 ha ali 369 k²m in predstavlja 1,82 odstotka celotnega slovenskega prostora. Po površini se uvršča med srednje slovenske občine in je med šestdesetimi občinami na 22. mestu. Tako ugodnega mesta pa ne zavzema na področju gospodarstva za kar je veliko objektivnih vzrokov, ob njih pa prav gotovo ne manjka takšnih, ki jih bo potrebno v naslednjem obdobju z gospodarnejšim poslovanjem, seveda ob ugodnejših zunanjih razmerah, uspešneje odpravljati.

Nekaj več kot polovico občine pokrivajo gozdovi, zato je lesnopredelovalna industrija med najmočnejšimi panogami gospodarstva tega območja. Med neugodne pokazatelje uvrščajo tudi počasno naraščanje števila prebivalstva, saj ugotavljajo, da v veliki meri zaostaja za rastjo prebivalstva v SR Sloveniji. Medtem ko je v letu 1976 občina štela 31.270 prebivalcev, se je do leta 1980 to povečalo komaj za okoli tisoč.

Za družbenoekonomski razvoj občine je značilno, da tako kot v republiki, beležijo zaostajanje pri konkretnem uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov, še posebno pri povečanju produktivnosti dela in izboljšanju učinkovitosti gospodarjenja, pri spreminjanju strukture v materialni proizvodnji in doseganju skladnejših blagovnih in denarnih tokov v družbeni reprodukciji. Za obdobje 1976—1980 ugotavljajo, da ni bil dosežen načrt prestrukturiranja gospodarstva. Kljub neugodnim gospodarskim tokovom v posameznih letih minulega srednjeročnega obdobja, so v občini dosegli nekatere pomembne rezultate, ugodno rast gospodarskega razvoja in rast družbenega standarda. V prvih štirih letih minulega srednjeročnega razvojnega obdobja (1976—1979) je družbeni proizvod naraščal letno v povprečju za 22,4 odstotka nominalno, medtem ko je bila realna rast 7,1 odstotka. Fizični obseg industrijske proizvodnje je v enakem obdobju naraščal letno po stopnji 8,1, zaposlenost v združenem delu pa za okoli 3 odstotke.

Pomembni uspehi so bili v zadnjem obdobju doseženi na področju izvoza, ki je naraščal v povprečju za več kot 16 odstotkov, realno za okoli 9 odstotkov, to pa je hitreje od realne rasti družbenega proizvoda. Predvideni učinki pa niso bili v tem obdobju doseženi na področju investicijskih naložb, saj so bile odločitve v investicijske naložbe velikokrat podrejene trenutnim interesom in tako niso odražale dolgoročnih interesov delavcev v združenem delu. Nemalokrat je bila posledica neučinkovitejšega investiranja predolgo izvajanje posameznih investicij. Ob tem je potrebno še povdariti da tudi negospodarske investicije niso rasle v skladu z materialnimi možnostmi, posledice se kažejo tudi danes na področju posameznih dejavnosti.

V občini Slovenska Bistrica je bilo v letu 1980 zaposleno povprečno okoli 7500 delavcev, od tega okoli 6600 v gospodarstvu. Povprečna stopnja rasti zaposlenosti je znašala blizu 3 odstotkov kar je bilo za republiškim povprečjem. Pomembno je bilo tudi gibanje zaposlenih pri zasebnih obrtnikih, ki je v začetku minulega srednjeročnega obdobja znašalo 310, konec leta 1980 pa že okoli 500. Neugodne rezultate beležijo v bistriški občini tudi na področju ustvarjanja narodnega dohodka, kjer kljub višji stopnji rasti družbenega proizvoda, kot je bil v srednjeročnem obdobju 1976—1980 v SR Sloveniji, zaostajajo. Če je bila ta občina po doseženem narodnem dohodku na prebivalca v letu 1979 še na 51. mestu v SR Sloveniji, je sedaj še nižje.

Dejavnost industrije predstavlja v zadnjih letih 50 odstotkov družbenega proizvoda. Najpomembnejša dejavnost je proizvodnja in predelava aluminija ter njegovih zlitin, pa tudi lesna industrija s prehodom na višje stopnje predelave surovine. Osnovna usmeritev na področju predelave aluminija je povečanje stopnje finalizacije, razvoja tehnologije in raziskovalne dejavnosti in nadaljnje povečanje izvoza, še posebno v dežele v razvoju in razvijanje višjih oblik mednarodne menjave. Druga najpomembnejša dejavnost, gozdarstvo in lesno predelovalna industrija načrtuje nadalnji razvoj v finalizaciji in razvoju takšnega proizvodnjega programa, ki bo vključeval tudi plastiko, steklo, papir in aluminij. Prav te surovine imajo v bistriški občini bogato zaledje.

Kmetijstvo je v občini Slovenska Bistrica še vedno področje, ki v veliki meri vpliva na rezultate poslovanja in gospodarjenja. Zato je tudi upravičeno pričakovanje, da bodo v prihodnjem srednjeročnem obdobju nadaljevali naložbe v pridobivanje in usposabljanje novih kmetijskih zemljišč, povečano proizvodnjo poljščin, v obnovo vinogradov in sadovnjakov. Povečali bodo tudi število stojišč za pitno govedo, aktivnosti pri nadaljnjem preusmerjanju kmetij, razvoju kmečkega turizma in izpopolnjevanju kmetijske mehanizacije.

Še dokaj neizkoriščene so tudi možnosti in potrebe po organiziranem nadaljnjem vključevanju gradbeništva v mednarodno menjavo dela, pocenitvi in prehodu na industrijski način gradnje. Velike naloge čakajo v srednjeročnem obdobju tudi trgovino, saj je ta v občini slabo razvita, zato velika sredstva odhajajo v sosednje občine, predvsem Maribor, Ptuj in Slovenske Konjice. Delovna organizacija Preskrba, kot osnovni nosilec razvoja trgovine v občini, si bo morala prizadevati za razširitev prodajnih in skladiščnih prostorov, posodobitev prodajne mreže in tudi povečanje ponudbe.

Predvsem v letu 1980 je drobno gospodarstvo zabeležilo pomembni korak v razvoju, ki teži predvsem po izkoriščanju surovin, ki si jih lahko zagotavlja v okviru občine.

Odločilno vlogo v srednjeročnem obdobju 1980—1985 v občini Slovenska Bistrica bo imel tudi izvoz, ki je bil že v preteklem srednjeročnem obdobju večji od uvoza. Največji izvozniki so bili in ostajajo tudi v prihodnje organizacije združenega dela IMPOL Slovenska Bistrica, ki predstavlja nad 75 odstotkov vsega izvoza občine. Med izvozniki pa so vse uspešnejši tudi TOZD LIO Poljčane, DO Steklo Slovenska Bistrica, TOZD Releji Makole in EMI Poljčane. Še neizkoriščene možnosti so tudi v delovnih organizacijah MONTER Poljčane-reduktorji, TOZD Granit Slovenska Bistrica, DO Granitna industrija Oplotnica in Kmetijski kombinat Slovenska Bistrica z izvozom vina in namiznega sadja.

Besedilo in posnetka: Viktor Horvat

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ V SOZD EMONA LJUBLJANA

Večje možnosti hitrejšega razvoja

Že dalj časa so tekli dogovori med predstavniki Kmetijskega kombinata Ptuj in sestavljene organizacije združenega dela EMONA Ljubljana. V skladu z družbenim interesom razvoja slovenskega kmetijstva in splošnih prizadevanj za več hrane so našli skupni jezik, dogovorili so se o oblikah najtesnejšega sodelovanja in povezovanja.

O rezultatih dogovorov je razpravljal tudi delavski svet Kmetijskega kombinata Ptuj in sprejel sklep o razpisu referenduma, ki bo v vseh 16 TOZD KK Ptuj še v mesecu januarju 1981. Na referendumu se bodo delavci lahko izrekli za ali proti združitvi v sestavljeno organizacijo Emona Ljubljana.

,,Predvsem večje sovlaganje sredstev v agroživilstvo in s tem bistveno pospešitev njegovega razvoja, sovlaganje v razvoj našega gostinstva in turizma, zlasti še Ptujskih toplic, zagotavljanje večjega izvoza in vrsto drugih prednosti. To obenem pomeni sovlaganje v razvoj kmetijstva v podravski regiji. Ob tem bomo razvijali in krepili dolgoročno sodelovanje s SOZD Tima Maribor v skladu s skupnimi temelji plana na območju skupnosti podravskih občin.''

Več o pripravah na referendum o združitvi prihodnjič. FF

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE
OBČINSKI SVET
PTUJ

Na podlagi določil 123. člena Statuta Zveze sindikatov Slovenije in na podlagi določil Pravilnika o podeljevanju srebrnega znaka sindikatov Slovenije (štev. 95—8—2/Grz z dne 28. 1. 1975)

razpisuje

Komisija za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije pri Občinskem svetu ZSS Ptuj rok in pogoje za predlaganje kandidatov za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije v letu 1981.

Srebrni znaki sindikatov Slovenije bodo podeljeni ob 1. maju »PRAZNIKU DELA« posameznim članom sindikata in osnovnim organizacijam zveze sindikatov.

I.

Srebrni znak se podeli članu sindikata za dolgoletno in požrtvovalno delo v sindikalni organizaciji, ki je s svojim delom dal pomemben delež pri uresničevanju delavskih interesov ter veliko prispeval k uveljavljanju in razvoju, prav tako razredno opredeljenemu delovanju sindikalne organizacije.

II.

Srebrni znak se podeli osnovni organizaciji zveze sindikatov za večletno vzorno in učinkovito delovanje pri uresničevanju interesov članstva.

III.

Predlog za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije, poda:

1. za posamezne člane sindikata osnovna organizacija zveze sindikatov, občinski odbor sindikata dejavnosti ali občinski sindikalni svet;

2. za osnovno organizacijo zveze sindikatov Konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov, občinski odbor sindikata dejavnosti ali občinski sindikalni svet.

Predlog pošljejo predlagatelji v pismeni obliki z obrazložitvijo: Občinskemu svetu ZSS Ptuj — Komisija za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije, najpozneje do 25. marca 1981.

Komisija bo upoštevala samo predloge, ki bodo dostavljeni do navedenega roka z ustreznimi obrazložitvami.

OS ZSS Ptuj

Odlikovanja zaslužnim delavcem

Minulo leto je bilo za delavce in kooperante Perutnine Ptuj še posebno pomembno, saj so praznovali dva visoka jubileja 30-letnico samoupravljanja in 75-letnico obstoja in razvoja te delovne organizacije.

O hitrem razvoju, ki je plod dobrega dela in dosledne povezanosti celotnega delovnega procesa, smo precej pisali. Tudi o sedanjih uspehih in težavah, s katerimi se ta kolektiv spopada. Tokrat pa lahko zapišemo, da v Perutnini tudi na delavce niso pozabili, saj se zavedajo, da ima Perutnina največji kapital v marljivem in delovnem kolektivu, ki je sposoben upravljati svojo organizacijo na poti hitrega razvoja. Velika delovna prizadevanja ob primerni disciplini in dobri organizaciji dela prinašajo delovni organizaciji prednosti, ki se kažejo v poslovni uspešnosti njihovega dela.

Številni delavci in kooperanti so s svojim delom za vzor drugim, zato so v jubilejnem letu, na predlog sindikalnih organizacij, predlagali več teh delavcev, da se jim podelijo zvezna odlikovanja.

Predsedstvo SFRJ je odlikovalo 36 delavcev in kooperantov ptujske Perutnine. Odlikovanja je odlikovancem izročil predsednik SO Ptuj dr. Cveto Doplihar na seji delavskega sveta Mesokombinata Perutnina Ptuj, 26. decembra 1980. Imena odlikovancev so bila objavljena v prejšnji, 51. številki Tednika.

L. Ç.

Predsednik skupščine občine Ptuj dr. Cvetko Doplihar izroča Red zasluge za narod s srebrno zvezdo Janezu Lipavšku, mizarju v TOZD Servis
Foto: L. C.

LJUBLJANA
PO 4223/1982

1943—1981

Ob 8. januarju, prazniku
občine Slovenska Bistrica,
čestitamo
vsem delovnim ljudem
in občanom ter jim želimo
veliko delovnih uspehov!

Skupščina občine Slovenska Bistrica
in družbenopolitične organizacije občine
Slovenska Bistrica

TOZD ELEKTRONIKA PTUJ

PRIPRAVLJAJO NOVE PROGRAME

O tem, da se je elektronika »udomačila« tudi v ptujski občini, danes ni več nobenega dvoma. To potrjujejo tudi delovni uspehi v TGO Gorenje TOZD Elektronika Ptuj, saj je ta delovni kolektiv od skromnih začetkov po obsegu in velikih po željah in pripravljenosti že dosegel raven, ki je osnova za nadaljne delo. Vse to pa ni prišlo samo od sebe temveč z veliko volje in želje po dokazovanju, da lahko tako zahtevno proizvodnjo obvladajo tudi naši delavci. V sodelovanju TGO Gorenje si je proizvodnja na področju elektronike postavila temelje.

Minulo leto lahko za ptujsko elektroniko ocenimo kot uspešno, čeprav brez težav ni šlo. Še zlasti v okviru stabilizacijskih prizadevanj pri zmanjšanju uvozne odvisnosti. Tako so se delavci v TOZD Elektronika v drugi polovici leta večkrat srečali s pomanjkanjem reprodukcijskega materiala in to se bo poznalo pri končnem obračunu. Zahtevnega letnega programa ne bodo izpolnili, ostali bodo »kratki« za 5 odstotkov, realizacija bo torej 95 odstotna. Kljub boljši delovni disciplini, boljši organizaciji dela in občutnem zmanjšanju dela prek polnega delovnega časa (kar za 75 % v primerjavi z letom 1979) več niso uspeli doseči.

Razlogov za nezadovoljstvo pa vendarle ni. Poglejmo primerjavo med leti 1979 in 1980 in ugotovili bomo, da so bili v tem kolektivu še kako uspešni. Celotni prihodek bo večji kar za 30 % in bo znašal okrog 400 milijonov dinarjev, dohodek pa bo večji za 45 %. Vse to pa je ustvarilo 300 zaposlenih v obeh delih temeljne organizacije — torej elektroniki in izdelavi kopirnih aparatov (biro tehnike). Temu ustrezno so večji tudi osebni dohodki, saj je poprečni OD sedaj že 7500 dinarjev. Zaposleni pa najbolje vedo kako je bilo še leto nazaj. Dosežek pa je rezultat tudi enakega števila zaposlenih kot leto nazaj!

Vendar pa sedanje proizvodne usmeritve niso zagotovilo za uspešno prihodnost, še zlasti zaradi uvoznih omejitev. Zato v Gorenju in tudi v

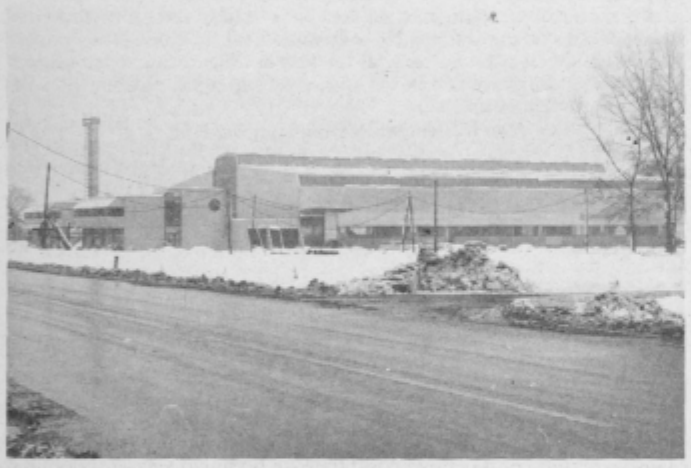

Gradnja novih prostorov je v zaključni fazi (foto: I. kotar)

Ptuju že nekaj časa snujejo nove usmeritve, ki bodo tržno in dohodkovno bolj zanimive od sedanjih. Temu pa je podrejena tudi načrtovana preselitev v nove proizvodne prostore ob Ormoški cesti, ki so v zaključni fazi. Preselitev bo namreč odvisna od prihodnjih usmeritev, saj želijo pred selitvijo pripraviti vse potrebno za novo proizvodnjo.

Nove razvojne usmeritve iščejo v okviru matične delovne organizacije na področju projekta elektronike, v katerem bodo sodelovale vse »elektronske« temeljne organizacije Gorenja. Osnovna usmeritev bo na področjih profesionalne elektronike, informatike in zabavne elektronike. Te usmeritve želijo uresničiti v enotnem konceptu razvoja in proizvodnje elektronike predvsem po načelu združevanja sredstev, delitve dela in delitve dohodka po vloženem delu in rezultatih dela. Leto 1981, ki ga začenjamo, bo na tem področju prehodno — usklajevanje in uvajanje — nato pa sledi realizacija sprejetih usmeritev in nalog. Velja omeniti, da je v okviru Gorenja svoje mesto našla tudi biro tehnika (biro oprema, biro informatika in biro elektronika), nosilec pa bo TOZD Elektronika Ptuj. Perspektiva torej tudi na tem področju.

Načrti ptujske elektronike so torej obsežni in zahtevni. Vendar ne brez osnove, da omenimo le sposobne delavce tudi za zahtevneo proizvodnjo in novi objekt, s katerim bodo v prvi fazi proizvodne površine povečali skoraj za trikrat.

I. kotar

O skupnosti za cene v občini Ptuj

V dosedanji praksi je za proizvode in storitve, ki so bile v pristojnosti občine, dajal soglasje k cenam občinski izvršni svet, evidenco nad tem pa je vodil referent za cene. Podobno je bilo tudi v okviru republike in federacije, če je šlo za proizvode in storitve z njihove pristojnosti.

Da bi tudi na tem področju zagotovili kar največji družbeni vpliv, je treba v skladu z določili zveznega zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen ter republiškega zakona o pravicah in dolžnostih organov družbenopolitičnih skupnosti na področju družbene kontrole cen in o skupnostih za cene — ustanoviti skupnost za cene v vsaki občini.

V skladu s tem je bil tudi pripravljen osnutek družbenega dogovora o skupnosti za cene občine Ptuj. Njegovi podpisniki so: Izvršni svet SO Ptuj, medobčinska gospodarska zbornica za Podravje Maribor, občinski svet ZSS Ptuj, občinska konferenca SZDL Ptuj in občinska konferenca svetov potrošnikov. Občinske skupnosti za cene namreč ni moč ustanoviti prej dokler ni sklenjen družbeni dogovor. Ta dogovor pa je

PREDLOG DRUŽBENEGA DOGOVORA

sklenjen, ko ga podpišejo pooblaščeni predstavniki udeležencev.

Osnutek družbenega dogovora o skupnosti za cene v občini Ptuj je bil vsem udeležencem poslan že 11. novembra 1980. Bistvenih pripomb k osnutku ni bilo. Občinski izvršni svet je predlagal, da bi naj svet skupnosti imel 15 članov in to: Medobčinska gospodarska zbornica bi imenovala 8 članov in to iz vrst temeljnih in drugih organizacij združenega dela in skupnosti, interesnih skupnosti materialne proizvodnje in obrtnega združenja, po 3 člane bi imenoval in razreševal občinski izvršni svet, po enega člana pa bi delegirale občinski svet ZSS Ptuj, občinska konferenca SZDL Ptuj, občinska konferenca svetov potrošnikov in skupnost socialnega varstva občine Ptuj. Mandatna doba naj bi bila enotna 4 leta.

O predlogu družbenega dogovora o skupnosti za cene občine Ptuj je stekla obširna razprava tudi na seji predsedstva OK SZDL Ptuj, 25. decembra 1980. Člani so imeli nekaj konkretnih pripomb in dopolnitev, ki bi jih moral družbeni dogovor upoštevati, da bo na podlagi tega moč naloge kar najbolj konkretno opredeliti v samoupravnem sporazumu. Sprejeli so sklep, da predsedstvo OK SZDL Ptuj pristopi k dogovoru, vendar je v njem treba upoštevati pripombe in dopolnitve, ki so bile dane na seji.

Povezano s tem se je na seji predsedstva OK SZDL Ptuj razvila tudi širša razprava o politiki cen pri nas, o administrativnih posegih v cene, sprostitvah cen o nepravem času in podobno. Kritično so obravnavali tudi dejstvo, da se občinska konferenca svetov potrošnikov še vedno ni konstituirala, čeprav že 3 leta obstaja iniciativni odbor. Sklenili so, da je treba iniciativni odbor ponovno spodbuditi, da bo svojo nalogo izvedel do kraja.

FF

Kaj je to, klub samoupravljalcev

Klub samoupravljalcev občine Ptuj je bil ustanovljen junija 1980, aktivnosti za ustanovitev kluba pa segajo že v leto 1978. Leta 1979 so dali v razpravo samoupravni sporazum, ki je vseboval tudi finančne obveznosti podpisnikov, vendar tega samoupravnega sporazuma v združenem delu niso sprejeli. Potrebno je bilo pripraviti novo vsebino samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kluba samoupravljalcev, ta pa za razliko od prejšnjega ne vsebuje materialnih obveznosti in ga je podpisalo več kot 70 odstotkov vseh TOZD v ptujski občini. Na ustanovni skupščini, kjer je bila zelo dobra udeležba, so izvolili samoupravne organe kluba in delo je steklo. Klub deluje v okviru občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Ptuj, kot stalna oblika delovanja sindikata.

Naloge kluba samoupravljalcev so opredeljene s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi in delovanju kluba. Pomeni stalno obliko izmenjave izkušenj iz samoupravljalske prakse, njegova naloga pa je tudi izobraževanje delavcev. Glavne naloge so torej naslednje: prispevati delež k hitrejšemu uveljavljanju samoupravnih socialističnih odnosov in samoupravljalske prakse ter krepitvi samoupravljalske zavesti in odgovornosti, sodelovanje pri proučevanju programov in usmerjanju družbenopolitičnega izobraževanja ter usposabljanje samoupravljalcev. Nadaljnja naloga je ugotavljanje potreb po praktičnem usposabljanju za potrebe združenega dela in posredovanju teh potreb izobraževalnim institucijam. Ena glavnih nalog pa je že omenjena izmenjava izkušenj, ki jh delegati v organih samoupravljanja pridobivajo pri razvijanju samoupravljanja.

Tone Čeh, predsednik kluba samoupravljalcev.

Čeprav je od ustanovitve kluba poteklo šele šest mesecev, že lahko govorimo o uspehih, saj so pričeli z delom takoj po ustanovitvi.

Najprej je bilo seveda potrebno urediti določene formalnosti v zvezi z registracijo kluba. Predstavniki kluba so si ogledali nekatere klube samoupravljalcev v drugih občinah in se seznanili z njihovim delom in tudi z izkušnjami. Takoj so začeli tudi z izvajanjem sprejetega programa. Opravili so anketo v sindikalnih organizacijah v združenem delu z namenom, da ugotovijo dejanske potrebe po tovrstnih aktivnostih. Odziv je bil precejšenj, večina sindikalnih organizacij ima po podatkih ankete približno enake potrebe. Sindikat in delavce najbolj zanimajo izmenjave izkušenj med predsedniki delavskih svetov, predsedniki disciplinskih komisij, delavskih kontrol in drugih organov samoupravljanja. Drugo zanimivo področje so aktualne družbenoekonomske teme in področje splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite ter delegatskega sistema.

Na osnovi želja in potreb podpisnikov samoupravnega sporazuma so v lanskem letu že izvedli nekaj samoupravljalskih tribun in predavanja za delavce, na primer v ptujski opekarni. Organizirali so tudi seminar za predsednike disciplinskih komisij in opravili še nekatere aktivnosti.

Izvršni odbor je pripravil že tudi smernice za delo v tem letu, sprejela pa ga bo skupščina kluba na prvi seji. Še v zimskih mesecih bodo pripravili seminar za delavce TOZD Volneni izdelki in konusove TOZD v Majšperku, seminar za predsednike samoupravnih delavskih kontrol, tribuno izmenjave izkušenj s predsedniki delavskih svetov, ter predavanja za delavce podpisnic samoupravnega sporazuma, ki so v anketi izrazile željo po tovrstnem izobraževanju delavcev. Tudi na temo nagrajevanja po delu bodo organizirali širšo tribuno, njen namen bo izmenjava izkušenj in usmeritve na tem področju. S tem bodo poskušali uresničevati načilo kluba „iz prakse — za prakso".

Nalog kluba samoupravljalcev je torej veliko, glavna je področje izobraževanja in osveščanja naših delovnih ljudi, samoupravljalcev, da bodo tako lažje opravljali pomembno vlogo v našem samoupravnem sistemu. Za dosego teh ciljev se bo klub samoupravljalcev povezoval s sindikalnimi organizacijami, pa tudi z izobraževalnimi institucijami. Upajo, da bodo tako uspeli čim bolj ugoditi potrebam in željam združenega dela, da bi delali za delavce, kar je tudi osnovni namen kluba.

JB

Odlikovani delavci TOZD Gradnje Ptuj

Ob 35. obletnici gradbenega industrijskega podjetja GRADIS, je Predsedstvo SFRJ z ukazom št. 85, z dne 7. novembra 1980 odlikovalo 7 delavcev v temeljni organizaciji združenega dela GRADNJE Ptuj.

Z REDOM ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO je odlikovan Julij Gjurasek, direktor TOZD. Z REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM so odlikovani Anton Cebek, zidar, Ivan Jurgec, gradbeni delovodja, Franc Petek, tehnični pomočnik direktorja, Ivan Ivanuša, strojni referent, Stanko Kramberger, skupinovodja in Janez Toš, tesar.

Odlikovanja jim je na razširjeni seji delavskega sveta izročil predsednik skupščine občine Ptuj, dr. Cvetko Doplihar.

Odlikovancem iskreno čestitamo in jim želimo mnogo novih uspehov pri nadaljnjem delu.

FB

Odlikovanci Gradisa TOZD Gradnje Ptuj **Foto: Kosi**

Z ZASEDANJA ZBOROV SO ORMOŽ

SMERNICE ZA NOVO SREDNJEROČNO OBDOBJE

26. decembra so se sestali najprej na skupni seji zbori občinske skupščine Ormož. Na dnevnem redu je bila razprava o predlogu dogovora o temeljih družbenega plana občine Ormož za obdobje 1981-85. Razprava o tem dokumentu je trajala precej časa, delegati so imeli kup pripomb, dopolnilnih ali spremenilnih predlogov. Največ vprašanj je bilo na račun planiranih aktivnosti v krajevnih skupnostih, ti plani pa niso usklajeni z občinskim. Čeprav je bilo nekaj pripomb upravičenih, je na koncu le prevladala zavest, da bo zaradi stabilizacijskih tokov moralo marsikaj, kar je bilo planirano v naslednjih petih letih, počakati na ugodnejše čase. Mnogi delegati so v razpravi povdarjali naloge in možnosti na področju kmetijstva in s tem potrdili, da se vse bolj zavedamo naše skupne naloge na tem področju, torej na področju pridelave hrane.

Tudi za resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Ormož v letu 1981, delegatom je bila predložena v osnutku, je mogoče reči, da je stabilizacijsko naravnana, predvsem, kar se tiče obsega investicij, predvsem negospodarskih in pa prizadevanj za pospeševanje izvoza, ki bo v ormoški občini še bolj presegal uvoz. Osnutek resolucije je v javni razpravi, pismene pripombe pa sprejemajo do 12. januarja 1981.

Predsednik SO Ormož, Mirko Novak se je ob koncu skupnega zasedanja zahvalil delegatom za vestno in požrtvovalno delo v letu 1980 in med drugim dejal: „Izteka se leto, ki ga bomo Jugoslovani dolgo pomnili. Izgubili smo tovariša Tita, manjkala nam bo njegova misel o jasno začrtani poti v prihodnost. Leto 1980 nam je prineslo veliko težav, gospodarskih, političnih, zagodlo nam je tudi vreme. Večina težav je posledica naših slabosti in apetitov v preteklosti. V letu 1980 smo se teh težav zavedli in zakorakali po poti stabilizacije. Pot ne bo lahka, bo pa tudi dolga. Živeti in gospodariti bomo morali v realnih okvirih. Takšna je naša usmeritev za leto 1981, pa tudi naša dolgoročna usmeritev.

Ormoška občina je zaključila leto uspešno na vseh področjih, na kmetijskem, gospodarskem pa tudi na področju družbenih dejavnosti. V leto 1981 in v srednjeročno obdobje stopamo z usklajenimi dokumenti in spoznanjem, da je v tem več možnosti za dosego zastavljenih ciljev. Leto 1981 bo v marsičem prelomno. Kot država bomo v središču gibanja neuvrščenih, bratstvo naših narodov je garancija za našo svobodo in razvoj. Vsi bomo morali veliko delati in se osvoboditi mednarodnih spon ter domačih težav.

Prepričan sem, da bomo uspešni tudi v prihodnjem letu, v svojem in v imenu predsedstva SO Ormož se vam zahvaljujem za sodelovanje in vas vabim, da tako nadaljujemo tudi v naprej.

Vsem delegatom, vašim sodelavcem in najbližjim želim mnogo uspehov in osebne sreče v novem letu 1981!"

JB

Odločno in s samoodpovedovanji k novim uspehom

Delovna organizacija Tovarna olja je bolj kot večina drugih proizvodnih organizacij odvisna od zunanjih dejavnikov, ko ocenjujejo ob koncu leta rezultate poslovanja. Dobava surovin je odvisna od kmetijske proizvodnje, s tem pa tudi vremenskih razmer in drugih dejavnikov, ki jih prav na področju kmetijske proizvodnje ni malo in nanje do sedaj človek še ne more v celoti vplivati.

„Ko v našem delovnem kolektivu ob koncu leta ocenjujemo kako smo poslovali, lahko trdim, da kljub manjšim rezultatom kot smo se jih nadejali, smo bili uspešni, prav gotovo pa tudi prizadevnejši", je v svojem pregledu rezultatov poslovanja in okvirnih načrtih v prihodnjem obdobju, spregovoril direktor Tovarne olja, Leopold Turnšek.

„V letu 1980 smo ob velikih težavah, ki so nas vseskozi spremljale, tako v zagotavljanju potrebnih surovin, oljne repice, bučnic in še nekaterih drugih, potrebnih za proizvodnjo jedilnih olj, uspeli prodati za 10 odstotkov več jedilnega olja kot v letu poprej. To smo dosegli predvsem z uvedbo tri in štiri izmenskega dela v najzahtevnejših proizvodnih oddelkih, izboljšanjem kadrovske sestave zaposlenih, tehnologije proizvodnje in tudi osebne odgovornosti do rezultatov poslovanja" je povdaril direktor Leopold Turnšek, ko je ocenjeval tako fizični obseg proizvodnje kot tudi poslovanje v celoti. Uspeh podjetja predstavlja tudi dobro poslovanje v oddelkih predelave surovin, v rafineriji in polnilnici, kjer so plan kljub težavam, ki so jih spremljale skozi vse leto, uspeli presegati.

Direktor Tovarne olja Leopold Turnšek

Ker bodo zaključni rezultati poslovanja znani v naslednjih dneh, ti pa bodo prav gotovo dokaz prizadevnosti vsakega člana kolektiva, je Leopold Turnšek omenil še usmeritve kolektiva za prihodnje leto in srednjeročno obdobje, ko se bodo še intenzivneje usmerili v proizvodnjo jedilnih olj, prizadevanja za zagotovitev lastnih surovin tako iz Slovenije kot tudi Vojvodine, Srema in Slavonije od koder že sedaj dobivajo surovine ter nadaljnja specializacija v predelavi jedilnih pa tudi nekaterih drugih olj.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

OBRAMBA DOMOVINE SKUPNA NALOGA JLA IN OBČANOV

SLOVENSKA BISTRICA

To je bila letošnja osrednja misel na vseh svečanostih, kulturnih, športnih pa tudi drugih manifestacijah v okviru praznovanja 22. decembra v občini Slovenska Bistrica in tudi v sosednji občini Slovenske Konjice, ki že vrsto let uspešno sodeluje z vojaki garnizije JLA Pohorski bataljon Slovenska Bistrica.

Z aktivnostmi so pričeli že več kot teden dni pred praznikom, ko so vojaki garnizije Pohorski bataljon Slovenska Bistrica obiskali nekatere delovne organizacije, kjer so se seznanili z delovnimi procesi in nadaljnimi razvojnimi načrti proizvodnje. Ob tem so se širše seznanili tudi z oblikami samoupravljanja v teh sredinah. Učenci osnovnih šol občine Slovenska Bistrica so pisali spise na temo iz življenja in dela JLA v povezovanju z občani. Vojaki in starešine garnizije Pohorski bataljon pa so v preteklih dneh obiskovali vse osnovne šole v občini, kjer so najmlajše seznanjali z življenjem in delom v JLA, istočasno pa pripravili tudi razstave sodobnega orožja. Tako v posameznih krajevnih skupnostih bistriške občine kot tudi znotraj vojašnice so se v dneh pred praznikom odvijale številne športne prireditve in srečanja, najbolje uvrščenim pa so na zaključni prireditvi podelili pokale in priznanja. V domu JLA Slovenska Bistrica je odprta posebna razstava o razvoju JLA od njegovega rojstva do danes.

V domu kulture Črešnjevec je bilo v petek, 19. decembra tovariško srečanje članov teritorialnih enot in aktivnih starešin JLA. Srečanja pa so se udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja bistriške občine, ZRVS in drugi. Predsednik občine Slovenska Bistica Mihael Spindlet je ob tej priložnosti podelil državna odlikovanja.

Ena od številnih svečanosti v okviru 22. decembra v bistriški vojašnici

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je sprejel Ferdinand Mohorko, red dela s srebrnim vencem Mirko Gregorič in Ivan Oblonšek, red za vojaške zasluge s srebrnimi meči Jože Janežič, Ferdo Ključevšek, Ivan Štukel, medaljo za vojaške zasluge Janez Erker, Silvo Mikložič in Anton Strnad. Ob tej priložnosti so mnogi pripadniki TO in rezervne vojaške starešine sprejele napredovanje in priznanja. O pomenu in vlogi dneva JLA 22. decembru sta na svečanosti spregovorila tudi komandant TO občine Slovenska Bistrica Marjan Čretnik in komandant garnizije JLA Pohorski bataljon Lovro Djakovič.

Tudi na predvečer praznika je bilo v Slovenski Bistrici svečano. Osrednji dogodek pa je bil v domu kulture Slovenska Bistrica v soboto, 20. decembra, kjer so na svečani akademiji v pristotnosti velikega števila občanov in pripadnikov JLA podelili priznanja posameznikom in delovnim organizacijam, za posebne zasluge na področju SLO in družbene samozaščite. Letos so priznanja, katere podeljuje vsako leto republiški sekretariat za SLO in družbeno samozaščito sprejeli Adolf Klokočovnik, Anton Plaznik in TOZD Granit in DO Steklo Slovenska Bistrica.

Tudi letos je komandant pripravil sprejem pionirjev, predstavnikov vseh osnovnih šol bistriške občine v vojašnici, kjer so se na posebni svečanosti zbrali tudi najvidnejši predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja občine Slovenska Bistrica.

Številne svečanosti, srečanja, družabni večeri, skupne delovne akcije, vse to so dokaz o neločljivosti in tesni povezanosti pripadnikov garnizije JLA Pohorski bataljon na vsakem koraku in ob vsaki priložnosti, pa naj je delovnega, kulturnega, športnega, tekmovalnega ali drugega značaja. Rezultati takšnega sodelovanja so velik prispevek k hitrejšem gospodarskemu, kulturnemu in športnemu življenju občine Slovenska Bistrica.

Besedilo in posnetek:
Viktor Horvat

Programsko volilna konferenca ZSMJ

V Beogradu so se pred iztekom prejšnjega leta, 24. decembra, sestali delegati konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije, le ta je med dvema kongresoma najvišji organ ZSMJ. Na programsko volilni seji so delegati novega in dosedanjega sklica vsestransko ocenili smeri, vsebino in organiziranost delovanja mladinske organizacije Jugoslavije, ob tem pa so zlasti upoštevali aktualnost nalog, ki stoje pred mladino in našo družbo v celoti, na poti nadaljnjega razvijanja sistema socialističnega samoupravljanja, uresničevanja ustalitvenih nalog, razvoju kolektivnega dela in demokratizaciji družbenopolitičnih odnosov nasploh.

V razpravi o programskih usmeritvah so delegati izpostavili preteklo obdobje, v katerem je Zveza socialistične mladine dosegla pomembne rezultate v ustvarjanju idejnopolitične enotnosti mlade generacije in uveljavljanju položaja ter vloge ZSM v fronti organiziranih socialističnih sil. Ob tem pa so izpostavili nekatere naloge, ki jih je potrebno v času do naslednjega kongresa posvetiti posebno pozornost in s tem dosledno realizirati odločitve in stališča X. kongresa ZSMJ. Zveza socialistične mladine si mora v prihodnje prizadevati za krepitev enotnosti mlade generacije, za dosledno izvajanje ustavnih načel in odločitev XI. kongresa ZKJ za izvajanje nalog za ekonomsko stabilizacijo, socialistično vzgojo mladih in za doseganje boljših rezultatov v delu. Pomembne naloge so tudi na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, samoupravni preobrazbi telesne kulture in športa, širjenju in plemenitenju prostovoljnega dela mladih, negovanju in razvijanju velikih pridobitev naše socialistične revolucije in uveljavljanju politike neuvrščenosti.

Predsednik konference ZSMJ, Miodrag Vuković

Slovenski delegati na konferenci v Beogradu

Predsednik Zveze socialistične mladine Jugoslavije, dr. Vasil Tupurkovski je v svojem nastopu poudaril, da zaključujemo leto, v katerem smo izgubili tovariša Tita. „Njegovo delo, življenje in njegov boj, za nas predstavlja neusahljiv izvor navdiha, želja in pripravljenosti, da tudi mi damo svoj prispevek naši socialistični revoluciji.

Vsi smo bili ponosni, da živimo z njim v času revolucionarnih sprememb, ki so vedno izhajale od človeka in imele za cilj njegovo srečo in human svet. Naša obveza je, da te spremembe teko naprej in tako bo naš ponos postal pravica, da brez njega tudi v prihodnje, za vedno ostanemo z njim...''

V nadaljevanju svojega izvajanja, je tovariš Tupurkovski ocenil: „Nobenega dvoma ni, da je Zveza socialistične mladine in mlada generacija v celoti, s svojim vključevanjem v tokove samoupravnega delovanja in odločanja, kakor tudi v vse oblike družbenopolitičnega organiziranja, prispevala pomemben delež in krepitvi družbenoekonomskega položaja mladih, kakor tudi v vseh ostalih področjih življenja in dela mladih. Vendar je kljub temu potrebno odkrito reči, da je v našem delu niz slabosti. V veliko primerih, mladinska organizacija nima potrebne avtoritete, pogosto je ni slišati, njeno delo pa je brez pravega učinka v družbi. Organiziranost sicer temelji na delegatskih načelih, vendar za delovanje delegatskih odnosov znotraj organizacije nismo našli najprimernejše rešitve. Zato je v ZSM še vedno prisotna nevarnost predstavniškega načina dela, neučinkovitega dogovarjanja in nedoslednega uresničevanja dogovorjenih nalog.

S tega mesta moramo oditi pripravljeni na akcijo. Smo mladi, hrabri in odločni — rezultati, ki jih moramo doseči pa naj bodo dokaz naše marljivosti in upravičenosti, da nosime ime „Titova mladina''.

Na seji konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije je 142 članov novega sklica, izvolilo 27-člansko predsedstvo, predsednike oblik delovanja konference in predsednika konference ZSMJ.

Za predsednika konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije z enoletnim mandatom, je bil izvoljen Miodrag Vuković, diplomirani pravnik iz Črne gore. V svojem mladinskem delu je bil tovariš Vuković med ostalim prorektor — študent na univerzi „Veljko Vlahović'' v Titogradu, član predsedstva RK ZSM Črne gore in njen sekretar ter predsednik, član predsedstva konference ZSMJ, udeleženec več zveznih MDA...

Predsedstvo konference ZSMJ pa je izvolilo Boža Jovanoviča iz Peči za sekretarja Konference.

Fi M

Besedilo in posnetek:

PRAZNIK OBČINE SLOVENSKA BISTRICA

PROGRAM PRAZNOVANJA

Poleg številnih društvenih in športnih prireditev, ki so se začele že v soboto 3. januarja, objavljamo program ostalih prireditev:

Sreda, 7. januarja:
ob 7. uri odhod partizanske patrole na bojišče Pohorskega bataljona — spomenik padlih borcev Slovenska Bistrica.
ob 9. uri odprtje nove proizvodne dvorane Kovinar Vitanje—Ogljenšak.
ob 10. uri odprtje novega obrata Rudarskega šolskega centra Velenje v Zgornji Polskavi.
ob 12.30 odprtje nove dvorane hotela Planina—Grajska klet Slov. Bistrica.
ob 15. uri občinsko pionirsko tekmovanje v namiznem tenisu v telovadnici TVD Partizan Poljčane.
ob 16. uri ekipni turnir v kegljanju za pokal občinskega praznika — kegljišče hotela Planina Slov. Bistrica.
ob 17. uri slavnostna seja skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij občine Slovenska Bistrica v telovadnici Laporje, kjer je bil ob 18.30 še koncert Koroškega akademskega okteta.

ČETRTEK, 8. januarja:
ob 9. uri tradicionalno občinsko meddružinsko in medobčinsko strelsko tekmovanje za prehodni pokal 8. januar in prehodni pokal STKS Slov. Bistrica — v sindikalnem domu Impol Slov. Bistrica.
ob 10.30 sprejem preživelih borcev in svojcev padlih borcev Pohorskega bataljona pri predsedniku SO in predsedniku občinskega odbora ZZB NOV Slov. Bistrica.
ob 12.30 skupen odhod na poslednje bojišče Pohorskega bataljona kjer bo ob 14. uri spominska slovesnost pri spomeniku padlih borcev Pohorskega bataljona pri Treh žebljih.

PETEK, 9. januarja:
ob 17. uri brzopotezni šahovski turnir ekip krajevnih skupnosti občine Slovenska Bistrica za pokal občinskega praznika — v domu kulture.

SOBOTA, 10. januarja:
ob 9. uri tradicionalni odbojkarski turnir z udeležbo ekip republiške lige za prehodni pokal 8. januar — v telovadnici Laporje.
ob 10. uri odprtje nove trgovine v Pragerskem s 520 m^2 prodajne površine.

NEDELJA, 11. januarja:
ob 9. uri ženski odbojkarski turnir za prehodni pokal 8. januar v telovadnici TVD Partizan Slov. Bistrica.
ob 9. uri ekipni brzopotezni šahovski turnir z udeležbo ekip republiškega ranga — v domu kulture Slov. Bistrica.

OBČANE VABIJO, DA SE UDELEŽIJO PRIREDITEV!

SKLEPI SEJE OK ZKS PTUJ

Utrjevati vodilno vlogo ZK

Poročali smo že, da je bila v sredo, 24. decembra 1980 redna seja občinske konference ZKS, ki je obravnavala naloge na področju idejnopolitične, akcijske in kadrovske krepitve ZK v občini. Gradivo za sejo je pripravila komisija za organiziranost, razvoj in kadrovsko politiko pri OK ZKS, ki je na podlagi tez za razpravo in same razprave na seji oblikovala SKLEPE za nadaljnjo krepitev idejnopolitične in akcijske učinkovitosti in kadrovske politike v zvezi komunistov ptujske občine.

V sklepih je poudarjeno, da je za sedanji družbeno ekonomski in politični trenutek najpomembnejše utrjevati avantgardno vlogo ZK v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih. Idejnopolitična enotnost pri razreševanju vseh problemov pomeni temeljno vsebino našega delovanja. Osnovne organizacije ZKS so dolžne obravnavati vsa tista vprašanja, ki bodo po temeljitih študijskih obravnavah prispevale k oblikovanju takih stališč in sklepov, ki bodo kar najbolj konkretizirali smer delovanja; s konkretnimi zadolžitvami in delitvijo dela v okviru sekretariata in OO ZKS v celoti pa je treba krepiti kolektivno delo in odgovornost.

Akcijsko povezovanje med osnovnimi organizacijami ZKS, enako s člani komiteja in člani občinske konference ZKS ter obratno mora postati stalna oblika dela, ki jo je treba zagotoviti z dopolnjevanjem poslovnikov in z doslednim izvajanjem določil statuta ZK. Kjer teh določil ne poznajo, naj znova preučijo statut ZKJ in ZKS.

Organizacije ZK se morajo odločno spopasti s težnjami tistih posameznikov, ki so nosilci parcialnih interesov in usmerjati aktivnost v razreševanje najpomembnejših problemov časa. To pomeni, da se je treba obrniti k množicam, prisluhniti problemom delavcev, delovnih ljudi in občanov in skupaj z njimi najti odgovore na vsa odprta vprašanja v vseh institucijah političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Dogovor v osnovni organizaciji ZKS mora biti idejnopolitična osnova za delovanje vsakega člana ZK, povezana s splošnimi političnimi stališči in usmeritvami ZK.

Če se hočejo komunisti aktivno vključevati v reševanje vsakodnevnih problemov in iskati najboljše rešitve, morajo nenehno spremljati vsa družbena dogajanja in se stalno individualno usposabljati. Skozi idejnopolitično usposabljanje bodo lahko pridobili teoretična izhodišča in znali njihovo vrednost uporabljati v praksi.

Razvijati je treba vse vidike moralnega lika člana ZK, zlasti pa tovariške odnose, ustvarjalno kritiko in samokritiko. Namen izrekov vzgojnopolitičnih ukrepov je v tem, da član odpravi napake, zato morajo osnovne organizacije ZKS najmanj enkrat letno oceniti aktivnost svojih članov, predvsem pa njihov odnos do uresničevanja sklepov in izpolnjevanja zadolžitev; predvsem pa je treba oceniti, ali se član resnično bori v vseh okoljih za uresničevanje idej in politike ZK. Pozabljati tudi ne smemo najdelavnejših članov ZK, tem je treba izrekati priznanje za njihovo delo.

Več skrbi morajo osnovne organizacije posvečati sprejemanju novih članov v ZK. Treba je izostriti kriterije, vsak kandidat se mora osebno izjasniti, če sprejema statut in program ZKJ. Več skrbi je treba posvečati mladim, zlasti pa skrbeti za razredno sestavo članstva ZK. Imenovati je treba posebno frontno sestavljeno komisijo, ki bo načrtno delovala na področju sprejemanja kmetov v ZK.

Stalni stiki z osnovnimi organizacijami ZKS mora postati metoda dela komiteja in konference ZKS, ki jo je treba dosledno uveljavljati. Članstvo je treba praktično usposabljati, da bo imelo več samopobude pri uresničevanju programov dela, tako lastnih kot OK ZKS in komiteja. Pred oblikovanjem stališč in sklepov v organih občinske organizacije ZKS o vseh bistvenih vprašanjih je treba organizirati razprave v osnovnih organizacijah. S tem bo omogočeno članstvu neposredno sodelovanje pri oblikovanju stališč, zagotovljeno poenotenje pogledov, akcijska učinkovitost in enotnost pri uresničevanju.

FF

PREDSEDSTVO OK SZDL PTUJ

Kadrovske dopolnitve

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Ptuj, pod predsedstvom Marice FAJT, so zaradi nekaterih kadrovskih sprememb v občini, napravili tudi nekaj rošad in dopolnitev v organih predsedstva OK SZDL Ptuj.

Tako bo koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja odslej vodila Marica Fajt, predsednica OK SZDL, ki je bila tudi imenovana v koordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi in v programsko izdajateljski svet Radio-Tednika.

Za predsednika sveta za varstvo okolja je bil imenovan Avgust Kokol; za predsednico sveta za spremljanje družbenoekonomskega in političnega položaja žensk je bila imenovana Lizika Lacko; Franc Potočnik, dipl. pravnik iz »Perutnine« je bil imenovan za predsednika sveta za družbenopolitični sistem; Janez Vrečer pa je bil imenovan za predsednika sveta za družbeno ekonomske odnose v kmetijstvu.

Programsko izdajateljskemu svetu Radio-Tednika bo odslej predsedoval Franc Tetičkovič, družbeni pravobranilec samoupravljanja, dosedanji predsednik Ivo Težak pa je bil imenovan za predsednika sveta za vzgojo in izobraževanje.

Dopolnjen je bil tudi izvršni odbor, ki ga sestavljajo le člani predsedstva OK SZDL, predseduje pa mu Milan Čuček, sekretar OK SZDL Ptuj.

FF

ORMOŽ

Priznanje članom ZK

Na svečani seji občinske konference ZKS Ormož, ki je bila pred novim letom, je sekretar komiteja TONE LUSKOVIČ izročil zlate znake ZKJ osmim članom ZK, ki so v letu 1980 imeli 30 let neprekinjenega staža v ZK in jim čestital. Svečane seje OK ZKS Ormož so se udeležili tudi vodilni predstavniki občinske skupščine in drugih družbenopolitičnih organizacij ormoške občine.

-u

Izmenjava knjig med pobratenima občinama

V aktivnosti med pobratenima občinama Slovenska Bistrica in Svetozarevo iz SR Srbije se je uspešno vključila tudi Matična knjižnica Slov. Bistrica. Z namenom, da bi se prebivalci obeh pobratenih občin kar najširše spoznali z literarnimi deli pisateljev obeh republik, bosta knjižnici obeh občinskih središč izmenjali po sto knjig domačih pisateljev.

Izmenjava bo opravljena v počastitev 8. januarja — praznika občine Slovenska Bistrica. Izmenjane knjige bodo, tako v Svetozarevu kot v Slov. Bistrici, na voljo vsem bralcem, ki se bodo želeli seznaniti z literarnimi ustvarjanji v zadnjih letih v SR Srbiji in v SR Sloveniji.

V. Horvat

Sodelovanje z delavci na začasnem delu v tujini

V četrtek, 25. decembra je bila šesta seja koordinacijskega odbora za vprašanje delavcev na začasnem delu v tujini pri predsedstvu občinske konference SZDL Ptuj. Beseda je bila o organizaciji novoletnih srečanj z delavci na začasnem delu v tujini ter o drugih aktualnih nalogah na tem področju. Po seji odbora nam je o sodelovanju z zdomci povedal predsednik koordinacijskega odbora Jože Vidovič nekaj značilnosti sodelovanja:

»Organizirano smo začeli sodelovati z našimi delavci, začasno zaposlenimi v tujini, že leta 1977, po tem ko je OK SZDL Ptuj sprejela pokroviteljstvo nad kulturno-prosvetnim društvom Sava v Frankfurtu. Od takrat dalje in od takrat ko smo na svečan način izročili društvu prapor in listino o pokroviteljstvu, je to sodelovanje koordinirano in koordinirani so tudi programi: poskušamo se vključevati v njihov program dela in prek kluba smo načrtovali njihovo delo tudi v program naše koordinacije. Z uradno delegacijo vsako leto dvakrat obiščemo to društvo in smo udeleženci na njihovih zborih. Delegacija je vedno sestavljena tako, da lahko našim delavcem posreduje številne informacije.«

Kakšna bodo priložnostna srečanja z delavci na začasnem delu v tujini, ki sedaj preživljajo dopust v domačem kraju?

»Že v lanskem letu smo sprejeli sklep, da ne organiziramo več centralnih srečanj na nivoju občine in tudi letos bodo razgovori oziroma so že bili v posameznih krajevnih skupnostih. Na ta način so srečanja množičnejša, udeleženci razgovorov pa so tisti delavci, ki imajo v krajevni skupnosti tudi stalno prebivališče. Tako so ta srečanja tudi bolj sproščena, mi smo zagotovili tudi udeležbo predstavnikov vseh struktur našega družbeno političnega življenja in dela.«

Verjetno boste s sodelovanjem tudi v letu 1981 nadaljevali. Kakšen bo program sodelovanja?

»Naš program dela je njihov program oz. njihov program je naš program. Načrtujemo, da bi bili ponovni udeleženci njihovega srečanja, ki bo bo dnevu žena (takrat organizirajo tudi prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku). Ponudili jim bomo naš kulturni program ter jim prikazali naše dosežke na področju kulture.«

Sklep koordinacije je tudi bil, da na morebitna vprašanja na katera ne bi znali odgovoriti na srečanju z zdomci, pošljejo predstavniki krajevnih skupnosti pismene odgovore.

N. Kotar

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO — PERSONALNA UPRAVA —
razpisuje
NATEČAJ

za sprejem kandidatov za učence splošnih srednjih vojaških šol in gojence srednjih vojaških šol rodov in služb v letu 1981

KATERE SO SREDNJE VOJAŠKE ŠOLE?

- Letalska splošna srednja vojaška šola „Maršal Tito" v Mostarju;
- Splošna srednja vojaška šola „Franc Rozman-Stane" v Ljubljani (vpis samo z območja SR Slovenije)

V navedeni šoli je mogoč vpis v 1., 2. in 3. razred.

- Srednja vojaška šola kopenske vojske v Sarajevu, smeri:
  - pehotna
  - artilerija
  - artilerijsko-raketne enote protizračne obrambe
  - oklepne enote
  - inženirstvo
  - zveze
  - atomska, biološka in kemična obramba
- Tehniška srednja vojaška šola kopenske vojske v Zagrebu, smeri:
  - strojniška
  - elektrotehniška
  - raketna
  - kemijskotehnološka
  - prometna
- Letalskotehniška srednja vojaška šola v Rajlovcu, smeri:
  - strojnotehniška
  - elektrotehniška
  - elektronskotehniška
  - telekomunikacijska
- Mornariškotehniška srednja vojaška šola v Splitu
- Intendantska srednja vojaška šola v Sarajevu
- Sanitetna srednja vojaška šola v Novem Sadu, smeri:
  - medicinska
  - farmacevtska (smer sprejema samo v 3. razred)

V navedene šole je mogoč vpis v 1. in 3. razred.

KAKŠNI SO POGOJI ZA SPREJEM?

Na natečaj se lahko priglasijo fantje, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje zahteve:

a) splošni pogoji:
- da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila pristojna vojaška zdravniška komisija
- da niso bili sodno kaznovani in niso v kazenskem postopku
- da imajo priporočilo o ustreznih moralnopolitičnih lastnostih za šolanje in službovanje v oboroženih silah
- da imajo soglasje staršev — skrbnikov

b) posebni pogoji:

1. kandidati za 1. razred:
   - da so rojeni leta 1965 ali kasneje;
   - učenci, ki obiskujejo 8. razred osemletke, so morali 7. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti pa, ki so osemletko že končali, so morali v 8. razredu doseči najmanj dober uspeh
   - učenci, ki so v 7. oziroma 8. razredu imeli dober uspeh, morajo v tem razredu imeti najmanj dobro oceno iz matematike, fizike in kemije
2. kandidati za 2. razred:
   - da so rojeni leta 1964 ali kasneje
   - učenci, ki obiskujejo 1. razred šole srednjega usmerjenega izobraževanja, so morali 8. razred osemletke končati z najmanj dobrim uspehom
   - učenci, ki imajo v 8. razredu osemletke dober uspeh, morajo iz matematike, fizike in kemije imeti najmanj oceno dobro.

KAKO SE PRIJAVITE?

Kandidati, ki se žele javiti na ta razpis, naj se zglasijo pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo v občini, kjer imajo stalno bivališče. Tam bodo dobili vsa pojasnila.

KJE DOBITE INFORMACIJE?

Vsa obvestila v zvezi z natečajem lahko kandidati dobijo pri:
— oddelku za ljudsko obrambo, Srbski trg št. 1, soba št. 15,
— skupnosti za zaposlovanje.

Dobili vse informacije o zaposlitvi v letu 1981

Tudi občinska skupnost za zaposlovanje občine Ptuj se vključuje v program srečanj z našimi delavci, ki so na začasnem delu v tujini in preživljajo dopust v kraju kjer imajo stalno prebivališče.

Milan Osterman, tajnik skupnosti nam je o programu aktivnosti povedal: „Delavci skupnosti smo se odločili, da od 22. decembra do 6. januarja ukinemo uradne ure za te delavce. To pomeni, da so lahko vsak dan, razen seveda sobot in nedelj, dobili pri nas vse potrebne informacije o zaposlovanju. Tudi v krajevnih skupnostih so bili organizirani sestanki z delavci, ki so na začasnem delu v tujini. Vsi delavci skupnosti za zaposlovanje so izkazali pripravljenost sodelovati na teh sestankih povsod kjer so krajevne skupnosti to želele in smo podali informacije o možnosti zaposlitve v letu 1981. Podatki sicer niso popolni, saj smo jih zbrali le od večjih OZD, kljub temu pa je bila informacija napotek vsem tistim, ki se v prihodnjem letu nameravajo vrniti v domovino."

Kakšne so možnosti zaposlitve v letu 1981?

„V ptujskih organizacijah združenega dela bo novih del in nalog za 540 delavcev, nadomestnih potreb (potreb zaradi upokojitev predčasnih upokojitev, odselitev in podobno) za 616 delavcev. Razpoložljivih kadrov bo skupaj 2037 (preliv iz šol, iskalci zaposlitve, delavci, ki se bodo vrnili iz začasnega dela v tujini in rezerve iz kmetijstva). Računamo, da bo v letu 1981 znašal presežek delavcev iz domačih virov okrog 900 delavcev (presežek pa bo zlasti pri delavcih ozkih profilov, srednjih in poklicnih šol).

Glede na podatke bo torej naloga skupnosti za zaposlovanje précej zahtevna. Reševanje težav v zvezi z zaposlovanjem je verjetno zapleteno. Kako se boste vi tega lotili?

„Potrebno bo doseči čim manjši preliv delavcev iz kmetijstva, stimulirati moramo razvoj malega gospodarstva, razpoložljive delavce pa bo potrebno zaposlovati v bližnjem Mariboru."

Vsi delavci, ki so obiskali skupnost za zaposlovanje, so bili seznanjeni z možnostmi zaposlitve, o postopkih pri zaposlovanju in uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz delovnega razmerja, predvsem pa z dokumenti, ki jih morajo zahtevati v tujini, da bodo lahko v domovini uveljavljali pravice iz delovnega razmerja.

N. Kotar

Kako z regionalnimi in magistralnimi cestami na našem območju

REPUBLIŠKA SKUPNOST ZA CESTE

Skupščina republiške skupnosti za ceste je na seji, 15. decembra 1980 sprejela predlog samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje od leta 1981 do 1985. Ta samoupravni sporazum bo sprejet, ko ga bo sprejela in podpisala najmanj polovica predstavnikov temeljnih in drugih organizacij združenega dela in najmanj polovica pooblaščenih predstavnikov skupščin občin z območja SR Slovenije.

V sporazumu je zapisano, da bo na območju Slovenije v srednjeročnem obdobju do leta 1985 vzdrževano (redno letno in zimsko vzdrževanje) skupno 99 km avto cest, 110 km hitrih cest, 1065 km magistralnih cest in 3731 km regionalnih cest.

Ker naše bralce prav gotovo zanima, katere ceste z našega območja so upoštevane v sporazumu, te v izvlečku navajamo:

V okviru razširjene reprodukcije (novogradnje in obnove) je samo načrtovana obnova ceste v Ptuju (obvoznica) v dolžini 5 km, investicijska vrednost pa bi znašala 29.177.000 din.

Na področju enostavne reprodukcije, to je investicijsko vzdrževanje cest pa samoupravni sporazum predvideva izvajanje del na naslednjih cestah:

Če bodo ceste urejene in redno vzdrževane, bo na njih mnogo manj takih prizorov kot je tale na regionalni cesti Hajdina — Pragersko pri Kidričevem, zabeležen 20. dec. 1980 **Foto: I. Ciani**

Ureditev vozišča na cesti Rogatec — Majšperk v vrednosti 6.900.000 din in Majšperk — Ptuj v vrednosti 9.447.000 din.

Ojačitev vozišča ceste Spuhlja — Ormož v vrednosti 13.163.000 din in Ormož — Središče v vrednosti 2.548.000 din.

Prav tako ojačitev vozišča ceste Slov. Bistrica — Hajdina v vrednosti 1.804.000 din in Slov. Bistrica — Poljčane v vrednosti 13.057.000 din.

Nadalje ureditev vozišča na cesti Maribor — Ptuj v vrednosti 3.821.000 din in na cesti Ptuj — Žihlava v vrednosti 6.900.000 din.

Modernizacija cest:

Predvideno je, da bodo pričeta in končana dela na cesti Ptuj — Lenart v dolžini 5 km in v investicijski vrednosti 80 milijonov din. Prav tako je predvidena ojačitev regionalnih cest Ptuj — Ormož v dolžini 7 km in v vrednosti 33.956.000 din ter cesta Slov. Bistrica — Ptuj v dolžini 4 km in v vrednosti 12.736.000 din.

Nadalje je v programu gradnja mostu čez Dravinjo v Vidmu pri Ptuju, investicijska vrednost pa bi znašala 53.072.000 din.

DODATNI PROGRAM

V republiški skupnosti za ceste ocenjujejo, da bodo viri sredstev višji zaradi višjega prispevka od prodaje pogonskih goriv, višje pristojbine na cestna motorna vozila in možnosti razpisa novega javnega posojila za ceste. Vsa ta sredstva bodo namensko porabili za nekatere novogradnje, obnove, modernizacije in ojačitve regionalnih cest.

V tem dodatnem programu smo delno tudi zajeti in sicer je načrtovana dodatna modernizacija ceste Ptuj — Lenart v dolžini 2 km in v vrednosti 35 milijonov dinarjev ter regionalna cesta Ptuj — Žihlava v dolžini 6 km in v investicijski vrednosti 37 milijonov dinarjev.

Po prilogi Poročevalca Skupščine SRS

V VOJAŠNICI DUŠANA KVEDRA V PTUJU

V sleherni enoti aktivni komunisti

V garniziji Dušana Kvedra v Ptuju je organizacije Zveze komunistov Jugoslavije vodilna idejno politična sila, ki se kaže predvsem kot notranja moč v vseh sredinah in kolektivih in je odgovorna za uresničevanje politike ZKJ v borbeni in idejno-politični izgradnji vojaških enot. Starešina Mileta Milošević je sekretar komiteja ZKJ v kasarni Dušana Kvedra. O vlogi in pomenu organizacije ZKJ v ptujski garniziji je dejal:

„Člani ZK, organizacije in organi ZK se borimo za ideologijo, politiko in usmeritve ZKJ znotraj vsake enote naše garnizije. To delamo z močjo svojega prepričanja in argumentov, s prizadevanji pri uresničevanju funkcionalnih dolžnosti, z doslednostjo, samoiniciativo in osebnim vzgledom pri svojem ustvarjalnem in javnem delu v vojaških kolektivih.

Smo v obdobju neposredno po volitvah v osnovnih organizacijah ZK naših enot, kjer smo skozi oceno našega dela ugotavljali rezultate in trende vseh oblik delovanja in dela članov ZK pri izgradnji enot. Znano je, da so naše najvažnejše naloge predvsem nadaljnja krepitev borbene pripravljenosti enot, še boljša organiziranost pri izvajanju borbenega izobraževanja vojakov, starešin in komand, ter krepitev moralno političnega stanja. Krepitev visoke stopnje odgovornosti za stanje v sleherni sredini organizacije ZK, ter sposobnost vsake od organizacij, da samostojno odkrivajo in analizirajo vse pojave, da o njih pravočasno zavzemajo idejno-politična stališča, začenjajo in vodijo konkretne politične akcije.

Mileta Milošević, sekretar komiteja ZKJ v garniziji Dušana Kvedra v Ptuju.

Z ozirom, da so naše osnovne organizacije v sestavi članstva ZK po partijskem stažu razmeroma mlade in glede na to, da je v našem delu eno poglavitnih vprašanj sprejemanje novih članov ZK, pa pomeni, da nam še naprej ostaja zelo pomembna naloga, pri idejnopolitični vzgoji in marksističnem izobraževanju mladih vojakov in članov ZKJ.

V centru aktivnosti naših osnovnih organizacij pa ima pomembno mesto tudi vprašanje ekonomske stabilizacije in ekonomičnega poslovanja ter racionane potrošnje in varčevanja. Vse to je povezano z nadaljnjo krepitvijo borbene pripravljenosti naših enot. Tu smo do sedaj dosegli zelo pomembne uspehe, ki so krepko vidni.

Tudi nadaljnja krepitev idejnopolitičnih aktivnosti članov ZK na terenu, oziroma v družbenopolitičnem življenju občine, ter krajevne skupnosti kjer živijo ima svoj pomen. Tako pride do izraza tudi razvijanje koncepcije splošnega ljudskega odpora v praksi.

V letu 1981 nas čakajo številne aktivnosti vezane na proslavo 40-letnice ljudske revolucije in formiranja oboroženih sil, razen tega pa nas čaka še cela vrsta aktivnosti v pripravah na XII. kongres ZKJ.

To je le del odgovornih nalog, ki stojijo pred nami — člani ZK v vojaških enotah. Vse ostalo je del nas, del vsakega člana, ki ve in želi vse to, kar je zapisano v dokumentih ZKJ."

M. Ozmec

Z ZADNJE LANSKE SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Podpora predloženim planskim dokumentom

Na zadnji lanski seji je predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Ptuj razpravljalo o treh aktualnih družbenih dokumentih, ki bodo s svojimi določili vplivali na dogajanja v letošnjem letu oziroma v srednjeročnem obdobju, ki se pričenja z letošnjim letom.

Najdlje so se zadržali pri obravnavi predloga dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj v obdobju 1985—85. Člani predsedstva so imeli precej pripomb, vendar so po dolgotrajni razpravi sprejeli sklep, da soglašajo s predloženim predlogom, zavedajoč se stablizacijskih nalog v tem srednjeročnem obdobju.

Podprli so tudi stabilizacijsko naravnanost resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Ptuj v letu 1981. Predstavnik ptujskega zdravstva je opozoril na težave, ki se bodo pojavile v zdravstvu in podvomil v možnost doslednega izpolnjevanja resolucijskih nalog. Svojo trditev je podprl s podatki o hitrem porastu cen določenim materialom za potrebe zdravstva in dejal, da je v letu 1980 zdravstvo vse te težave premagovalo na račun osebnih dohodkov delavcev v zdravstvu.

Precej pozornosti so namenili tudi predlogu družbenega dogovora o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini Ptuj v obdobju 1981—85 V predlogu so upoštevane vse pripombe, ki so jih podali na osnutek delavci, zaposleni pri zasebnih obrtnikih prek svojega sindikata. Člani predsedstva so v razpravi nanizali celo vrsto problemov, ki spremljajo drobno gospodarstvo. Manjka storitvene obrti, na drugi strani preraščajo nekateri obrtniki v industrialce, vse preveč je v tej panogi prisotna želja po hitrem pridobivanju dohodka.

Za dosego ciljev, ki jih sprejemamo z družbenim dogovorom bo potreben enoten pristop, tako obrtniške zadruge, inšpekcijskih služb in vseh, ki so kakorkoli zajeti v tem družbenem dogovoru. Vsekakor pa bo potrebno dati največ povdarka drobni obrti, ki je vse bolj primanjkuje, njen razvoj pa smo doslej zavirali z dokaj neprimerno davčno politiko.

JB

DOGOVOR O TEMELJIH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE PTUJ ZA OBDOBJE 1981—1985

(UVODNA OBRAZLOŽITEV)

Obrazložitev je na skupnem zasedanju zborov ptujske občinske skupščine, ki je je bilo 29. decembra 1980, podal Martin Berden, predsednik izvršnega sveta SO Ptuj.

V zadnjih dveh mesecih lanskega leta so potekale v občini, podobno kot v republiki in v državi, okrepljene aktivnosti nosilcev planiranja pri pripravi planskih aktov za srednjeročno obdobje 1981-1985. Hkrati so v vseh okoljih tekli postopki oblikovanja in usklajevanja republiških in regijskih planskih aktov, kjer so podpisniki skupščina občine in drugi nosilci planiranja.

Predlog dogovora o temeljih družbenega plana občine, ki je nastajal na osnovi samoupravnih sporazumov delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti, krajevnih skupnosti in dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije, vključuje tudi nekatere naloge in aktivnosti, ki niso v celoti usklajene. To pomeni, da jih bo treba v skladu z načelom kontinuiranosti planiranja še uskladiti in opredeliti z odgovarjajočimi dopolnili k posameznim planskim aktom v tem letu.

Oblikovanje dogovora je vodila težnja k skladnosti dogovora s smernicami za pripravo družbenega plana za to srednjeročno obdobje in s sprejeto stabilizacijsko politiko. Poudariti velja, da so temeljni cilji in usmeritve sprejete s smernicami, vgrajene v predlog dogovora o temeljih družbenega plana — to pomeni, da so razvojni cilji usklajeni.

Zaradi pospešene planske aktivnosti predvsem v decembru lani, ki je bila usmerjena v pripravo in sprejem temeljev planov temeljnih organizacij združenega dela, predlogov samoupravnih sporazumov o temeljih planov in drugih organizacij, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti je pričakovati, da so že ali pa bodo v kratkem ti planski akti sprejeti.

Vendar pa ugotavljamo, da usklajenost planskih aktov ni podana v vseh okoljih. Neskladnosti se kažejo pri:

— organizacijah združenega dela v visoki stopnji gospodarske rasti, ki temelji na visokem deležu kreditnih sredstev in visokem uvozu repromateriala oziroma opreme, kar pomeni, da ti nosilci planiranja premalo upoštevajo bodoče omejitve v gospodarjenju;

— samoupravnih interesnih skupnostih, ki delujejo na ravni republike, ki vztrajajo na nerealno visokem združevanju sredstev, kar bi predstavljalo višje obremenjevanje dohodka združenega dela.

Zaradi tega je potrebno poudariti, da vso odgovornost za take planske opredelitve in seveda za njihovo uresničevanje, morajo prevzeti predlagatelji takih planskih aktov.

KAKO SMO URESNIČEVALI ZASTAVLJENE NALOGE V PRETEKLEM SREDNJEROČNEM OBDOBJU?

Uresničevanje ključnih razvojnih nalog je v preteklem petletnem obdobju potekalo v znatno manj ugodnih razmerah kot smo predvidevali ob sprejemanju družbenega plana. Osnovne neskladnosti in neugodne tendence v razvoju so imele — poleg lastnih slabosti — negativen učinek tudi na še hitrejši družbenoekonomski razvoj naše občine. Kljub temu smo dosegli nekatere pomembne rezultate. Dosegli smo sorazmerno ugodno rast materialne proizvodnje, ki smo jo zagotovili z večjim deležem naložb v družbenem proizvodu kot v preteklem obdobju ter z visoko stopnjo zaposlovanja — 4,4 odstotka povprečno letno. Dinamična rast materialne proizvodnje in visoka stopnja zaposlovanja pa sta omogočala relativno ugodno povprečno rast družbenega proizvoda, ki se je povečal realno za okoli 6,2 odstotka povprečno letno, kar je znatno več kot v republiki, kjer se je povečal za 4,8 odstotka. Kljub temu še vedno ustvarjamo na prebivalca le 61 odstotkov družbenega proizvoda v republiškem merilu.

Doseženi so bili ugodni rezultati pri rasti osebnega in družbenega standarda delovnih ljudi in občanov. Ugodne rezultate smo dosegli v stanovanjski gradnji, saj smo presegli načrtovano število zgrajenih stanovanj za 25 odstotkov. Uspešno je potekal tudi razvoj na posameznih področjih gospodarske in komunalne infrastrukture, zlasti v modernizaciji cest, gradnji vodovodnega omrežja in čistilnih naprav ter s tem varovanje okolja. Družbene dejavnosti so z več investicijskimi naložbami dosegle kvalitetne premike in spremembe pogojev delovanja na področju izobraževanja, otroškega varstva, zdravstva, socialnega skrbstva in telesne kulture.

Te pozitivne rezultate pa so spremljali tudi problemi, ki so posledica relativno šibke ekonomske in kadrovske moči občine, nezadostnega medsebojnega povezovanja organizacijj združenega dela znotraj in zunaj občine, prepočasnega uveljavljanja družbenoekonomskih odnosov ter vloge delavcev kot upravljalcev in še drugih lastnih slabosti. Ob tem pa seveda ne smemo prezreti objektivnih razmer, ki so vplivale na razvoj v preteklem srednjeročnem obdobju. Zaradi tega so ostali neuresničeni nekateri pomembni razvojni programi načrtovani za srednjeročno obdobje 1976-1980. Tu je treba omeniti predvsem načrtovano vendar neizpeljano modernizacijo in rekonstrukcijo v TGA Kidričevo in farmo prašičev v Kmetijskem kombininatu. Tudi na področju turizma in trgovine niso bile uresničene nekatere načrtovane naložbe. Prav tako ni bilo mogoče zagotoviti večjih materialnih možnosti za hitrejše odpravljanje še vedno velikih razlik v razvoju Haloz in Slovenskih goric.

PREDLOG RESOLUCIJE O URESNIČEVANJU DRUŽBENEGA PLANA V LETU 1981

Predloženo besedilo resolucije je oblikovano na osnovi skupščinskih smernic za pripravo družbenega plana občine za obdobje 1981 — 1985, ugotovitev in sklepov skupščine občine ob obravnavi poročila o uresničevanju družbenega plana občine za obdobje 1976-1980 v letu 1980 s prvo oceno možnosti razvoja v tem letu.

Na področju gospodarstva se bomo v tem letu srečevali še z nekaterimi problemi, prenešenimi iz prejšnjih let, z vplivi sprejetih ukrepov ekonomske stabilizacije v letu 1980, kot tudi z zametki novih ugodnejših trendov nadaljnjega razvoja. Gospodarska aktivnost se bo v prvi polovici leta odvijala še pod močnim vplivom gibanj in delovanja ekonomske politike v lanskem letu, postopoma pa bo prihajal do izraza vpliv usmeritev novih srednjeročnih planov ter sporazumov in dogovorov o njihovih temeljih. Da bi lahko v čim večji meri uresničili zastavljene naloge v srednjeročnem planu, mora temeljiti gospodarska rast na realnejši potrošnji, racionalnem zaposlovanju in na ohranitvi realnega obsega osebnega standarda iz leta 1980. Aktivnosti bodo v glavnem usmerjene v nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v dosledno uveljavljanje sistema samoupravnega družbenega planiranja, v povečanje izvoza blaga in storitev, v povečanje dohodka na osnovi večanja produktivnosti dela, v racionalno koriščenje domačih virov energije in surovin, v krepitev deleža sredstev za razširitev materialne osnove dela in v zagotavljanje boljše preskrbe prebivalstva.

V letu 1981 načrtujemo le 4 odstotno rast družbenega proizvoda, ki bo v največji meri odvisna od rezultatov gospodarjenja v industriji in v kmetijstvu. Seveda pa je tudi v tem letu pričakovati težave pri proizvodnji, ki bodo zaradi specifičnosti ptujskega gospodarstva in precejšnje uvozne odvisnosti še bolj izrazite.

Težji pogoji gospodarjenja in še zlasti manjše možnosti za nove investicije, bodo v tem letu omogočale bolj umirjeno rast zaposlovanja — 2,5 odstotka. Ob večjih vspodbudah za produktivnejše delo in restrektivnem pristopu pri zaposlovanju bi lahko dosegli okoli 1,5 odstotno rast produktivnosti.

Po predvidevanjih organizacij združenega dela se bo izvoz blaga in storitev povečal po tekočih cenah za 46,7 odstotka, uvoz reprodukcijskega materiala za 18,8 odstotka, nerealno visoko pa je načrtovan uvoz opreme. Organizacije združenega dela bodo morale zato svoje izvozne in uvozne načrte čimprej uskladiti v skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Vlaganja v gospodarstvo bodo realno nekoliko manjša kot v preteklem letu. Banke so izdelale kriterije za prestrukturiranje gospodarstva, ki so zelo ostri, z njihovo pomočjo pa bi naj pospešili take investicije, ki so pomembne za skladnejšo strukturo in večjo izvozno usmerjenost. Cilj pa je, da bodo bodoče investicije dohodkovno učinkovitejše kot so bile doslej. Obseg vlaganj v objekte družbenih dejavnosti bo nižji kot v letu 1980.

Politika stabilizacije gospodarstva zahteva, da je treba pri družbenih usmeritvah razporejanja dohodka in osebnih dohodkov sprejeti tudi za leto 1981 poseben dogovor, ki bo usmerjal delavce v temeljnih in drugih organizacijah, da v svojih planskih aktih za leto 1981 sami opredelijo razmerja med sredstvi za osebne dohodke in sredstvi za akumulacijo v planiranem čistem dohodku. Pri tem bi morali upoštevati, da je porast sredstev za osebne dohodke odvisen od porasta dohodka ter njihovega prispevka k povečanju produktivnosti dela, povečanju izvoza ter k racionalnejšemu gospodarjenju s predmeti dela in sredstvi za delo.

V letu 1981 bodo potrebni na področju družbenih dejavnosti posebni napori za ohranitev dosežene ravni razvoja. Po uskladitvi republiške z zvezno resolucijo za leto 1981 je namreč prišlo do spremembe, po kateri mora zaostajati rast sredstev za skupno porabo za rastjo dohodka za 4 indeksne točke, pri čemer smejo sredstva rasti največ do 19 odstotkov glede na dovoljeno porabo v letu 1980. Zato bo potrebna v letu 1981 skrajna selektivnost in racionalnost tako pri izvajanju programov kot pri izvajanju investicij. Zaradi navedene spremembe bo treba uskladiti v tem delu občinsko resolucijo z republiško.

Glede na navedene spremembe bodo v prvem četrtletju leta 1981 na osnovi programov samoupravnih interesnih skupnosti in ugotovljenih novih osnov ter poračuna presežkov in primanjkljajev iz leta 1980, spremenjene — znižane — prispevne stopnje za to leto.

Rast sredstev za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb v občini pa bo v skladu s sprejeto usmeritvijo v letu 1981 zaostajala za rastjo dohodka za 15 odstotkov.

Na stanovanjskem in komunalnem področju bodo potekale aktivnosti v skladu z razpoložljivimi sredstvi in letnimi programi, pri čemer bo dan povdarek na komunalni pripravi zemljišč za stanovanjsko in industrijsko gradnjo, nadaljevanju gradnje vodovodnega omrežja in urejanju kanalizacijskih objektov in nadaljevanju urejanja lokalnih in republiških cest. V stanovanjski gradnji bo nadaljevana gradnja 70 stanovanj v organizirani družbeni gradnji.

Predlog resolucije vsebuje tudi naloge in aktivnosti, ki jih bomo izvajali na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, razvoja krajevnih skupnosti, sistema in politike ter družbene kontrole cen ter preskrbe občanov in naloge, ki bodo v letu 1981 izvedene na področju družbenega sistema informiranja.

Spremembe, ki so nastale pri oblikovanju resolucije od osnutka v predlog se nanašajo predvsem na nekatere kvantifikacije razvoja. Znižana je stopnja zaposlovanja za 0,3 odstotka. Stopnja kmetijske proizvodnje je povečana od 3 odstotkov na 3,5 odstotka. Izvršni svet SO Ptuj meni, da je možno — ob boljših naravnih pogojih, izkoriščenosti vseh notranjih rezerv, družbenih ukrepih za povečanje proizvodnje hrane in pri porabi hrane, povečati kmetijsko proizvodnjo najmanj za 3,5 odstotka. V predlog je vnešena tudi sprememba, ki omejuje rast sredstev za osebne dohodke za 5 odstotkov (v osnutku za 10 odstotkov) počasneje od rasti dohodka, kar je usklajeno z republiško resolucijo za leto 1981.

REPUBLIŠKI IN REGIJSKI PLANSKI DOKUMENTI

Na predlog dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije so dali podpisniki številna dopolnila. Vendar le-ta ne pomenijo bistvenih sprememb kar zadeva materialno obveznost. V tem pogledu je večja sprememba le zmanjšana udeležba združevanja bančnih sredstev za gospodarsko infrastrukturo.

Tudi izvršni svet skupščine občine Ptuj je na ta dokument podal dva predloga za spremembo besedila 28. in 37. člena, ki sta bila tudi sprejeta. V 28. členu je opredeljen razvoj barvne metalurgije, ki ima sedaj takšno besedilo:

— „v barvni metalurgiji bo težišče na pripravi in realizaciji programa modernizacija in povečanje proizvodnje primarnega in sekundarnega aluminija, doseganja višje stopnje predelave ter na tej osnovi večjega izvoza."

V členu 37, kjer je opredeljeno oblikovanje regijskih klavnopredelovalnih centrov, je obesedilo sedaj naslednje: „... v pomurski, podravski, koroški, celjski, ljubljanski, gorenjski, primorski in dolenjski regiji ter na Kočevskem tako, da bo v vsaki regiji na osnovi samoupravnega sporazuma o uskladitvi planov in delitvi dela nastal le en center, ki bo v programe proizvodnje, oskrbe in izvoza vključeval skladno z zagotovljeno surovino del obstoječih klavno — predelovalnih kapacitet."

Izvršni svet je proučil predlog republiškega dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije in nanj podane amandmaje ter nima spreminjevalnih predlogov.

S predlogom dogovora o skupnih temeljih plana udeležencev za razdobje 1981-1985 na območju skupnosti podravskih občin, določajo njegovi udeleženci skupne interese in naloge, ki jih bodo uresničevali v tem srednjeročnem obdobju, s ciljem zagotavljanja dinamičnega in skladnega gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja na območju skupnosti. Zato je podpisnik tega dogovora tudi skupščina občine Ptuj in nekateri drugi nosilci planiranja v občini.

Na predloženi dogovor sta delegacija SO Ptuj za Svet skupnosti podravskih občin in izvršni svet v skladu z interesi občine podala pripombe, ki zadevajo področje razvoja agroživilstva in razmestitve vzgojnoizobraževalnih programov v regiji. Predvideno je, da bo dogovor pripravljen za podpis v sredini tega meseca.

SPREJETI SKLEPI

1. Izvršni svet naj prouči na zborih podane pripombe in stališča, ki se nanašajo na dopolnitve dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981-1985 in jih skupaj z že podanimi dopolnili, ki jih je že sprejel in ki jih še bo sprejel, primerno vgradi v dogovor. Tako dopolnjeno gradivo naj da v začetku januarja 1981 v podpis vsem podpisnikom v občini.

Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da so opredelitve v dogovoru o temeljih družbenega plana občine v temeljnih ciljih usklajene s smernicami za oblikovanje družbenega plana občine, ki so jih zbori sprejeli julija 1979. Glede na to zbori občinske skupščine pooblaščajo izvršni svet SO Ptuj da ta dogovor podpiše.

2. Glede na to, da nekateri nosilci planiranja v občini, regiji in v republiki svojih planskih oktov niso v celoti uskladili tako z globalnimi materialnimi možnostmi (SIS materialne proizvodnje na ravni republike), kot s skupnimi nalogami, opredeljenimi v planskih aktih krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti ter organizacij združenega dela, naj izvršni svet deluje v smeri usklajevanja in dogovarjanja teh nalog. V skladu z načelom kontinuiranosti planiranja pa bo potrebno te opredelitve vgraditi v odgovarjajoča dopolnila k sprejetim planskim aktom.

3. Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da so naloge in aktivnosti, ki so opredeljene v dogovoru o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 usklajene z opredelitvami dogovora o temeljih plana naše občine in pooblaščajo izvršni svet, da ta dogovor podpiše.

4. Izvršni svet naj deluje v smeri uskladitve nalog in aktivnosti iz predloga dogovora o skupnih temeljih plana udeležencev na območju skupnosti podravskih občin za obdobje 1981-1985 z občinskim dogovorom o temeljih družbenega plana. Zbori pooblaščajo izvršni svet, da ga nato podpiše.

5. Zbori občinske skupščine pooblaščajo izvršni svet, da podpiše samoupravne sporazume o temeljih plana nosilcev planiranja in dogovore v zvezi s srednjeročnimi plani, katerih podpisnik je skupščina občine in ki so v skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1981-1985.

6. Zbori občinske skupščine sprejemajo resolucijo o družbenoiekonomski politiki in razvoju občine Ptuj za leto 1981 z vsemi dopolnitvami, ki so bile podane na sejah zborov 29. decembra 1980. Zbori pooblaščajo izvršni svet da končno besedilo resolucije uskladi s predlogom resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981.

Skupna seja in skupno zasedanje zborov ptujske občinske skupščine

Na skupni seji zborov, ki je bila 29. decembra lani, so delegati sprejeli najprej predlog za spremembo in dopolnitev statuta občine Ptuj. Spremembe narekujejo ustavna dopolnila, ki bodo sprejeta v prvih mesecih tega leta. Zato so delegati sprejeli tudi sklep o pobudi za spremembo določb statuta in sklep o ustanovitvi in imenovanju članov komisije, ki bo potrebne spremembe pripravila.

Na skupnem zasedanju, ki je sledilo skupni seji zborov, so delegati najprej obravnavali srednjeročne planske akte občine, republike in podravske regije ter predlog resolucije o uresničevanju družbenega plana občine v letu 1981. Na zasedanju so delegati sprejeli dogovor o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini v tem srednjeročnem obdobju, osnutek dogovora o osnovah in merilih za udeležbo posameznih krajevnih skupnosti na sredstvih proračuna občine v letih 1981 — 1985 ter osnutek dogovora o merilih za vrednotenje storitev pravne pomoči.

Po hitrem postopku so bili sprejeti odloki o plačevanju prispevkov za financiranje programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, o spremembi odloka o pripravi in sprejemanju družbenega plana za to srednjeročno obdobje in o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb občine Ptuj v prvem trimesečju tega leta. Delegati so brez pripomb sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Ptuj za preteklo leto in odlok o določitvi stopnje prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo v SR Sloveniji. Sprejet je bil tudi periodični delovni načrt zborov občinske skupščine do marca letos ter odločba o ukinitvi podružnične šole v Narapljah. Z dnevnega reda je bil umaknjen predlog sklepa o izvzemu zemljišč iz javnega dobra zaradi neusklajenih mnenj in interesov.

Delegati so opravili še volitve in imenovanja, medtem ko delegatskih vprašanj ni bilo, z izjemo delegacije v Majšperku, ki jo zanima, kdo bo po ukinitvi pouka v Narapljah vzdrževal šolsko stavbo.

Na skupnem zasedanju zborov se je predsednik občinske skupščine Cveto Doplihar zahvalil Marici Fajt za uspešno opravljanje del in nalog sekretarke skupščine in ji zaželel mnogo uspehov pri opravljanju funkcije predsednice OK SZDL Ptuj.

Ob koncu zasedanja je predsednik skupščine vsem delegatom in delegacijam zaželel srečno in delovnih uspehov polno novo leto z željo, da bi delegatska razmerja še bolj polno zaživela v vseh delovnih in življenjskih okoljih.

N. D.

OBVESTITI, MOTIVIRATI IN ANGAŽIRATI

Naloge, zajete v teh besedah, seveda opredelitvijo — koga, kdo in kako, so glavni srž skepov skupne seje medobčinskega sveta ZKS Maribor in komisije za informativno propagando dejavnost pri medobčinskem svetu, ki je bila 26. decembra 1980 v Mariboru.

V uvodno razpravi je predsednik komisije za IPD Stojan Požar med drugim poudaril, da informativno propagandna dejavnost ni sama sebi namen, temveč sredstvo za dosego korenitih, revolucionarnih sprememb v naši družbi in je najpomembnejši dejavnik v sistemu družbenega in javnega informiranja za uresničevanje samoupravljanja in funkcioniranje delegatskega sistema.

V razpravi so sodelovali predstavniki iz vseh občin, posebno tehtne prispevke za oblikovanje sklepov pa sta v svojih razpravah dala Alojz Gojčič, izvršni sekretar CK ZKS in Milan Kneževič, sekretar MS ZKS Maribor. Poleg nalog, ki se nanašajo na pretok informacij v ZK, na sredstva javnega in družbenega obveščanja, velja posebej opozoriti na dve nalogi, ki sta zajeti v sklepih:

V organizacijah združenega dela je treba ustanoviti odbore za obveščanje, ki morajo biti samostojni samoupravni organi. Ti odbori naj odločajo o vsem tistem o čemer je treba obvestiti delavce za boljše odločanje, obravnavajo vsebino informacij in tudi glasil OZD. V krajevnih skupnostih pa je treba v okviru krajevnih konferenc SZDL oblikovati svete za informiranje, ki naj imajo podobno vlogo kot odbori v OZD.

V vseh občinah je treba odločno pristopiti k oblikovanju informativno dokumentacijskih centrov (INDOK). Ob njih je treba oblikovati družbeni organ in določiti njegovo vsebinsko zasnovo. V ta družbeni organ bi naj delegirale svoje predstavnike: občinska skupščina, družbenopolitične organizacije, SIS, OZD in krajevne skupnosti.

Za uresničitev teh nalog ne bo potrebno novih namestitev, temveč morajo biti obstoječe službe servis za samoupravne organe na področju družbenega in javnega obveščanja.

FF

Seja skupščine raziskovalne skupnosti

Delegati skupščine občinske raziskovalne skupnosti so se morali sestati dvakrat, da so lahko izpeljali 7. redno sejo. Ob prvem sklicu, 25. decembra, seja ni bila sklepčna, zato so se sestali dan kasneje in sejo izpeljali. Delegati so med drugim ugotovili, da je samoupravni sporazum o temeljih plana skupnosti za to srednjeročno obdobje sprejelo okrog 70 odstotkov možnih podpisnikov. Zato so sprejeli sklep o višini prispevne stopnje za raziskovalno dejavnost (0,04 % od dohodka), predlog odloka o obveznem plačevanju prispevkov za financiranje SIS družbenih dejavnosti, sklep o začasnem financiranju in pooblastili izvršni odbor skupnosti, da podpiše tisti del dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj, kjer je opredeljena raziskovalna dejavnost.

I. kotar

SESTALI SO SE TUDI DELEGATI KULTURNE SKUPNOSTI

Delegati obeh zborov skupščine kulturne skupnosti občine Ptuj so se sestali v petek 26. decembra. Seveda brez težav s sklepčnostjo na začetku seje ni šlo, vendar so delo le lahko opravili. Tako so med ostalim ugotovili pristop k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana, sprejeli sklep o višini prispevne stopnje (0,65 % od BOD), predlog odloka o obveznem plačevanju prispevkov in sklep o začasnem financiranju.

PRAZNIK KS KOG

Spomini ne bodo nikoli zbledeli

Sedemindvajseti december 1941 je bil za naše območje črn dan. Na ta dan je pod streli okupatorjevih zločincev v Mariboru omahnilo 40 talcev, zavednih sinov naše domovine, neuklonljivih borcev za svobodo. Med njimi je bilo kar 5 aktivistov z območja sedanje KS Kog pri Ormožu. To so bili narodni heroj Jože Kerenčič, star 28 let, njegov brat Slavko, star 21 let, Bogomir Pokrivač, star 42 let, Rudi Zabavnik, star 26 let in Janez Rizman, star 18 let.

V spomin na ta tragični dogodek in ob zavesti, da žrtve niso bile zaman, so na Kogu že leta 1952 določili 27. december za svoj praznik, ki so ga tudi v letu 1980 slovesno počastili. Delovni ljudje in občani KS Kog so se v soboto, 27. decembra zvečer zbrali v prosvetni dvorani. Slavnostni govornik je bil Miroslav Tramšek, predsednik občinske konference SZDL Ormož. Nato so podelili bronasta odličja OF, prejeli so jih: Osnovna organizacija ZSMS Kog, Vlado Zabavnik in Janko Klobučar.

Sledil je kulturni program, ki so ga skrbno pripravili učenci tamkajšnje osnovne šole pod vodstvom Anice Pevec in mladina. — u

OGRAD ORMOŽ

REŠITEV V POSPEŠENI GRADNJI

Ormoška delovna organizacija Ograd se je znašla v dokaj težavnem položaju, težave pa se bodo v letošnjem letu nadaljevale oziroma bolje rečeno, stopnjevale. Znano je, da lani požar popolnoma uničil objekt in naprave stare ogradove opekarne in proizvodnja je povsem zastala, novi objekti, ki so jih pričeli pospešeno graditi pa še nekaj mesecev ne bodo pripravljeni za nadaljevanje proizvodnje opeke.

Planirano je bilo da bo gradnja nove opekarne končana do maja letošnjega leta, sedaj pa je jasno, da se bo vse skupaj zavleklo, tako bo predvidoma nova opekarna nared do oktobra 1981. Vzrok za zamudo je predvsem v težavah, ki so se pojavile pri uvozu opreme, potrebno je povedati, da so bila gradbena dela zaključena do roka. V zadnjem času se tudi zadeve pri uvozu premikajo z mrtve točke, bo pa uvožena oprema sedaj precej dražja, za to je več vzrokov, največji je spremenjeni tečaj dinarja.

V Ogradu zato pričakujejo letošnje poslovno leto zaskrbljeni. Vse razpoložljive delavce bodo morali še naprej zaposliti v gradbeni operativi, kar pa ne bo lahko spričo omejenih investicij in težav, ki s tem v zvezi spremljajo vse naše gradbeništvo. Delna rešitev je v tem, da v ormoški občini čimprej pripravijo vse potrebno za gradnjo objektov, planiranih v letošnjem letu. Pri tem se v Ogradu bojijo prizadevanj ptujskega gradbeništva, ki zdaleč nima zasedenih svojih zmogljivosti in si bo seveda na vsak način prizadevalo pridobiti nova gradbišča. JB

Do konca meseca 78 garaž

Delavci TOZD Gradnje Ptuj bodo predvidoma do konca tega meseca zaključili gradbena dela pri gradnji triplex garaž na Ziherlovi ploščadi v Ptuju. Tako bo novo ptujsko naselje dobilo 78 sodobnih prostornih garaž, posebno veseli jih bodo tisti, ki jim ni vseeno, če puščajo svojega jeklenega konjička pod milim nebom in v mrzlih jutrih zaman obračajo ključ ali pa se jezijo zaradi zamrznjenih šip.

Garaže so precej prostorne, merijo 5 metrov v dolžino in 2,65 metra v širino, grajene so v treh etažah, z lepo urejenimi dovozi. Gotovo vas zanima cena. Na TOZD Gradnje so nam povedali, da se bo vrtela okoli 12 starih milijonov. Garažo lahko vplačate takoj ali v obrokih, pa tudi z bančnim kreditom, ki vam ga banka odobri na podlagi namenskega varčevanja. Sicer pa lahko dobite podrobnejše informacije pri izvajalcu gradbenih del, torej na TOZD Gradnje, na Ormoški cesti v Ptuju. JB

Nove triplex garaže na Ziherlovi ploščadi

Foto: Kosi

Seja skupščine naposled sklepčna

TELESNA KULTURA

Kar tri seje so bile potrebne, da so delegati obeh zborov skupščine telesnokulturne skupnosti občine Ptuj lahko opravili svoje delo. Prvi dve seji sta bili namreč nesklepčni, tretja pa je le uspela in to dan pred Silvestrovim. Verifikacijska komisija je namreč ugotovila, da je v zboru uporabnikov bilo od 75 prisotnih 39 in v zboru izvajalcev od 25 16 delegatov. Težave s sklepčnostjo v tej interesni dejavnosti se torej nadaljujejo. Eno od razmišljanj za izboljšanje je tudi v smeri zmanjšanja števila delegatskih mest.

V uvodu so delegati z manjšimi dopolnili potrdili zapisnik 10. seje in za tem brez pripomb izvedbe finančnega načrta skupnosti za devet mesecev prejšnjega leta. Brez pripomb je bil sprejet tudi rebalans finančnega načrta za leto 1980.

Pri obravnavi predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana republiške telesnokulturne skupnosti je bilo izpostavljeno, da je predlog v skladu s številnimi pripombami, ki so jih posamezne občine imele ob obravnavi osnutka, saj je ta predvideval velike obveznosti. Sprejeti sporazum pa je v skladu z našimi možnostmi in prizadevanji.

Številne pripombe na osnutek republiškega sporazuma so povzročile nekaj nejasnosti tudi pri občinskem, saj ni bila znana naša obveznost do takoimenovanega skupnega programa — sedaj je to znano in urejeno. Glavna značilnost dela v prihodnjem srednjeročnem obdobju je, da ohranimo sedanjo raven dejavnosti in s praktično enakimi sredstvi poskušamo doseči kvalitetne premike na področju množičnosti in tekmovalnega športa. Novih nalog ne bo, poprečna rast sredstev v prihodnjih letih pa bo 3,6 odstotna. Prispevna stopnja znaša 0,3 odstotka od bruto osebnih dohodkov, od tega bo 0,245 namenjeno za občinski in 0,055 za skupni (republiški) program. Delegati so v razpravi menili, da bi kljub tako zastavljenem programu v novem obdobju morali zgraditi športne objekte pri Centru srednjega usmerjenega izobraževanja, saj sedaj ni tam niti kvadratnega metra površine za telesnokulturno dejavnost, brez tega pa center ni popoln.

CSUI potrebuje športne objekte (foto: M. Ozmec)

Predstavniki plavalnega kluba Toplice so delegate seznanili s težavnim položajem v katerem se je ta športni kolektiv znašel v zadnjem času. Izgubili so namreč pokroviteljstvo in zato morajo plačevati uporabo pokritega bazena, kar pomeni znatna dodatna sredstva. Če teh ne bo mogoče zagotoviti, potem bo klub moral prenehati z delom. V klubu so dosegli rezultate, ki jih uvrščajo na 23. mesto med prek 100 plavalnimi klubi v Jugoslaviji. Do rešitve tega problema bo moralo priti že v tem mesecu.

Najverjetneje je, da bo dodatna sredstva potrebno zagotoviti v okviru telesne kulture ali iz vzdrževanja ali iz sredstev za dejavnost. Tako je pred vrati dodatno siromašenje že tako skromnih sredstev za dejavnost osnovnih telesnokulturnih organizacij.

Delegati so v razpravi opozorili tudi na potrebo po izdelavi prioritete športnih panog v ptujski občini, saj s skromnimi sredstvi vsega ne moremo financirati oziroma vse dejavnosti životarijo in ne morejo doseči ustrezno množičnost in kvaliteto. O tem bo TKS v začetku letošnjega leta izvedla javno razpravo. Kot je izpostavil delegat TGA Boris Kidrič, se vse prevečkrat začne z novo športno panogo, ki kljub nasprotnim obljubam takoj začne s tekmovalno dejavnostjo ne glede na pogoje. Izpostavljeno je bilo tudi, da premalo gradimo v zunanjih krajevnih skupnostih. Vendar je tudi res, da v teh KS ni pravega interesa za sodelovanje v tej smeri in praktično vse interese pokrijemo.

V nadaljevanju seje so delegati ugotovili, da je sklepe o pristopu k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana občinske TKS do seje sprejelo 67 odstotkov potencialnih podpisnikov in so zato lahko sprejeli sklepe o višini prispevne stopnje (0,30) in začasnem financiranju telesnokulturne dejavnosti v prvih treh mesecih leta 1981.

Po krajši obrazložitvi so delegati sprejeli osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi telesnokulturne skupnosti občine Ptuj. Skupnost je sicer ustanovljena, vendar je potrebno sprejeti in uvesti dopolnila in uskladitev s sprejetimi zakoni za to področje dela. Osnutek bo sedaj posredovan v javno razpravo.

Ob koncu seje so delegati sprejeli še del predloga dogovora o temeljih družbenega plana občine Ptuj za novo srednjeročno obdobje, ki vsebuje področje telesne kulture, za tem pa je predsednik skupščine Zvone Masten vsem delegatom, športnikom, športnicam ter telesnokulturnim delavcem zaželel veliko uspeha v letu 1981.

I. kotar

V NEDELJO ZA SAMOPRISPEVEK

V KS HAJDINA

V krajevni skupnosti Hajdina se bo 31. januarja 1981 iztekel krajevni samoprispevek za obdobje 1976—80, zato se bodo krajani te KS v nedeljo 11. januarja na referendumu odločali o uvedbi novega samoprispevka za sofinanciranje nalog iz srednjeročnega programa za obdobje 1981—85. V ta namen so zadnje mesece prejšnjega leta potekale številne aktivnosti in temeljite priprave za izvedbo referenduma, o čemer je Karel Robinščak, tajnik sveta KS Hajdina dejal:

„Glede na to, da se nam koncem januarja 81 izteče dosedanji samoprispevek, je razumljivo, da so bile naše aktivnosti usmerjene v pripravo novega referenduma za podaljšanje samoprispevka. To nam je bila tudi osnova za izdelavo srednjeročnega programa razvoja naše KS.

Lahko trdim, da smo naloge iz preteklega obdobja 1976—80 skoraj v celoti realizirali. Razumljivo je, da nam je nekaj investicij sicer ostalo, vendar te niso odvisne le od krajevne skupnosti, ampak tudi od drugih družbenih dejavnikov. Gre predvsem za nekatera dela, ki bi omogočila večjo varnost občanov v naseljih Skorba, Hajdoše in Hajdina."

Kakšna dela pa predvidevate v okviru novih referendumskih nalog?

„Smo primestna KS, zato gre predvsem za nadaljevanje razvoja, pri čemer se vključujemo v program razvoja mesta in predmestja Ptuja. Jasno je, da je naša nadaljna naloga modernizacija in asfaltiranje krajevnih cest, elektrifikacija — predvsem izgraditev cestne razsvetljave, tudi vodovodno omrežje v novih naseljih potrebujemo. Razen tega pa potrebujemo še več manjših objektov, kot recimo postajališčne lope, gradnjo nekaterih športnih objektov in obnavljanje nekaterih gasilskih domov. Razen tega bomo iz zbranih sredstev samoprispevka skrbeli tudi za financiranje društev in nekaterih družbenih dejavnosti v okviru KS Hajdina."

In kakšna bo stopnja samoprispevka za naslednje srednjeročno obdobje v vaši KS?

„Že pri izdelavi plana smo se dogovorili, da bi naj občani samoprispevali v enaki višini, kot do sedaj, se pravi, da bi naj bile prispevne stopnje enake. Znano je, da nekatere vaške skupnosti pri nas delujejo kot kakšne krajevne skupnosti, saj imajo svoja sredstva, svoje odbore in organe in prav zaradi tega imajo tudi svoje — ločene referendumske programe. Vse vaške skupnosti so svoje programe planirale v mejah svojih sposobnosti, predvsem pa je pomembno, da ostane odstotek samoprispevka isti. No, na to smo opozorili že pri samem sprejemanju osnutka programa, zato smo smernice nadaljnega razvoja naših naselij postavili na trdih temeljih.

Povdarjam, da imamo enotni program v okviru KS Hajdina, vendar imajo vaške skupnosti svoje programe — ti pa se izpolnjujejo kot že rečeno ločeno. Tudi sredstva za posamezno vaško skupnost so omejena, bolje rečeno posamezna vaška skupnost lahko koristi le tista sredstva, ki so bila zbrana na njenem območju. Za skupne potrebe KS pa so seveda posebej oddvojena sredstva v višini 10 odstotkov, razen tega je za SLO in DS ter za požarno varnost oddvojenih še 5 odstotkov, podobno kot za izboljšanje pogojev v OŠ Hajdina."

V uradnem vestniku občin Ormož in Ptuj ste že objavili sklep o razpisu referenduma za nedeljo 11. januarja. Ste na ta pomemben dogodek dobro pripravljeni?

„Mislim, da smo dobro pripravljeni, saj smo o programu nalog razpravljali v vseh vaških skupnostih na zborih delovnih ljudi in občanov. Predlog smo pripravili skupaj z odbori vaških skupnosti, s komisijo za plan in analize pri KS ter v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami. Na vseh zborih je bil predlog razmeroma dobro sprejet. Opažali pa smo manjše razlike. Tam, kjer so bili ti plani zares dobro pripravljeni, kjer so bili dejanski odraz potreb in možnosti krajanov, so razprave potekale zelo plodno, mirno in predvsem zadovoljivo. Kjer pa so bili plani pripravljeni manj skrbno, pa so zbori bili bolj živahni.

Pred nami je težka in odgovorna naloga. Prepričan sem, da se bodo na referendumu krajani odločali za uvedbo novega samoprospevka. Obveščeni so o vsebini programa, tudi prek posebnega informativnega biltena, ki smo ga izdali nalašč za to priložnost. Dodati je treba še to, da imamo za sredstva, ki bi jih zbrali s samoprispevkom, sklenjene že samoupravne sporazume in sicer za višje zneske, kot jih bomo zbrali.

Glede na to, da so bili naši občani vestni in solidarni že v dveh srednjeročnih obdobjih, da so s samoprispevkom dokazali svojo prizadevnost pri realizaciji razvojnih programov KS kot celote, pričakujemo, da bodo tudi v nedeljo 11. januarja dokazali svojo visoko zavest in se izrekli za samoprispevek." M. Ozmec

KRAJEVNI SVET ZSMS HEROJA LACKA ROGOZNICA

KJE JE NAŠA ODGOVORNOST?

Krajevni svet ZSMS heroja Lacka Rogoznica povezuje šest OO ZSMS. Kaj so naloge krajevnega sveta vsi dobro vemo. Opredelili smo si jih tudi v poslovniku o delovanju krajevnega sveta ZSMS. Toda očitno je, da smo na to pozabili, ali pa zanje nočemo vedeti. Ena izmed najbistvenejših nalog je, da usmerja, vzpodbuja in usklajuje delo OOZSMS v KS. To pa ni možno, če se sestankov krajevnega sveta ZSMS ne udeležujejo predstvniki vseh OO ZSMS, v večini primerov le predstavniki dveh istih OO ZSMS. Isto se potem dalje pojavlja na sestankih vodstev družbenopolitičnih organizacij KS in krajevne samouprave. Spet isti obrazi. Kje je tu odgovornost vodstev oz. predsednikov OO ZSMS.

Veliko število mladih nam je dalo zaupanje in morda tudi priznanje za dosedanje delo, da opravljamo te naloge, toda ali se tega zaupanja zavedamo, ga bomo opravičili. Nekdo bo mogoče rekel. preveč nalog imam, zadolžitev tu, zadolžitev tam. Ne pomislimo pa na to, da ni nujno, da se vsepovsod pojavljamo samo predsedniki OO ZSMS. Ali nimamo za seboj predsedstev, članov OO ZSMS, ki bi nas prav tako lahko uspešno zastopali, prenašali mnenja, interese. Nismo bili izvoljeni za to, da opravljamo vse sami. Smo za to, da svoje članstvo animiramo in obratno, da članstvo animira nas.

To so razmišljanja, ki so se nehote vsiljevala delegatom za krajevni svet ZSMS iz OO ZSMS Podvinci in Franc Kramberger Rogoznica, ki so ob obravnavi tako pomembnih vprašanj, kot so programi dela za leto 1981, program za akcijo NNNP 80/81 ostali osamljeni (pa ne prvič). Doseči bi morali to, da bi se dogovorili za enoten program aktivnosti mladih v KS, iz njega pa bi potem izhajale naloge posameznih OO ZSMS, kot nosilk določene akcije, vendar z združenimi močmi vseh OO ZSMS v KS. Samo primer: Ugotavljali smo, da je nesmiselno sprejemati pionirje krajevne skupnosti v mladinsko organizacijo v vsaki OO ZSMS posebej, pripravljati 5 kulturnih programov itd., ampak napraviti enega in to kvalitetnega. Toda kaj, ko še vedno nismo dojeli ali nočemo dojeti, da moramo delati bolj povezano, si med sabo pomagati.

Nadalje se vse premalo zavedamo, da so problemi, ki se pojavljajo v krajevni skupnosti problemi vseh krajanov, tudi mladih in obratno. Toda koliko mladincev nas je bilo prisotnih na zborih krajanov? Kje so tu mladi komusisti, ki jih ni malo? Ali ni naše mesto delovanja tudi v kraju bivanja? Res je, da je bolje biti doma za toplo pečjo kot v mrzli dvorani. Da, nič nam ni mar, da se za naše okolje kjer živimo, brigajo samo starejši, naši starši, ali aktivisti, ki so že krepko v letih, toda še imajo vedno voljo do dela. Toda, tudi nam bo prijetno čakati na avtobus pod streho, se peljati po lepi cesti, imeti vodovod, igrišče itd,, nezavedajoč se, da do tega ni lahko priti, da je potrebno mnogo truda, da je potrebno tudi zaradi naše brezbrižnosti sklicevati zbor krajanov dvakrat itd.

Prisotni na sestanku krajevnega sveta ZSMS pa smo se vendarle dogovorili za akcijo. Vse OO ZSMS morajo sklicati svoje sestanke, ter se pogovoriti in si začrtati program svoje aktivnosti, za kar je neposredno odgovoren predsednik krajevnega sveta ZSMS. Sestanki krajevnega sveta se bodo sklecevali vsakokrat drugje. Zakaj? Smešno se sliši, toda prisoten bo vsaj predsednik tiste OO ZSMS, kjer bo sestanek sklican.

To samo v razmišljanje nam mladincem, vsem nam, ki bomo že jutri morali izgrajevati našo samoupravno krajevno skupnost, vendar jo bomo lahko le, če bomo za to usposobljeni, če si bomo nabrali izkušnje kot mladinski aktivisti, kot mladi družbenopolitični delavci.

M. L.

KMETJE PREJELI DRŽAVNA ODLIKOVANJA

Za prispevek k razvoju zadružništva in slovenskega kmetijstva

Pisali smo že, da so MIMICA ŠEGULA, MARTIN ŽUPAN, JANEZ ŽAMPA in VIKTOR PISLAK prejeli državna odlikovanja, s katerimi jih je za njihov prispevek k razvoju zadružništva in slovenskega kmetijstva odlikovalo predsedstvo SFRJ. Prvi trije so na slovesnosti prejeli Red zasluge za narod s srebrno zvezdo, Viktor Pislak pa Red dela s srebrnim vencem. Priznanja jim je podelil Tone Bole, član predsedstva SRS.

Predloge za odlikovanja je dala Kmetijska zadruga Ptuj, saj so vsi štirje odlikovanci člani te organizacije. Soglasje k predlogu pa so podali še: družbeno-politične organizacije Kmetijske zadruge Ptuj, zadružni svet, OK SZDL Ptuj in občinski sindikalni svet Ptuj. Zapisati je potrebno še to, da so bili to prvi štirje kmetovalci deležni državnih odlikovanj z območja Haloz, Slovenskih goric, Dravskega in Ptujskega polja.

Osnovno merilo za predlaganje najboljših kmetov je bila zavzetost vsakega posameznika za razvoj in utrjevanje zadružnega gibanja pri čemer je bilo potrebno upoštevati zlasti zadnje destletno delovanje. Upoštevati je bilo potrebno še obseg organizirane proizvodnje in produktivnost dela, pa vestnost vseh brez katerih zadružništvo ne bi bilo tako kot je . . .

Pa zapišimo nekaj skromnih podatkov o odlikovancih.

MIMICA ŠEGULA je doma na Polenšaku oz. v Plencih. Tretjega aprila letos bo praznovala že 60-ti rojstni dan. Sedaj je Mimica invalidsko upokojena, bila pa je 18 let v službi. Končala je kmetijsko gospodinjsko šolo, je članica ZZB NOV in SZDL. Odlikuje jo aktivnost na vseh področjih organiziranosti kmečkih žena: v zadružni enoti Polenšak, odboru kmečkih žena pri KZ Ptuj, zadružni zvezi Slovenije in zadružni zvezi Jugoslavije. Mimica je tudi nosilka in glavna organizatorka tradicionalnega praznika žetve in razstave kruha in pogač na Polenšaku. Ta prireditev je po njeni zaslugi znana tudi izven meja naše domovine.

V organizirani kmetijski proizvodnji dosega na tem manjrazvitem območju Slovenskih goric dobre proizvodne uspehe. Vedno je organizatorica in pobudnica akcij, ki so skupnega pomena za kraj (elektrifikacija, vaški vodovod, modernizacija cest, urejanje okolja . . .) Prav skromen je ta oris njene bogate in pestre aktivnosti.

MARTIN ŽUPAN je doma iz Cirkulan, sicer pa kdo ne pozna tega vsestransko aktivnega človeka. Avgusta mu bomo zaželeli ob 53-em rojstnem dnevu še mnogo zdravih in uspešnih let v družini, pa na vasi kjer živi. Včasih se njegova vsestranska aktivnost odraža tudi na kmetiji, ki ga včasih tudi kak dan sploh ne vidi, saj je Martin vodja regijske delegacije za zbor združenega dela SR Slovenije, predsednik sveta krajevne skupnosti Cirkulane, podpredsednik izvršnega odbora kmetijske zemljiške skupnosti, član izvršnega odbora za štipendiranje SO Ptuj član izvršnega odbora za varstvo okolja SO Ptuj in član izvršnega odbora samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo Maribor. Kljub množičnim zadolžitvam, ki jih ima zaradi družbenopolitične aktivnosti, dosega s trdim delom na haloški zemlji dobre proizvodne rezultate. Ima še mnogo zaslug pri utrjevanju samoupravnih odnosov na področju zadružništva, kot izkušen delavec v procesu zadružništva pa je mnogo prispeval pri preoblikovanju obrata Kooperacija v KZ in prav zato mu je zaupana tudi funkcija podpredsednika zadružnega sveta kmetijske zadruge Ptuj.

Ko človek ob tem pomisli na vsakodnevno delo, ki je na kmetiji le težko razume, kako Martin vse to zmore, vse te zahtevne naloge na področju kmetijstva in na področju družbenopolitičnega življenja. Da pa jih zmore, ni potrebno posebej povdariti, le čestitamo mu lahko, njemu in njegovi družini.

JANEZ ŽAMPA je trden kmet iz Levajnc, maja bo dopolnil 52 let, še vedno zdrav in zagnan. Tudi on je znan družbenopolitičen delavec, aktiven v samoupravnih organih zadruge, krajevne skupnosti, občine, v komisijah in odborih zadružne zveze Slovenije ter raznih samoupravnih interesnih skupnostih v občini in regiji ter republiki. Eno mandatno obdobje je bila Janezu zaupana tudi funkcija predsednika republiške skupnosti za starostno zavarovanje kmetov.

Na njegovo pobudo smo pred leti pristopili k ustanavljanju melioracijskih skupnosti in projektu osposobitve 1600 ha zasebnih zemljišč v Pesniški dolini.

Na melioriranih površinah je v letu 1979 zasejal največ sladkorne pese v Severovzhodni Sloveniji, dosegel je zavidljive in zgledne uspehe. V desetih letih so pri Žampovih zredili v organizirani zadružni reji 1700 telet s prirastom 211 ton mesa in se tudi uvrstili med rekorderje tržne prireje mleka za ptujsko mlekarno.

VIKTOR PISLAK bo marca slavil 54-rojstni dan. Ne pznajo ga le prebivalci Lešja, kjer stanuje, ampak tudi drugi. Od 1963 do 1969 leta je bil poslanec republiškega zbora skupščine SRS. Tudi sedaj je Viktor Pislak še aktiven zadružni delavec saj je član upravnega odbora zadružne zveze Slovenije, član komisije za medsebojne odnose med republikami pri gospodarski zbornici, član sveta krajevne skupnosti Majšperk, član izvršnega odbora Kmetijske zemljiške skupnosti Ptuj, predsednik izvršnega odbora samoupravne interesne skupnosti za melioracije Pesniške doline in predsednik zadružnega sveta Kmetijske zadruge Ptuj.

Viktor Pislak je torej zgleden kmet s pomembno tržno proizvodnjo, predvsem prirejo govejega mesa in mleka in njegova kmetija velja za vzorčno . . . Je tudi pobudnik in organizator dela v proizvodnih skupnostih in služi kot vzgled na področju združevanja dela, zemlje in sredstev.

Ker smo zakorakali v novo leto 1981 naj vsem odlikovancem zaželimo ob koncu mnogo uspešnih in zdravih let, pa mnogo zavidljivih uspehov pri proizvodnji hrane in v družbeno-političnem življenju.

N. Kotar

Mimica Šegula foto: zk

Martin Žuran foto: zk

Janez Žampa foto: OM

Viktor Pislak foto: OM

Juršinsko trsničarstvo in drevesničarstvo

Ni odveč ponoviti, da je bil začetek trsnega ceplarstva in trsničarstva v krajih okrog Juršinec, enako kot v ostalih predelih spodnje Štajerske, okrog leta 1900. Tako imamo že 80 letno tradicijo v trsnem ceplarstvu in trsničarstvu.

V Juršincih (Hlaponcih) je bila že leta 1906 ustanovljena prva trsničarska zadruga z o. j. takratno spodnjo Štajersko, leta 1918 pa zopet prva trsničarska zadruga z o. j. za Slovenijo. Po osvoboditvi, t. j. po letu 1945 je bilo na tem področju več reorganizacij. Sedaj deluje SKUPNOST TRSNIČARJEV IN DREVESNIČARJEV JURŠINCI, prej pod okriljem KZ Juršinci, sedaj KZ Ptuj.

Skupnost si je že leta 1979 zadala nalogo, da bodo zgradili v vinogradniškem centru Juršinci svoj trsničarski in drevesničarski dom. Res so ta dom že začeli graditi v letu 1980. Žal je slabo in deževno vreme oviralo delo, delno pa so vplivali tudi stabilizacijski ukrepi glede kreditov, zato ni šlo vse tako kot je bilo načrtovano. Kljub temu so bili temelji, kletni prostori, pritličje in nadstropje, to se pravi do ostrešja, vseeno zazidani do novembra, potem je delo prekinila zima. Ta dom, ko bo zgrajen, bo verjetno edini te vrste v Jugoslaviji ali vsaj v Sloveniji.

Dom gradijo člani STDJ (skupnosti trsničarjev in drevesničarjev Juršinci) v lastni režiji, zato bodo graditelji tudi neposredni lastniki doma, ki jih bodo nasledili mladi trsničarji iz družin, ki se ukvarjajo s trsničarstvom.

Dom članov STDJ bo imel posebno sobo s strokovno knjižnico in drugo literaturo s tega področja. V posebni omari pa bo vsak član imel svoji zbirno mapo (kroniko), kjer bo spravljal vse gradivo, napisano in slikovno, razna priznanja itd. Posebej bo dnevna ali sejna soba, kjer bodo seje odborov, sestanki članov STDJ, predavanja, pogostitve obiskovalcev in podobno.

Posebej bo urejena VINSKA KLET, v njej bodo vinogradniki — člani STDJ vsako leto shranili vzorce naikvalitetneiših vin, vendar toliko, da bodo lahko to pristno vinsko kapljico ob raznih prireditvah tudi nudili gostom. Javne prireditve bodo člani STDJ prirejali v bližnjem lovskem domu, na vrhu Gomile in podobno.

Nadaljnji pisarniški prostori v domu bodo obsegali manjšo sobo za arhivo tajništva STDJ, svoj delovni prostor pa bo v domu imelo tudi društvo upokojencev Juršinci, ki je prispevalo svoj delež k gradnji doma.

Okolje doma STDJ, ki je sicer še v gradnji in stoji v centru Juršinec, je že v glavnem urejeno. Z buldožerjem so spomladi teren splanirali, vrezali potrebno — široko vozno pot, na vsaki strani pa so zasadili vinsko trto in sadna drevesca ustreznih sort. Ob robu parcele pa so pustili še prostor, kjer bodo ob otvoritvi doma, upajmo da še letos, če ne spomladi pa vsaj v jeseni, zasadili spominske lipe. Ko bodo te lipe zrasle, bodo pod nje namestili kamnito (najbrž železobetonsko) mizo, okrog pa klopi. V mizo bodo vrezane letnice, tako začetka trsnega ceplarstva in trsničarstva ter letnico graditve doma STDJ.

Miza bo okrogla, ob njenem robu pa bodo vklesana imena zaslužnih, že pokojnih pionirjev trsničarstva v letih 1900—1906 (Franc Matjašič, Anton Erhatič, Anton Slodnjak in drugi). Zaslužne delavce pri STDJ po osvobodivi pa bodo nagradili s tem, da bodo njihove fotografije izobesili v posebni sobi, kjer bo strokovna knjižnica.

Naj za konec še zapišem, da so člani odbora s predsednikom Simonom Toplakom izbrali za lokacijo doma STDJ najlepši prostor v Juršincih, na gričku, ki se dviga kot panorama nad vasjo Juršinci.

Franček Holc

SLOVENSKA BISTRICA

NAD POLOVICO KMETOV VKLJUČENIH V KOOPERACIJO

Na območju občine Slov. Bistrica je vključenih v kooperantske odnose s kmetijsko zadrugo, ki je osnovni nosilec kmetijske proizvodnje v občini, okoli 640 zasebnih kmetovalcev, od skupno nekaj nad tisoč, kolikor jih je na območju občine. To je prav gotovo pomembno za razvoj kmetijstva v občini, saj je v zasebnem sektorju še vedno okoli 85 odstotkov vseh kmetijskih površin v občini. Ker okrog 75 odstotkov kmetijskih površin odpade na travnike in pašnike, to še zlasti pogojuje živinorejo, ki jo je v okviru kooperacijskih odnosov možno še bolj intenzivirati. Precej možnosti pa je tudi v perutninarstvu v kooperaciji s »Perutnino« Ptuj.

Nič kaj razveseljivo pa ni spoznanje, da se proces odhajanja mladih iz kmetij v industrijo in v druge nekmetijske poklice nadaljuje z enakim trendom. Marsikje to otežuje kooperanstko proizvodnjo, saj je veliko kmetij brez mladih kmetovalcev, dela opravljajo starejši ljudje, ki jih vse težje zmorejo in ne obvladajo sodobnih ukrepov, zato je njihov razvoj ogrožen.

Slabosti v kooperantski proizvodnji so predvsem v slabi oskrbi z reprodukcijskim materialom, v neurejenih, često neekonomskih cenah nekaterih kmetijskih pridelkov in podobno, kar ovira večji razvoj in pospešuje odhajanje mladih s kmetij v druge poklice.

Zaradi neugodne starostne strukture kmetov v občini, saj je kar 60 odstotkov kmetovalcev starih nad 50 let, je vse več kmetij, ki proizvajajo na meji rentabilnosti.

Viktor Horvat

IZOBRAŽEVANJE MLADIH KMETOVALCEV

Mladi kmetovalci na območju občine Slovenska Bistrica koristno izrabljajo zimski čas za svoje izobraževanje. Med drugim so v decembru končali seminar za člane aktivov mladih kmetovalcev.

Organizator seminarja je bil klub mladih kmetovalcev pri OK ZSMS Slovenska Bistrica. Vsebino seminarja so usmerili predvsem na družbeno-ekonomske usmeritve v kmetijstvo, družbeno ekonomske odnose in razvoj kmečkega turizma, posebej pa so obravnavali vlogo in pomen mladih kmetovalcev pri razvoju kmetijske proizvodnje v občini.

Na območju občine Slov. Bistrica trenutno delujejo štirje aktivi mladih kmetovalcev in sicer na Zg. Polskavi, Šmartnem na Pohorju, v Makolah in Studenicah. V fazi ustanavljanja pa so še aktivi mladih kmetovalcev v Hošnici, Laporju in Žabljek—Križnem vrhu.

Viktor Horvat

Spremembe pravilnika — nove cene mleka ...

Zadnji torek v letu 1980 je bila seja koordinacijskega odbora za proizvodnjo in predelavo mleka pri ptujski mlekarni. Beseda je bila o ustanovitvi reprodukcijske skupnosti, o spremembi pravilnika o enotnih pogojih zbiranja in odkupa mleka na področju ptujske mlekarne ter o planu TOZD Mlekarna za leto 1981 ter o akciji za izdajo dovolilnic za promet z mlekom.

Z ustanovitvijo reprodukcijske skupnosti je začel veljati tudi nov samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti za medsebojno sodelovanje, katere najvišji samoupravni organ je svet reprodukcijske skupnosti (za predsednika sveta reprodukcijske skupnosti je bil izvoljen Janez Vrečar — direktor TOZD Mlekarna Ptuj), tvorijo pa ga vse podpisnice. Izvršni organ je poslovni odbor — za predsednika odbora je izvoljen Miran Glušič, direktor KZ Ptuj; poslovni odbor iz prejšnjega samoupravnega sporazuma pa je sedaj v funkciji koordinacijskega odbora za proizvodnjo in predelavo mleka in ostaja v sedanji sestavi do izteka mandata, tako tudi predsednik koordinacijskega odbora ostaja Silvo Topolovec.

Spremembe pravilnika o enotnih pogojih zbiranja in odkupa svežega mleka prinašajo tudi nove odkupne cene mleka in mlečnih izdelkov. Spremembe pravilnika določajo odkupno ceno mleka 2,50 din po tolščobni enoti, odbitki pa so 0,25 odstotkov za neohlajeno mleko, za prispevek živinorejski poslovni skupnosti in za prispevek k rizičnem fondu, če pa ne vzdrži reduktaza je odbitek en dinar po litru. Enoten prispevek na območju ptujske mlekarne pa za zbiralce mleka znaša 10 par po litru oddanega mleka, mlekarske skupnosti pa imajo pristojnost, da ta znesek povečajo, če se sporazumejo, da bodo proizvajalci prispevali za zbiralce mleka več sredstev. Tako bodo sedaj odkupne cene mleka normalne kvalitete in tolšče (3,6 odstotka) znašala 9 din oz. zmanjšana za odbitke.

S pravilnikom o enotnih pogojih zbiranja in odkupa svežega mleka se predpisuje kakovost svežega mleka, ki ga proizvajalci dobavljajo TOZD Mlekarna preko organizatorjev proizvodnje, načini in pogoji za ugotavljanje kakovosti, način oblikovanja cen in ukrepe, ki jih sme izvajati TOZD Mlekarna kadar proizvajalci in organizatorji ne bi ravnali v skladu z določili tega pravilnika.

Novost v pravilniku je tudi, da lahko oddajajo mleko samo proizvajalci z veljavno dovolilnico. Prav izdaji dovolilnic za promet z mlekom je bila posvečena ena izmed točk dnevnega reda. Vsi potencialni proizvajalci mleka se morajo prijaviti na lokalnih zbiralnicah mleka, na osnovi teh seznamov pa bodo kasneje opravljeni pregledi in izdane dovolilnice. Za ureditev hlevov v katerih pridobivamo mleko za javno potrošnjo obstajajo namreč določila, katerim bi se moral vsak proizvajalec mleka pri urejanju hlevov čim bolj približati. Zakonsko določilo pravi, da morajo hlevi v katerih se pridobiva mleko za promet ustrezati naslednjim higienskim pogojem:

— biti morajo svetli in zračni

— jasli morajo biti take, da se dajo čistiti

— tla in hodniki morajo biti iz nepropustnega materiala, stene pa ometane in pobeljene z beležem

— odtok za gnojnico mora biti urejen tako, da lahko odteka v gnojnično jamo

— hlevi morajo biti dnevno očiščeni ter vsaj enkrat letno razkuženi in pobeljeni

— v hlevih za molznice ne smejo biti perutnina, zajci, prašiči in drobnica ali pa so lahko le v posebnih pregradah.

Lanskoletna akcija pridobivanja dovolilnic za promet z mlekom je pokazala, da so razmere za pridobivanje higiensko neoporečnega mleka v mnogih pogledih neprimerne.

Napake in slabosti, ki vplivajo na mikrobiološko oporečnost mleka se pojavljajo na raznih področjih: vime molznice, hlevski zrak, gnoj, gnojevka, prah, stelja, krma, molzač, stroji za molžo, posoda, voda. . . Prav iz tega razloga množice virov okužbe mleka je potrebno mlečno proizvodnjo kontrolirati že pri proizvajalcu, pri živali v hlevu, ne pa šele, ko je mleko prinešeno v zbiralnico.

Pa zapišimo še nekaj o proizvodnih načrtih mlekarne v letu 1981. Predvidevajo, da bodo odkupili v letu, ki ga začenjamo 17,400.000 litrov mleka in tako po novih cenah ustvarili 220 milijonov dinarjev skupnega prihodka. Pri tem je strošek za mleko največji in bo znašal okrog 150 milijonov din.

Ko govorimo o planskih količinah oddanega mleka velja zapisati še podatek, da so sedanje oddane dnevne količine mleka z enakim lanskim obdobjem manjše za 1000 litrov, pa tudi v celotni Sloveniji mleka primanjkuje. Tako sedaj ptujska Mlekarna oddaja mleko v druge mlekarne, celo v Kobarid, Maribor . . . Preveliko je povpraševanje po mlečnih izdelkih, o čemer govorijo tudi podatki potrošnje mlečnih izdelkov v predpraznicnih dneh: v Ptuju na primer dnevno prodamo 50 kg masla, v predpraznicnih dneh pa smo ga prodali 5 krat več, v Mariboru pa so ga porabili 15 ton.

Cene so torej nove — vendar: ali so prišle pravočasno?

N. Kotar

SKUPŠČINA KMETIJSKE ZEMLJIŠKE SKUPNOSTI

Tudi s sklepčnostjo skupščine kmetijske zemljiške skupnosti občine Ptuj so bile težave, saj je bila le ta sklepčna komaj ob tretjem sklicu. Potrdili in sprejeli so vrsto samoupravnih sporazumov ter planskih aktov za naslednje srednjeročno obdobje ter se seznanili s poročilom iniciativnega odbora za sklenitev SS SIS za melioracije v Polskavski dolini.

N. Kotar

PRIZNANJA MLADIM

Mladinci občine Slov. Bistrica so prejeli posebno priznanje za organiziranje mladinskih delovnih brigad v letu 1980, ki jim ga je dala Republiška konferenca ZSMS. MDB Pohorski bataljon je osvojila vse trakove na akciji »Slovenske gorice 80«, na akciji »Suha krajina 79« pa je prejela tudi zvezno priznanje Veljka Vlahoviča za izredne delovne rezultate.

— u

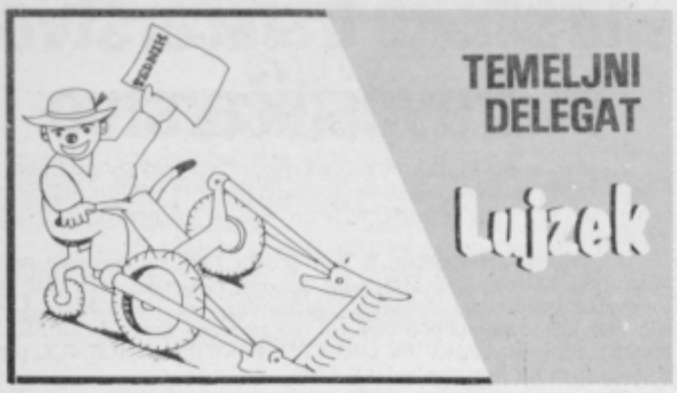

Storo leto smo pokopali no v novega zajadrali. Mija z mojo Mico sma kar duma za pečjo počakala, ke sta se opulnoči cengara na vuri eden gor na drugega spravla. Zaželela sma si, da bi še eno por let zdrava no vesela našo prleško ilovico klačla. Jaz pa sen si v vlogi delegata zastava cilj, da bi se v toten leti manj s papirnatimi gradivi obmetovali no več nolog v konkretni praksi rešli. To ovokrot sen tudi v cajtngah šteja, da bi pri nas čez poletje cengare na vurah premeknoli za eno vuro naprej, s ten boj izkoristili sunčno energijo no šparali z elektriko. Jaz sen v našen družinskem tozdi že ugotova, da s hišno vuro nede nibenih težov, ne ven pa kak mo na novi delovni cajt našega petelina navada, da bi nama z Mico v proven cajti budnico zakikirika. Mica mi je že dola pameten nasvet: Lujz, nesi kokota k vurmohari no mo naj kolca tak naštima, ke de prav. Naloža sen si našega peteliniča v rukzok no ga na Ptuj k urori nesa. Mojster me je najpret malo smešno gleda, kokota po popki počoha no reka naj jaz namesto njega kikirikan . . . Tak je zdaj zadeva, da de moj kokot še dale naprej po storen cajti klun odpira.

Ker sen ba glih že na Ptuji, sen mojega kokota še k okulisti pela. Saj vete, to je tisti dohtar, ki oči vroči. »Dober den gospod, tovariš dohtar, moj kokot je tak slepi, ke vse domoče no še sosidove kure pohodi«, sem mu reka. Boj kak kokota je dohtar mene gleda no si najbrž misla, toti pa je zrel za psihiatra. Nazodjo sma se le sporazmila tak, ke je dohtar namesto kokoti očoli, meni nekšne tablete predpisa, da bi lehko v noven leti tudi jaz poleg kokota prek krez plot k sosidovin jarkican skoka. Mici seveda toga nesen poveda, mogoče pa de kaj preštimala, če do mi tablete kaj hasnole. To sen van tak za hec po domočen poveda, saj vete kak provi tisti pregovor — boj je Lujzek stori — boj je nori . . .

V noven leti van želin vse kaj si tudi sami najboj želite: zdrovje, srečo, zadosti dela no jela, vinskega švica, mir na sveti, da nan stabilizacija ne bi z rok vujšla, da bi nan vsen lepo no zdravo bilo.

VAŠ LUJZEK

50 let folklore v Cirkovcah

V Cirkovcah na Dravskem polju so že stekle priprave na praznovanje pomembnega kulturnega jubileja 50-letnice delovanja tamkajšnje folklorne skupine Vinko Korže, ki si ji s trdim delom in pod dobrim strokovnim vodstvom uspešno utrla pot med najboljše tovrstne prenašalce bogate folklorne tradicije Dravskega polja. To potrjujejo številni nastopi doma in v tujini, pa tudi njena stalna prisotnost v domačem kulturnem življenju, ki si ga v Cirkovcah brez folklore in nekaterih posameznikov skorajda ne moremo zamisliti. Z novim domom krajanov so dani tudi boljši pogoji za delo pri katerem bodo gotovo Cirkovčani vztrajali še naprej z vzgajanjem mlajših generacij plesalcev, ki se iz leta v leto uspešneje vključujejo med svoje starejše kolege.

Za letošnji jubilej pripravljajo Cirkovčani veliko slovesnost, ki jo bodo združili še z vsakoletnim občinskim srečanjem folklornih skupin.

mš

BARVNA FOTOGRAFIJA V BLAGOVNICI

ALFRED BRADAČ DRUGIČ RAZSTAVLJA

Na stopnišču blagovnice Panonija, trgovske delovne organizacije MIP si lahko do 20. januarja ogledamo drugo razstavo barvnih fotografij člana fotokino kluba pri DPD Svoboda Ptuj Alfreda Bradača. Avtor se predstavlja z vsakodnevnimi motivi skozi prizmo umetniškega podajanja. Stopnišče je tako postalo običajno mesto predstavljanja del članov kluba širšemu krogu občanov.

l. k.

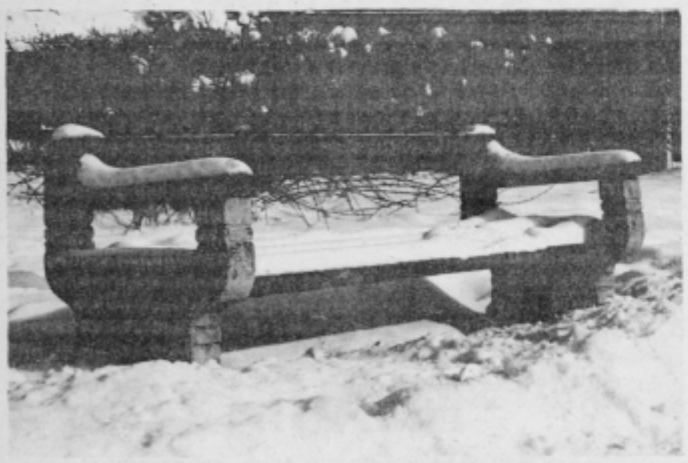

Zimska idila v parku **Foto: Alfred Bradač**

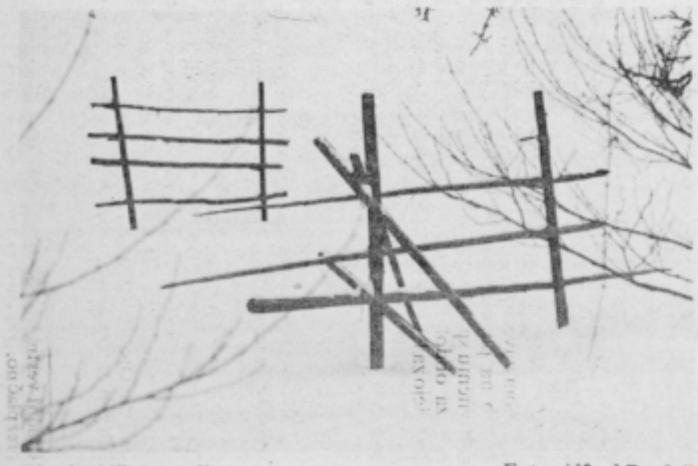

Zimska idila na polju **Foto: Alfred Bradač**

Gostje iz Maribora so izvedli pester kulturno-zabavni program
Foto: M. Ozmec

Oskrbovanci doma in gostje v nabito polni obednici doma upokojencev Ptuj
Foto: M. Ozmec

Z vedrim korakom v novo leto

V 49. in 51. številki Tednika, smo vam, dragi bralci opisali razmere in počutje v našem domu upokojencev v Ptuju. Ni tako, kot je v lepem, harmoničnem in razumevajočem domačem družinskem krogu. Če bi trdil nasprotno, bi varal samega sebe in tudi vas bralce. Tega pa ne želim, želim pa povedati, da tudi ni tako, kot nepoznavalci razmer, ne bi rekel starokopitneži, neprijazneži ali celo nergači, tolmačijo in razglašajo. Če pa še se pri tem spomnimo na ostarele, onemogle, zapuščene člane naše družbe v preteklosti in na njihove jesenske urice življenja, je tu razlika, ki je tokrat ne bi razpredal.

V presojo — kako se v domu imamo — vsem, ki ste prebrali omenjena članka, bi še dodal, da smo 29. decembra zaključili naše predpraznične dni z izredno prireditvijo: obiskali so nas: zastopniki občine, KS in soc. skrbstva. Prispeli so oskrbovanci doma upokojencev Danice Vogrinec iz Maribora. Vse pa je bilo osredotočeno na ekipo Radia Maribor, ki je pripeljala s seboj orkester ZARM, pevca: Marjano Zelko in Karla Arherja ter člane mariborskega gledališča: Mileno Muhičevo, Anico Sivec, Petra Trnovška in Volodja Peera.

V nabito polni obednici, ki je bila za to priložnost primerno okrašena, je navzoče najprej pozdravil direktor doma upokojencev Danice Vogrinec iz Maribora; zaželel vsem srečno novo leto in prijetno počutje. Tudi predsednik odbora oskrbovancev Ptuj je pozdravil navzoče goste in oskrbovance ter jim želel vse dobro v letu 1981.

Mariborčani so nam res pripravili in izvajali lep, veder, prisrčen in pester novoletni program, katerega smo navdušeni hvaležno sprejemali in nagrajevali z burnimi aplavzi. Tov. Zelkova in Arhar sta nam ob spremljavi orkestra doživeto in živo zapela nekaj narečnih popevk, vmes pa so člani mariborskega gledališča vpletali krajše posrečene skeče, ki so oskrbovance spravljali v dobro voljo, da je vesel smeh odmeval po dvorani.

Razveseljevala sta nas tudi dva kitarista — predhodnika centra srednjega usmerjenega izobraževanja, ki misli v kratkem nastopiti skupinsko in o čemer bomo takrat obširneje poročali, kar pa že željno pričakujemo.

Svoje točke so dodali tudi oskrbovanci sami. Gostje iz mariborskega doma so nam zapeli dve pesmi, godec z ustno harmoniko pa je še razvnel razpoloženje; domačini so s pesmijo in uspelimi recitacijami dopolnili program. Čeravno uspeh ni bil enak mladim, vendar nas vzpodbuja, da še smo in da želimo ob ponovnem obisku Radia Maribor biti kvalitetnejši.

Po končanem programu, smo za zaključek, na pobudo tov. Arharja, ob spremljavi orkestra, vsi skupaj zapeli nekaj narodnih in se nato zadovoljni in veselo razpoloženi razšli.

Nekaj po 18. uri smo se oskrbovanci, s prisotnim službenim osebjem, ponovno sešli v istem prostoru na skupno praznovanje novoletnega večera, ker na silvestrovo noč imajo uslužbenci, kakor tudi oskrbovanci svoja zasebna pota in obveznosti.

Pripravljen je bil imeniten in okusen menu. Ob veselih pesmih, polkah in valčkih so se tudi osivele glavice zavrtele. Tov. direktorica nam je zaželela vse dobro v novem 1981 letu, za kar se ji je predsednik odbora oskrbovancev lepo zahvalil, tudi njej želel vse najboljše v novem letu, s priporočilom, naj še nadalje potrpežljivo prenaša godrnjanje ostarelih; nato se je pridružila veselemu rajanju in marsikaterega, ki že dolgo več ni mislil na ples, dvignila s sedeža in se zavrtela z njim naokrog. Tudi naše vesele, mlade uslužbenke so prispevale svoj delež k prisrčnejšemu vzdušju. Kljub vsemu lepemu so sedeži postajali vse bolj prazni. Starejši se pač hitreje utrudijo in si zaželijo počitka.

Po razpoloženju sodeč prijetnega, vzpodbudnega večera in ekipe Radia z njihovimi spremljevalci še dolgo ne bomo pozabili, zato bi njim najraje vzkliknili: »Pridite! Na hitro svidenje, po vaših možnostih!«

Za domsko knjižnico, ki se snuje v enoti Ptuj, v enoti Muretinci jo že imajo, je KS Boris Ziherl poklonila knjige v vrednosti 5000.- din, a skupnost socialnega skrbstva občine Ptuj je prispevala za knjižno vitrino v vrednosti 16.000 din, za kar jim izrekamo prisrčno zahvalo.

JM

Turistična agencija tudi v Ptuju

Zadnje dni preteklega leta so v Ptuju odprli turistično agencijo, ki jo je v Miklošičevi ulici — nasproti prodajalne Konus uredila TOZD Potniški promet v okviru gostinskega in prometnega podjetja Certus Maribor. Otvoritve so se udeležili številni gostje, naj poleg predstavnikov certusovih temeljnih organizacij omenimo predstavnike občine Maribor in turistične zveze Maribor. Goste je pozdravil vodja TOZD Potniški promet Ptuj, Egon Vauda in dejal, da se jim z otvoritvijo turistične agencije uresničuje dolgoletna želja. Nedvomno se tako uresničuje tudi želja občanov, saj so morali doslej turistične usluge iskati v drugih mestih. V ureditev prostora in v opremo je bilo potrebno vložiti nekaj manj kot 100 starih milijonov, 80 odstotkov teh sredstev pa so zbrali s krediti temeljnih organizacij znotraj delovne organizacije. Turistična agencija je v Ptuju pomeni začetek tovrstne dejavnosti Certusa, za Ptuj pa je agencija pomembna zato, ker bo njena dejavnost usmerjena tudi v propagiranje lepot starega mesta ob Dravi.

Otvoritve turistične agencije so se udeležili številni gostje.

foto: OM

Turistična agencija v Ptuju bo poslovala dnevno od 8. do 12. in od 14. do 16.30 ure, ob sobotah pa do 12. ure. Posredovala bo počitniške pakete, organizirala izlete, potovanja in ekskurzije. Prav tako boste lahko preko njih uredili posebne prevoze, na voljo vam bo informativna služba, prodajali bodo letalske vozovnice, menjavali tuje valute in tako dalje, skratka na enem mestu boste lahko uredili vse, kar vam je doslej vzelo precej časa, povzročalo višje stroške in nazadnje stalo precej živcev.

JB

Amaterski kulturi še večji poudarek

Za ljubiteljsko kulturno dejavnost v katero je v ptujski občini vključenih prek 2500 članov v pevskih, glasbenih, gledaliških, plesnih, lutkovnih in drugih sekcijah, bomo v letošnjem letu namenili okrog 1.800 tisoč dinarjev, od tega za delo društev 984 tisoč dinarjev kar je za 20 odstotkov več kot leto poprej. Ob tem bo potrebno dosledno upoštevati temeljne naloge, ki si jih je na tem področju zadala občinska zveza kulturnih organizacij — to je stimuliranje in razvijanje vsebinsko še bogatejšega kulturnega življenja. Pri tem je pomembna tudi kvalitetna rast kulturnega delovanja ter približevanje kulturnih dosežkov najširšemu krogu delovnih ljudi in občanov.

Ena izmed osnovnih nalog bo v tem letu nadaljne nudenje pomoči pri organizacijski krepitvi šolskih kulturnih društev, ki jih je potrebno vključevati v vse oblike najboljših kulturnih dosežkov na področju ljubiteljskega kulturnega ustvarjanja. Tu bo potrebno vključevati v vse oblike najboljših kulturnih dosežkov na področju ljubiteljskega kulturnega ustvarjanja. Tu bo potrebno v aktivno delo vključiti vse ustrezne komisije kot tudi IO pri občinski zvezi kulturnih organizacij, delovne ljudi, občasne strokovne sodelavce in mentorje.

Pri večini sekcij ugotavljamo iz leta v leto, da primanjkuje strokovnih sodelavcev kar potrjuje nadaljne prizadevanje za vključevanja v razne seminarje in druge oblike začetnega in nadaljnega izobraževanja, ki jih organizirata zveza kulturnih organizacij Slovenije in medobčinski svet ZKO. Istočasno s to nalogo pa se bomo v ptujski občini zavzemali tudi za nove oblike in vsebino kulturnega dela tam kjer so dani vsi pogoji za vsklajeno in vsebinsko bogatejše delovanje. Tistim skupinam, ki dosegajo vidnejše uspehe pri svojem delu pa bo potrebno še nadalje omogočati sodelovanja na večjih prireditvah in srečanjih v okviru občine, regije in republike.

Zveza kulturnih organizacij v Ptuju bo tudi v letošnjem letu organizator proslave ob slovenskem kulturnem prazniku, ko bodo podeljena priznanja kulturne skupnosti — oljenke, organizirala pa bo še občinske revije gledaliških skupin, tamburaških orkestrov, odraslih in šolskih pevskih zborov ter sodelovala z ZKOS pri področnem srečanju gledaliških skupin, folklore, pesnikov in pisateljev začetnikov ter pri delu novustanovljenega filmskega gledališča.

mš

SPREJEM ZA ZMAGOVALCE

Predsednik SO Ptuj dr. Cveto Doplihar je v petek 26. decembra ob prisotnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine in vojašnice Dušan Kveder sprejel zmagovalno ekipo republiškega tekmovanja v kvizu znanja Mladost v pesmi, besedi in spretnosti. V znak priznanja za ta izjemen dosežek je članom ekipe, ki so jo sestavljali vojaki ptujske vojašnice in mladi iz Kluba mladih Ptuj, podelil knjigo Vide Rojic Dušan Kveder-Tomaž ter jim zaželel uspeh tudi na prihodnjem tekmovanju. V pogovoru so udeleženci izpostavili, da je sodelovanje med pripadniki naše armade in občani potrebno še okrepiti in razširiti zlasti v krajevne skupnosti. Program aktivnosti na področju sodelovanja za leto 1981 je praktično že pripravljen.

l. kotar

S sprejema (foto l. kotar)

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (PETA IZJAVA)

ITT SCHAUB LORENZ RC 5500 (NAVODILO ZA UPORABO)

»Napačno vložene baterije POVZROČIJO POKVARJENOST VAŠEGA APARATA! ODSTRANITE IZ VTIČNICE 40 MOREBITNI PRIKLJUČEN KABEL. Pri snemanju ali poslušanju se lahko tek traku s pritiskom na tipko PAUSE 19 kratkotrajno PREKINI BREZ, DA SE PRI TEM UPLJIVA NA PREDHODNO NASTAVLJENE FUNKCIJE.

Števec traku SLUŽI ZA HITREJŠE PONOVNO NAJDENJE DOLOČENIH MEST na traku in z OBELEŽBO ISTIH . . . S tipko 21 ki se nahaja poleg ŠTEVCA SE števec postavi na 000.

Pri snemanju oddaj na srednje in dolgovalovnem področju lahko NASTOPI — po pritisku tipk za snemanje in start — DO PISKANJA. MAGNETOFONSKA SNEMANJA se lahko VSPOREDNO poslušajo PREKO vzgrajenih ZVOČNIKOV ali zunanjih ZVOČNIKOV!«

To je le nekaj zgledov iz »spisa«, ki obsega 7 tipkanih strani (podčrtane so le glavne napake). Delovna organizacija ISKRE, ki prodaja izdelek, ga prilaga kot »navodilo za uporabo« — ime se sliši kakor posmeh, saj takšno besedilo ne more pomagati, da bi kdo aparat prav uporabljal. Že na prvi pogled je očitno, da je tu nekdo, ki slabo zna slovensko, suženjsko togo in nerodno prevedel nemško besedilo. Tako je nastalo 'navodilo', ki se ne drži naših slovničnih in (pravo)pisnih Pravil. Stavki so narejeni po nemškem kopitu, z vsemi mogočimi napakami, zato niso razumljivi in seveda ne dosegajo svojega namena. Težko je razumeti, kako da so dali takšno besedilo prevajati nekomu, ki ne zna slovensko in ne zna prevajati. Ko pa je tak prevod že nastal, je neodpustljiva malomarnost, da ga pri podjetju niso zavrgli, temveč ga prilagajo izdelku pri prodaji. To krši ne samo jezikovne, temveč tudi poslovne norme, ki terjajo, naj kupec dobi v roke uporabno navodilo. Zato pričakujemo, da bo ISKRA to navodilo takoj umaknila iz prometa in ga nadomestila z ustreznim.

Člani Jezikovnega razsodišča: Janez Gradišnik, Matjaž Kmecl, Janko Moder, Janez Sršen, Janez Stanič, Jože Toporišič.

Razsodišče vabi vse posameznike, društva, ustanove in organizacije, ki jim skrb za slovenski jezik ni tuja, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov:

Sekcija »Slovenščina v javnosti«, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 LJUBLJANA, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

PRISPEVEK IZ ORMOŽA

JEZIK NAŠ VSAKDAN

Korenine skrbi za drugačno, popolnejšo in pravilnejšo rabo slovenščine so zasidrane v nedrih naše demokratične samoupravne družbe. V zgodovini Slovencev je bil boj za ohranitev slovenščine tudi za našo narodno samopotrjevanje in samoobstoj. Boj za nadaljnjo demokratizacijo družbenega življenja, za samoupravljanje in s tem za osvoboditev človeka z vso težo sloni tudi na jeziku. Na sposobnosti, da se znamo izražati. Pravilna raba jezika ne more biti nekomu privilegij, drugemu pa kazen, ko molči, ker ne zna lepo povedati.

Glede jezika, kot kulturne celote, pa so si jezikoslovci večkrat v laseh: ta dopušča to, drugi ono, nekdo je proti rabi kakršnihkoli provincializmov, lokalnih narečnih idiomov, eden se zapet zavzema za plastično ter svobodno izražanje, drugi dopušča germanizme, srbohrvatizme . . . Zdi se mi najprimernejša in tudi najsprejemljivejša misel tistih slovničarjev — jezikoslovcev, ki poudarjajo, da mora knjižni jezik črpati posamezne lastnosti na pristnem, živem jeziku — torej tistem, ki ga govorimo vsak dan, uporabljamo v komuniciranju. To pa ne pomeni, da bi zato morali preteklost negirati, zavračati, marveč sintetično povezovati stare umetniške stvaritve z novimi, seveda na osnovi dialektičnih principov, ki zahtevajo, da se zastarele metode zamenjajo s kvalitetnimi-novimi.

Kvaliteten zbir vsega tega je pravopis, „posebna ustava", temeljni dokument vsakega posameznika, pa naj si bo to delavec (neposredni proizvajalec), učitelj, kmet . . . , sporazum za jezikovno sporazumevanje in razumevanje. Res, da smo Slovenci po vojni dobili v roke dva pravopisa — leta 1950 in 1962. Oba sta že močno zastarela, tako, da s težavo opravljata svoje poslanstvo, ali bolje rečeno, v zadnjih letih smo se nemalokrat znašli v stiski zaradi očitne malomarnosti do jezika. V stiski zato, ker je pogovorna, ljudska raba slovenščine pogosto korakala mimo sprejetih in zapisanih pravopisnih načel.

Vse bolj pa sem prepričan, da ne moremo in niti ne smemo v ospredje potiskati samo nezadovoljstva, ker ne znamo dobro in pravilno pisati; s tem pa tudi govoriti, ampak je potrebno o jeziku, o tistem, ki ga uporabljamo v vsakodnevnem govoru tudi kaj spregovoriti ter morebiti opozoriti na njegove karakteristične značilnosti in razlikovanja v soodnosu na knjižni jezik.

Kot vemo, je slovenski jezik po številu ljudi, ki ga govore, med najmanjšimi med slovanskimi jeziki, saj ga za medsebojno sporazumevanje uporablja le okoli 2 milijona Slovencev. Vendar je v narečnem pogledu nedvomno najbolj razčlenjen med njimi (F. Ramovš je videl celo štirideset narečij). Pri oblikovanju določenega govoragovornega tipa pa sodeluje več dejavnikov. Seveda posamezni dejavniki niso enako — po količini — zastopani v vseh tipih govora; vedno prevladuje eden nad vsemi drugimi, torej ima le-ta največji vpliv pri snovanju govora.

Vedno, kadar se učimo ali pa proučujemo — bolj razmišljamo o jeziku — moramo imeti v ospredju, da je jezik v službi ljudi, družbe, ki ga uporablja kot svoje sredstvo za sporazumevanje, zato se mora hkrati z razvojem družbe razvijati tudi jezik. V njem lahko vidimo stopnjo razvoja družbe in mišljenja. Čim višji je razvoj mišljenja, tem večje naloge dobiva jezik in če le-ta more izraziti najzahtevnejše oblike mišljenja, čustvovanja, če ima na razpolago toliko izraznih sredstev, da se je z njim mogoče ustrezno izraziti, na vseh področjih človekovega delovanja, pravimo, da je razvit in kultiviran." (J. Korošec.) Vedno pa moramo imeti v ospredju, da se tudi naš — pa naj bo mišljeno za širše ali pa ožje področje — slovenski jezik ne more bogatiti in oplajati izključno iz samega sebe, ampak je prisiljen, da jemlje tudi od drugod. Pri tem pa mora biti upoštevano načelo, da se posamezno na novo sprejeti elementi prilagodijo že obstoječemu sistemu jezika; morajo se vanj čimbolje vključiti. Besede tujega izvora so lahko k nam prišle s knjigo (latinščina in grščina) ali pa z direktnim govorom, pri čemer poglavitno vlogo nosijo: radio, televizija, glasba in filmi (nemščina, še bolj pa angleščina). Res, da je današnji namen mojega poročanja, opozoriti na ormoški govor toda nikakor nisem mogel storiti tega brez prej navedenih pojasnil; ki so jih izrekli priznani slovničarji — ker vse te lastnosti lahko najdemo v ormoškem pogovornem jeziku ter tudi zanj veljajo.

In če naredimo bežen pogled v zgodovino vidimo, da so v 18. stoletju govorili v vzhodnoštajerskem narečju (ohranjen obrazec meščanske prisege); kakor pa beremo v knjigi: Ormož skozi stoletja, so po 18. stoletju začeli pronicati v ta govor mnogi germanizmi. V najrazličnejših spremenjenih sodobnejših oblikah so se ohranili vse do danes. Kar pa tudi naj ne pomeni, da pozneje, po II. svetovni vojni ni naš jezik sprejemal nemških besed. Naštel bi lahko mnogo primerov, ker je jezik, še zlasti jezik starejših meščanov s temi izrazi zelo sočen. Drugo skrajnost, če se lahko tako izrazim, pa zavzemajo anglizmi (razni trendi, bifteki, singli, beat muzika . . .) Ob tem naj poudarim, da je za te izraze še zlasti dojemljiva najstniška mladina, ki se jim zdijo, kakor mi je eden od srednješolcev rekel: „ekstravagantni."

Seveda pa vsebuje ormoški govor mnoge imovacije, ki so imele ali pa še imajo žarišče nekje na srbohrvatskem področju. K temu pripomore sama lega mesta in to, da je v Ormožu zaposleno mnogo ljudi iz sosednje Hrvaške. V jeziku je čutiti tudi odsev bližnjega prleškega narečja (Grem v mesto, karuza, krampir, tüdi, küpjo, bijo sem v bifeji, v kini . . .)

Še in še bi lahko našteval primere, pa dejavnike opozarjal toda vse bo morda zastonj, ker je vse več tistih, ki pozabljajo na jezik in na njegovo čistočo, ker jim je on le nekvalitetno orodje za sporazumevanje.

Omenil bi še ormoški radio, ki si prizadeva širiti čisti jezik, a jim nikakor v celoti ne uspe. Tako smo lahko v nedeljo po pravljici slišali: „Dragi otroci, vaša oddaja je potekla." Ali pa še vedno imamo Ivajnkovce in Moškajnce, nikakor pa ne Ivanjkovci in Moškanjci . . .

In, čisto na koncu še naj omenim jezikovno razsodišče. Mnogi morda še ne vedo zanj, zato naj poudarim, da smo le dočakali konkreten ukrep, ki ga je postavila SZDL-Slovenije. Ustanovila je posebno delovno skupino, ki ne bo samo opozarjala na napake, temveč bo izrekala tudi ukrepe tako, da bodo povzročitelji morebitno površnost ali pa neznanje čutili tudi gmotno.

Morda se je za slovenski jezik le prižgala zelena luč? Upajmo.

J. Skaza

ZGODOVINSKO DRUŠTVO V PTUJU

Načrt akcij v letu 1981

Naloge, ki si jih je društvo zadalo 3. oktobra 1978 na izrednem občnem zboru se počasi uresničujejo. V tem dveletnem obdobju je društvo delovalo predvsem na izobraževalnem področju s posebnim povdarkom na krajevni zgodovini in pomembnih jubilejih. Manj je društvo uspelo, da bi kakorkoli tvorno delovalo pri najbolj perečih problemih varovanja kulturne dediščine na našem področju od čisto materialnega varstva do zakonskih opredelitev.

13. decembra 1980 je društvo imelo prvi redni občni zbor odkar spet deluje. Občni zbor se je odvijal v stekleni dvorani nad vinsko kletjo v Ormožu. Pregledali smo delo nazaj in sprejeli plan aktivnosti za naprej — s posebnim povdarkom, da se naj delo Zgodovinskega društva odvija v širših strukturah, ne zgolj v sferah zadovoljevanja ljubitelskih teženj. Prvi korak navzven smo že naredili in sicer smo se odločili za občni zbor v Ormožu. Zanj smo se odločili iz večih razlogov. Zgodovinsko društvo pokriva obe občini, obe občini pokrivajo tudi iste kulturne institucije in pritegnil nas je sam Ormož, ki mu je uspelo po zaslugi domačinov, ki so doma in drugje, da je njihovo mesto urbanistično in v skladu z vrednotami naše preteklosti skladno ne le zamišljeno ampak tudi urejeno in zgrajeno.

Na občnem zboru smo nekoliko dopolnili načrt akcij za leto 1981 in splošne naloge. Sprejeli smo sklep, da bomo izdali Ptujsko Ormoški zbornik, ne pa samo Ptujskega kot smo prvotno predvidevali. Splošna naloga v prihodnjem obdobju pa naj bi bila oživljanja sodelovanja z vsemi, ki so soodgovorni za naše staro mesto. Društvo bi naj preko članov v časopisih, glasilih in s predavanji prikazovalo problematiko npr. starega mestnega jedra in na tak način vzbudilo zanimanje vseh, da se bodo lahko našla tudi finančna sredstva za ohranjanje naše kulturne dedeščine, ki že to je in tiste, ki se šele oblikuje.

Zraven Zbornika, ki je srednjeročna akcija si je društvo zadalo za leto 1981 naslednje naloge in sicer se bo s članki v domačem časopisu dotaknilo 300 letnice Vischerjeve Topografije. Serija člankov in posnetkov bakrotiskov bo predstavila naše kraje, kot jih je videl avtor pred 300 leti. Ob 40 letnici OF želimo javnosti predstaviti zbornik Skozi viharje v lepšo prihodnost.

Podnaslov Narodnoobrambni, osvobodilni boj in ljudska revolucija ter povojni razvoj na ptujsko — ormoškem območju dovolj zgovorno prikazuje vsebinsko zasnovo zbornika. Ob predstavitvi Zbornika bo tudi srečanje vseh avtorjev in piscev spominov in okrogla miza o problematiki, nakazani že v Zborniku. Društvo bo sodelovalo pri tekmovanju mladih zgodovinarjev, ki bo na Ptuju. V planu imamo tudi dve ekskurziji in sicer v Beograd in Celje. Spomnili bi se tudi 20. obletnice neuvrščenih s predavanjem. Ob 140. obletnici Povodnovega muzeja bomo ponovno obudili znanje o antičnih spomenikih, ki so že pred 140. leti dobili svoje mesto na mestnem stolpu. Leto 1941-predavanje in ekskurzija na Kog in v Sladkorno tovarno.

Na prvi redni seji novo izvoljenega izvršnega odbora smo med ostalim sprejeli že prve sklepe v zvezi s Ptujsko—Ormoškim zbornikom in sicer, da bo v prvi polovici zbornika našla svoje mesto kulturna, gospodarska in politična zgodovina, argeologija, umetnostna zgodovina, etnologija,. . . V drugi polovici zbornika pa bo prevladoval naš čas in sicer problematika migracij, demografske spremembe in drugo nastalo na podlagi prebivalstva, stanje in dosežki na področju kmetijstva, industrije,. . . V zborniku bo našlo pomembno mesto gibanje, oz. dejavnost kmečkega prebivalstva v obdobju pred drugo svetovno vojno in med njo in ravno tako vloga žena v NOB. Nekaj avtorjev, oz. nosilcev tem smo že našli. Vsekakor si želimo, da bi do leta 1983 kljub zmanjšanim finančnim možnostim vseh prizadetih uspeli Zbornik izdati.

Kristina Šamperl

SLOVENSKA BISTRICA

PREMALO DENARJA ZA KNJIGE

Ko so v Matični knjižnici Slovenska Bistrica, ki s svojimi podružničnimi knjižnicami pokriva večji del občine, pred dnevi razpravljali o planu dela za leto 1981, so prišli do zaključka, da predvsem zaradi pomanjkanja potrebnih finančnih sredstev tudi v tem letu ne bodo uspeli uresničiti v Sloveniji dogovorjenih normativov, da bi v enem letu kupili na vsakih pet prebivalcev občine vsaj eno novo knjigo.

Postavljajo celo vprašanje, če jim bo uspelo, ob dosedanjih razpoložljivih sredstvih in porastu cen tudi na knjižnem trgu, v letu 1981 kupiti eno knjigo na deset prebivalcev. V občini načrtujejo, da bodo lahko namesto 3200 novih knjig, kar bi zagotovilo uresničitev dogovorjenega normativa v Sloveniji, kupili komaj okoli 2000 knjig. Polovico jih bodo pridobili s sredstvi svobodne menjave dela v okviru občinske kulturne skupnosti. Tudi v prihodnjem obdobju pa računajo na knjige in neposredne menjave dela po samoupravnem sporazumu z združenim delom, kot tudi darovanjem knjig od založb in vse bolj uveljavljeni obliki darovanja knjig posameznih občanov.

Viktor Horvat

VIDA ROJIC

NENAVADNA ZGODOVINA KIDRIČEVEGA

Avgusta 1944 so ustanovili v Strnišču še taborišče za ženske posebne delovne obveznice in vanj pripeljali 33 jetnic iz celjskega taborišča. Konec marca ali v začetku aprila 1945 so taborišče za ženske kazenske posebne delovne obveznice preselili na Tezno. Novembra 1943 so preselili iz Strnišča 126 posebnih delovnih obveznikov v Studence pri Mariboru k podjetju Alpenelektrowerke. V Strnišču jih je ostalo tedaj še 330. (63)

Delovni pogoji v strniškem taborišču za posebne delovne obveznike so bili hujši kakor za svobodne delavce. Dobivali so bolj pičlo hrano in delali v poletnem času od 6. do 12. in od 13. do 18. ure. To je tri ure več kot svobodni delavci. Stražarji so z njimi surovo postopali. Že za male prestopke proti zapovedanemu redu, so jih pretepali in zapirali v zaporu bunker. Dva so ustrelili, ker sta hotela zbežati. (64) To sta bila Franc Dvoršak, r. 1912, kmet iz Ciglenic v Slovenskih goricah in pomožni delavec Ivan Vodenik, ro. 1924 v občini Trbovlje. Dvoršaka je doletela smrt 29. novembra 1944, Vodenika pa 18. januarja 1945.

Iz taborišča svobodnih delavcev so ustrelili Nemci 24. decembra 1944 Emerika Przewoziaka, r. 1921 v Zg Šleziji (Čelač). Vse tri so pokopali na vojaško pokopališče iz I. svetovne vojne v Strnišču. (65)

V Strnišču je prestalo posebno delovno obveznost od spomladi 1943 do osvoboditve okrog 1400 moških in 500 žensk. Na koncu aprila so preselili moške posebne delovne obveznike v tezensko taborišče. Čez nekaj dni je podjetje VAW ustavilo delo v Strnišču in razpustilo tudi taborišče svobodnih delavcev. Večino dobavljenih strojev za tovarno in drugega materiala so Nemci odpeljali s seboj, ko so morali zapustiti naše kraje. (66)

Na vojaškem pokopališču iz I. svetovne vojne v Strnišču so pokopali poleg omenjenih treh žrtev nacističnega nasilja v delovnem taborišču še 15 umrlih v strniškem taborišču med II. svetovno vojno. Ti so bili: šest italijanskih vojnih ujetnikov, šest Slovencev in trije Nemci. Naj napišem nekaj več o umrlih. Bombni napad na Strnišče, 1. februarja 1944 ob 20. uri 15 minut je zahteval sedem žrtev: vermana Franca Robiča, čuvarja v taborišču za posebne delovne obveznike in šest italijanskih vojnih ujetnikov: Giovannija Baumgartnerja, r. 1911; Antonia Contija r. 1913, Agida Cavallinija, r. 1911, Alfonza di Martinija, r. 1924, Nella Menigherija, r. 1922 in Emilija Barcotta, r. 1924. Vsi so bili kmečki sinovi, razen Contija, ki je bil mehanik.

Bombni napad na Strnišče, 3. novembra 1944 ob 8. uri 15 minut, je terjal življenje Martina Kolarja, zidarskega delavca iz Mihovec na Dravskem polju in delavke Klotilde Lenardon, r. Lavrenčič. Tri Slovence je pobrala bolezen: Franca Goričana, r. 1906 — 28. junija 1944, Alojza Slemenika r. 1895, sodnega uradnika iz okolice Celja — 4. januarja 1945 in kmeta Antona Lavrika, r. 1878 tudi iz okolice Celja — 29. marca 1945.

Od treh umrlih Nemcev so bili: pomočnik lagerfirerja Erih Jüngling r. 1897, ki se je 16. decembra 1944 sam ustrelil. Smrtno se je pri delu ponesrečil 14. januarja 1945 zidar Franz Holzinger, r. 1896 v Veldenu na Bavarskem. Zaradi bolezni pa je umrl 20. januarja 1945 otrok tajnice taborišča.

Drugih imen v mrliških knjigah v strniškem taborišču med II. svetovno vojno ni zabeleženih (67)

GRADNJA TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA PO OSVOBODITVI

Ko so jugoslovanski narodi izbojevali zmago nad fašističnim okupatorjem in si začrtali pot v socializem, je bilo opravljeno v Strnišču pri tovarni glinice približno 70 odstotkov gradbenih del in je bilo pripravljeno približno 5 odstotkov opreme. Ob vsem tem pa ni bilo mogoče takoj organizirati nadaljevanje gradnje tovarne.

Taborišče v Strnišču je prevzela uprava notranje varnosti in ga naselile s političnimi zaporniki in vojnimi ujetniki. Že leta 1946 pa je taborišče opustila. Barake so razstavili in odpeljali na avtocesto Zagreb—Beograd, ki so jo tedaj gradili. Služile so zaposlenim pri gradnji.

Še v negotovosti, ali bo nova država, gospodarsko hudo prizadeta zaradi vojnega opustošenja, zmogla zgraditi industrijskega velikana, ki bo zahteval še ogromno denarnih sredstev, je slovenska vlada imenovala v Strnišču vodstvo tovarne. To naj bi v danih pogojih sklenilo pogodbo o nadaljevanju gradnje in prevzelo v čuvanje tedanje gradbene objekte in opreme.

Šele po dolgotrajnih preverjanjih o finančni možnosti dograditi tovarno in še o umestnosti njene lokacije v Strnišču — je sp zvezna vlada leta 1947 odločilen sklep o nadaljevanju gradnje tovarne glinice, ki jo je začel graditi okupator in še sklep o gradnji tovarne aluminija v Strnišču.

Sprva je prevladovalo mnenje, da je v okviru nove Jugoslavije Strnišče preveč oddaljeno od glavnega surovinskega vira, to je od boksitnih nahajališč. To mnenje so strokovnjaki ovrgli, češ, da je za tovarno glinice in aluminija važnejša bližina elektrarne in premogovnikov.

Leta 1947 je bil sklenjen biksitni sporazum z Madžarsko, ki je približal Strnišču surovinski vir. Tega leta je podjetje Gradis iz Maribora prevzelo nadaljevanje gradnje tovarne. Na temeljih nemških barak v bivšem delovnem taborišču je Gradis sezidal nove barake, ki so služile za naselje graditeljev tovarne in njenega stanovanjskega naselja. Za šefa gradnje tovarne in naselja je uprava podjetja imenovala dipl. ing. Boruta Maistra iz Maribora.

K odločitvi, da bodo gradili v Strnišču tovarno glinice in aluminija sta veliko prispevala slovenska politika Boris Kidrič in Franc Leskošek-Luka.

Pri gradnji tovarne je bilo redno zaposlenih okrog 600 Gradisovih delavcev. Pri cestnih delih pa so jih zaposlili okrog 100.

Zaradi jugoslovanskega spora z informbirojem leta 1948 je bil razveljavljen boksitni sporazum z Madžarsko, kar je graditelje tovarne hudo prizadelo. Vse pogodbe za dobavo opreme, sklenjene z vzhodnimi državami, so bile prav tako razveljavljene. Organizatorji gradnje so morali zato spremeniti načrte za opremo, spričo drugačne tehnologije v procesu take tovarne v zahodnih državah, kamor so morali preusmeriti nabavo opreme. Šlo je predvsem za elektrolizo. Zaradi teh vzrokov so lahko z gradnjo tovarne nadaljevali šele leta 1950. Leta 1952 je gradnjo in opremo tovarne kreditirala mednarodna banka za letno kapaciteto 45.000 ton glinice in 15.000 ton aluminija.

TOVANA PRIČNE PROIZVAJATI

Leta 1954 je zapisano v zgodovini tovarne kot velik mejnik. Pomenilo je konec naporne gradnje, konec največjih investicij in pričetek proizvodnje in s tem gospodarske koristi.

Do leta 1954 je bilo za gradnjo in opremo porabljenih devetnajst milijard dinarjev.

Na Dravskem polju je tako sredi gozdov zrasla iz tal mogočna tovarna s svojimi velikimi proizvodnimi halami, delavnicami in skladišči ter tovarniškim dimnikom, visokim 143 metrov. Njena zmogljivost je bila 45.000 ton glinice in 15.000 ton aluminija letno, vendar je bila proizvodnja tudi manjša, če je primanjkovalo s surovin ali pa zaradi drugih vzrokov.

Nadaljevanje prihodnjič

PROSLAVA OBLETNICE ROJSTVA DR. ZAMENHOFA USTANOVITELJA ESPERANTA

Esperantska sekcija pri Svobodi Ptuj je nedavno praznovala obletnico rojstva ustanovitelja mednarodnega jezika esperanta. Spomnili smo se tudi dolgoletnega člana in predsednika sekcije Jožeta Domanjka, ki je dolga leta vodil esperantsko sekcijo v Ptuju. Prek 200 članov in gostov je prisostvovalo tej proslavi, ki je bila v veliki dvorani Narodnega doma v Ptuju.

Predsednik Franc Kosec je podal uspehe dela v zadnjem obdobju in naloge, ki nas čakajo v bodoče. Orisal je zgodovino in obdobja v katerih je nastal mednarodni jezik esperanto. Z razvojem industrije v Evropi in drugod po svetu je nastala koncentracija delavstva iz raznih dežel sveta, ki se med seboj niso mogli sporazumevati, čeprav so jih trli isti problemi. Za boljše pravice delavcev v nastajajoči industriji.

To je dalo misliti dr. Zamenhofu, Židu poljskega rodu, da je napisal jezik za sporazumevanje med narodi, jezik bi naj bil lahek za učenje in dal vse možnosti razvoja, da bi se lahko uporabljal v znanosti, v kulturi in v svobodnem pogovoru med delovnimi ljudmi in kmeti. Ta zamisel mu je v celoti uspela.

Pevski zbor OŠ Olga Meglič je zapel več pesmi v esperantu

Foto: Langerholc

Tovariš predsednik je dejal, da je naloga mladine in prosvetnih delavcev, da se učijo mednarodnega jezika in s tem pripomorejo k boljšemu razumevanju med ljudmi in miru v svetu. Na proslavi je nastopil tudi tamburaški orkester Svobode Ptuj in pevski zbor OŠ Olge Meglič, Ptuj, ki je zapel več pesmi v esperantskem jeziku. Proslavo so pozdravili tudi esperantisti iz Maribora, še posebej predsednik mladinske sekcije. Želja prisotnih je bila, da tečejo redno predavanja, začetni A tečaj in nadaljevalni B tečaj, vsak torek v prostorih Narodnega doma. Želja je, da se vključi čimveč mladine. Dveurni program je bil zaključen v prijetnem vzdušju z besedo DŽIŠREVIDO (nasvidenje).

C. Jurkovič

„GLAS GOMILE"

Želje in realnost

»Če bi še živel pred sto leti rojeni Jernej Holnik, bi na Gomili bila ža zdravnaj zgrajena nov šola, na Gomili bi lahko stal že nov hotel, že zdavnaj bi lahko bili zgradili novi — tretji razgledni stolp . . .« Takole nekako govorijo nekateri večni nergači na tem koncu Slovenskih goric. To so pač ljudje, ki so si nekoč svojo notranjo napetost sproščali v pretepih in »puščanju krvi«, danes pa s klevetanjem in podtikanjem, ki mu žal nasedajo tudi nekateri resni občani. Kljub temu se mi zdi potrebno odgovoriti na nekatera od teh vprašanj:

Res se je nekoč govorilo, da bi na Gomili zgradili šolo, celo prva leta po osvoboditvi so obstajali neki načrti. Toda, ali bi imelo to kaki smisel, saj vemo, kako je s šolami na podeželju, ki ne stoje v razvijajočih se vaških centrih. Zato si lahko predstavljamo, kako bi bilo s šolo na Gomili — brez vodovoda, telefona, učiteljskih stanovanj in končno tudi z vse manj otrok, da trgovine in drugega kar je potrebno ob šoli niti ne omenjam.

Hotel na Gomili brez sodobno urejene ceste, brez vode, telefona in vsega drugega, le kdo bi v njem prenočeval, predvsem pa, kdo bi tak nerentabilen hotel vzdrževal, ko so pa celo Borl zaprli zaradi nerentabilnosti.

Nesmiselno bi tudi bilo na vrhu Gomile zgraditi že tretji leseni razgledni stolp, ko pa dobro vemo, da je njegova življenjska doba kratka. Današnji predpisi zahtevajo, da ima razgledni stolp železno ali železobetonsko konstrukcijo. To pa je precej drago in Turistično društvo Gomila samo ne bi zmoglo sredstev za gradnjo takega objekta, saj bi stal precej čez milijon novih dinarjev.

Toliko v odgovor, ob tem pa še pojasnilo glede vloge in pomena turističnega društva. V svojih pravilih ima društvo zapisano, da se prvenstveno ukvarja s turistično vzgojo ljudi, s turistično propagandno dejavnostjo in skrbi za urejeno in lepo okolje. Turistično društvo torej ni neko gradbeno ali gostinsko podjetje, ki bi gradilo hotele, stolpe in se ukvarjalo z gostinsko dejavnostjo, prav tako ne s kmetijsko dejavnostjo. Zemljišče, ki ga ima v upravljanju, je namenjeno predvsem za ureditev parkirišč, za javne prireditve, za zelenice in cvetlične nasade. Turistično društvo tudi sodeluje z drugimi društvi in organizacijami, ki se ukvarjajo s pospeševanjem turizma, mnogo lahko prispeva tudi k razvoju kmečkega turizma na tem območju, sodeluje pri zaščiti kulturno zgodovinskih znamenitosti in turističnih zanimivosti, daje predloge, pobude in sodeluje pri označevanju markacij in cestnih smerokazov, sodeluje pri voznih redih turističnih avtobusov in podobno.

KAKO JE TD GOMILA GOSPODARILO DOSLEJ

Turistično društvo Gomila je bilo ustanovljeno leta 1946. Takrat ni imelo ničesar, niti pedi svoje zemlje. Nastajalo je vprašanje, kje zgraditi stolp, kje dobiti prostor za prireditve itd. No, s plačilom odškodnine so to uredili, tudi stolp na vrhu Gomile so zgradili, takrat še na zasebnem zemljišču. Leta 1948 je TD kupilo 13 arov pašnika na vrhu Gomile, leta 1950 pa je dobilo od kraja dodeljenih še 53 arov travnika, kjer je TD leta 1952 zgradilo drugi 18 m visoki leseni razgledni stolp.

Leta 1946 je na vrh Gomile vodil le strmi klanec. Z udarniškim delom, s prispevki turističnega društva in gozdnega sklada, smo cesto le za silo uredili. Po vsakem večjem nalivu pa jo je bilo treba popravljati iz sredstev turističnega društva, vse do leta 1965, ko smo jo začeli delno vzdrževati iz sredstev samoprispevka. V letih 1976—1979 je bila ta cesta delno (južno od vrha Gomile) asfaltirana, za kar je TD Gomila prispevalo 115.000 din kot sofinancer.

Leta 1952 je TD Gomila v lastni režiji zgradilo 18 m visok razgledni stolp. Za gradnjo so člani društva in kmetje prispevali okrog polovico potrebnega lesa, ostalo polovico pa je TD moralo kupiti, plačati pa delno tudi voznike, v celoti žaganje lesa, ves ostali gradbeni material in delavce, predvsem tesarje in projektante. Gradnja stolpa je trajala okrog 3 mesece in je takrat tajnik turističnega društva opravil nad 1200 udarniških delovnih ur. Pozneje je bilo treba leseni stolp vsako tretje ali četrto leto impregnirati in po potrebi popraviti, vse to je plačalo TD.

V letu 1959 je TD Gomila na lastnem zemljišču financiralo gradnjo kleti v izmeri 4 x 5 m. Pozneje do leta 1974 so pri razglednem stolpu še uredili betonski prireditveni oder v izmeri 6 x 8 m. V letih 1954—1960 je bil elektrificiran vrh Gomile in tudi širša okolica. K vsemu temu je svoj delež prispevalo tudi turistično društvo. Nadalje je TD Gomila finančno podprlo gradnjo dvorane v gasilskem domu Grabišinski breg, prispevalo k zgraditvi avtobusnega postajališča Gomila, za ureditev kino dvorane v Juršincih in podobno.

Da je TD Gomila pridobilo sredstva za vse to, je organiziralo turistične prireditve na Gomili. Toda te prireditve so zaradi slabega vremena često prinašale tudi izgubo. Del sredstev od prireditev pa je bilo treba nemeniti za nagrade sodelujočim in nastopajočim — tako posameznim umetnikom, pevskim zborom, folklornim skupinam, ljudskim pevcem itd., nadalje za stroške pri organizaciji in izvedbi tekem žanjic, koscev, škropcev, kolesarjev in podobno. Po zaslugi TD je začel čez Gomilo dvakrat dnevno voziti avtobus. To je bilo od 10. februarja 1961. V letu 1980 pa je ob delavnikih vozilo čez Gomilo že 21 avtobusov.

Iz tega skromnega pregleda je dovolj razvidno, da je Turistično društvo Gomila opravilo veliko poslanstvo na svojem območju, njegova vsestranska aktivnost pa je spodbujala k delu tudi druga društva. S svojim delom pridobljena finančna sredstva pa je vedno znalo tudi koristno obrniti oziroma vložiti. Podrobnejši obračun dela s finančnimi podatki pa bo članom dan na občnem zboru TD Gomila v letošnjem letu.

Franček Holc

Dejavni ptujski ribiči

Že v zadnji številki smo obširno poročali o delu skupščine Ribiške družine Ptuj. Na seji so izvolili izvršni odbor RD Ptuj, ki skrbi za uresničevanje sklepov skupščine in vodi celotno dejavnost. Kakšni bodo rezultati dejavnosti pa je odvisno od vseh ribičev in tudi od vsakega posameznika. Izvršni odbor se sestaja redno in operativno rešuje naloge.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

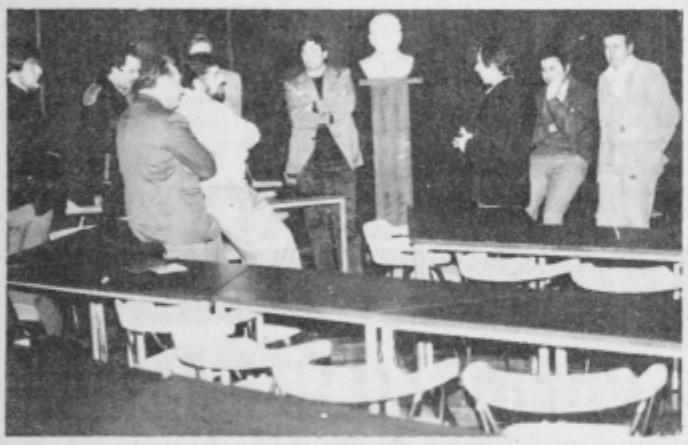

Živahna razprava o delu in nalogah se včasih nadaljuje še po seji izvršnega odbora RD Ptuj

Premalo je prireditev

Pri Benediktu v Slovenskih goricah je tamkajšnja mladinska organizacija priredila zabavno in glasbeno prireditev z naslovom »Nasmej se od srca«, ki je trajala 120 minut v benediškem kulturnem domu. Prireditev je dobro uspela, na njej pa so sodelovali mladi iz domače mladinske organizacije in iz Gradišča v Slovenskih goricah. V programu so bile glasbene in humoristične točke, med katerimi je bil tudi znani Slovenjegoriški humorist Franc Šeliga, sedaj doma pri Negovi, ki je obiskovalce še posebej razveseljeval.

Na prireditvi, je sodeloval tudi ansambel Kontinental iz Gornje Ragone, ki se je predstavil z lastnim programom in tudi spremljal pevske nastope mladih iz Gradišča in Benedikta. Prireditev so popestrili še s plesno skupino OO ZSMS iz Gradišča, ki se je predstavila tudi z modernim plesnim nastopom. Velja omeniti, da so takšne ali podobne prireditve pri Benediktu redke. Obiskovalci so napolnili dvorano do zadnjega kotička in izjavili, da si želijo takšnih prireditev še več in da je kulturno življenje preveč mrtvo v tem kraju. Mladi pri Benediktu si prizadevajo, da bodo v bodoče organizirali še več takšnih prireditev.

Janez Lorber

DESKA S PLAKATOM NAMESTO ŠIPE

Že en mesec je od tega, ko je bil v KS Kidričevo referendum za krajevni samoprispevek in eno glasovalnih mest je bilo tudi v prostorih OŠ Kidričevo. Na glasovanje za samoprispevek je vabil tudi plakat, nabit na desko, s katero so nadomestili razbito šipo v vratih. Toda od takrat se stanje še ni spremenilo. Občani se šalijo, da bodo morali najbrž iz samoprispevka prispevati potreben delež za novo šipo, saj je treba iskati krivca za lom šipe med krajani ali vsaj njihovimi otroki.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

Tudi z gledišča družbene samozaščite deska s plakatom ne more enakovredno nadomestiti šipe v vratih

Ptujske toplice in avtobusni promet

Dolga leta smo čakali v Ptuju na primerno kopališče. Reka Drava že dalj časa ni bila več primerna za kopanje, zaradi umazanije, je tudi premrzla in nevarna za kopalce.

Sedaj pa imamo na Ptuju res lepe moderne toplice s kristalno čisto vodo, red in snaga pa sta tudi na primerni višini. Res še včasih nismo zadovoljni: Za mlade in plavalce je prevroča voda, za starejše, katerim je glavni namen zdravljenje pa je voda 32 stopinj primerna.

Pri izdelavi načrta je bila narejena napaka, da otroškega bazena niso razdelili na pol. Eno polovico za otroke, drugo polovico pa za starejše, bolane, seveda z vgrajenimi klopmi in toplo vodo, potem bi veliki bazen res lahko služil samo plavalcem. Tu mislim notranje bazene.

Za nekatere izjemne kopalce so tudi slačilnice neprimerne, ker nimajo »oken«, zato so na pregradnih stenah zvrtali luknje, da »dalje vidijo«. So pa še nekateri zelo »nepismeni« in udarniško brišejo navodila v slačilnicah, katera opozarjajo kopalce na red in snago, zato pa se nekateri kopalci ne tuširajo pred vstopom v bazen.

To so le malenkostne temne lise, katere pa ne morejo zamegliti Ptujskih toplic kot celote. Ne morem pa razumeti, da so Ptujčani tako maloštevilno poslužujemo naših toplic v zimskem času čeprav imamo popust. Delavci lahko dobijo vstopnice s popustom v svojih delovnih organizacijah, upokojenci pa pri društvu upokojencev. Kopalci iz Maribora in pobratenih mest Varaždina, Čakovca, Krapine itd. pa so vse bolj številni gosti naših toplic.

Čeprav ravno se še kolektiv ptujskih toplic ubada s finančnimi težavami, sem prepričan, da bi se z dobovo voljo in širšo družbeno pomočjo dalo še veliko tega izboljšati brez težkih milijonov, le samoiniciative je treba malo več.

V prvi vrsti mislim na prevoz kopalcev, na avtobusno progo: Ptuj—toplice, kar bi gotovo povečalo številko kopalcev. Vem, da bodo nekateri presenečeni nad tem predlogom češ saj smo ja dve leti uvajali avtobusno progo s ptujskimi toplicami, pa ni bilo potnikov. Sem pa prepričan, če bi se vse pravočasno organiziralo in predvsem če bi avtobus vozil redno. Upam, da ne bo v škodo, če kot občan predlagam nekaj predpriprav, katerih pomanjkanje smo stari kopalci opazili v prejšnjih letih.

Kot že zgoraj navedeno predlagam, da se uvede stalna avtobusna proga do ptujskih toplic, seveda prilagojeno toplicam in drugim potrebam, kar pa je stvar dogovora strikovnjakov in krajevnih skupnosti. Na vseh predvidenih postajališčih, tudi na železniški postaji in avtobusni postaji namestili vozne rede. Večkrat objaviti in opozarjati občane na uvedbo avtobusne proge Ptuj—toplice v ptujskem radiu in Tedniku. V Tedniku naj bi bila stalna rubrika, oziroma avtobusni vozni red Ptuj—toplice. Ker sem krajan krajevne skupnosti »Franc Osojnik« predlagam, naj bi bila med drugimi tudi postajališča na križišču Potrčeve in Trubarjeve ulice, ker tukaj je veliko Krambergerjevo in Trubarjevo naselje, drugo postajališče pa naj bi bilo pred bolnico, potem pa na avtobusni postaji.

Upam, da bodo svoje predloge ali pripombe dali tudi krajani krajevne skupnosti Rogoznica in drugi. Ker ptujska bolnišnica izvaja fizioterapijo tudi v toplicah, apeliram, da kolektiv bolnice podpre akcijo za uvedbo avtobusne proge do toplic, saj sem prepričan, da vsi bolniki nimajo lastnega prevoznega sredstva. Isto tako apeliram na vodstva vseh krajevnih skupnosti mesta Ptuja, da praktično podrejo to akcijo. Sem mišljenja, da zato ne bo potrebno veliko neplodnih sej in filozofiranja. Ker večji bo dohodek Ptujskih sofinancer pokrivanja izgub v toplicah.

Prosim Ptujčane, da me podprejo ali dajo svoje mišljenje in pripombe.

Franc Vauda, upokojenec

Delovni uspehi v Ločkem vrhu

V enajsti vasi krajevne skupnosti Destrnik, ki se imenuje Ločki vrh krajani marljivo uresničujejo svoje in družbene interese. Vas šteje 63 hišnih številk in leži v gričevnatem delu Slovenskih goric, je brez ravninskega dela in meji s krajevno skupnostjo Trnovska vas. Vas sestavlja kmečko delavsko prebivalstvo. V vasi je tudi nekaj socialnih primerov, gospodinjstev z enim starejšim članom, tem je sosedska pomoč potrebna, nekaj pa je takih kjer so gospodarji v tujini. Značilno za to vas je, da so se občani začeli vračati v svoja domača dvorišča, k svojim najdražjim.

Občani ob koncu minulega srednjeročnega obdobja lahko z zagotovostjo trdijo, da so ga uspešno zaključili in da imajo kaj pokazati. Vaško samoupravo imajo dobro organizirano, kar jim daje vidne uspehe, pa tudi vaška organizacija socialistične zveze je dobro delovala, saj se s takimi podatki lahko pohvali malo vasi v krajevni skupnosti.

Uspešno so izvedli krajevni in občinski samoprispevek, da bi svoje načrte uspešno izpeljali, so izglasovali tudi posebni samoprispevek s katerim so zbrali sredstva za novo trafopostajo, ki so jo skupaj z DES TOZD Elektro Ptuj zgradili in financirali v letu 1979. Sedaj jim močnejši tok poganjanove in močnejše elektro motorje, da jih pri kmetijskih opravilih lažje stane in delo je hitreje opravljeno. Novi stroji so se pojavili tudi v gospodinjstvih. Precej sredstev so v zadnjem obdobju zbrali za vzdrževanje krajevnih cest. Da bi glavne prometnice bile prevozne, je pomagala krajevna skupnost s svojim deležem iz krajevnega samoprispevka. Lahko se pohvalijo, da imajo ceste prevozne ob vsakem vremenu. Mučijo pa jih ozka grla-klanci, ki na več mestih onemogočajo dvosmerni promet. Imajo tudi del ceste po kateri ni možen tovorni promet in tako je nekaj hiš prikrajšanih.

Novega gasilskega vozila ne bi mogli uporabljati v sili potreb na tem delu vasi, čeprav so občani prispevali svoj delež. Muči jih tudi oster ovinek za pokopališčem, ki je nepregleden. V minulem obdobju so ga uspeli razširiti, vendar jim je denarja zmanjkalo za škarpiranje, zato ovinek ostaja še naprej nepregleden. Vas se lahko pohvali tudi z gasilsko trojko, ki deluje v okrilju gasilskega društva Destrnik. V minulem obdobju so za razvoj cest iz izboljšanja električne napetosti porabili osemnajst milijonov starih dinarjev.

Njihova želja je po nadaljnjem posodabljanju krajevnih cest, po dokončni odpravi slabe električne energije, kar bo mogoče rešiti z zgraditvijo nove trafopostaje v sosednji vasi Vintarovci. Prva plast asfalta, ki je položena do pokopališča bo kmalo propadla, če ne bo druge plasti, tudi telefon bi si želeli približati. Konkretni program krajevne skupnosti kaže, da bodo skupaj z lastno udeležbo in udeležbo KS še naprej vzdrževali krajevne ceste in jih na ožjih mestih razširili. Z modernizacijo ceste skozi Zasade in prek Ojstrovca bo vzpostavljena možnost po bližnji avtobusni zvezi in jim bo pot do avtobusnega postajališča skrajšana tudi za četrt ure.

Gradnjo TP Vintarovci načrtujejo v letu 1983. Telefonske priključke bodo lahko dobili v primeru, da se bodo združili z vasjo Vintarovci in s skupnimi močmi zgradili razdelilno omrežje. V tem obdobju bodo imeli možnost priključitve na vodovod, ki bo v tem obdobju zgrajen skozi njihovo vas, s tem pa bo dana možnost po priključitvi. S tem bo odpravljeno pomanjkanje vode v sušnih poletjih, ko jim studenci presahnejo.

V tem obdobju jim bo posebno pozornost posvetil štab CZ v okviru razpoložljivih možnosti. Seveda bodo vse akcije odvisne od odločitve, sodelovanja in raznih prispevkov občanov, ki v vasi živijo. Svojo samoupravljanje bodo morali še poglobiti, kajti dobro organizirani v delegatski bazi bodo svoje cilje lažje izpeljali.

k. a.

PRVO SMUČARSKO PRVENSTVO SLO

Na smučiščih Areha na Pohorju so potekala tekmovanja v okviru prvega smučarskega prvenstva splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Na prizorišču tekmovanja se je zbralo okrog 130 tekmovalcev v sedmih moških in dveh ženskih ekipah, pomerili so se v štirih disciplinah in sicer: štafetnem teku 3 x 6 km, biatlonu, veleslalomu in

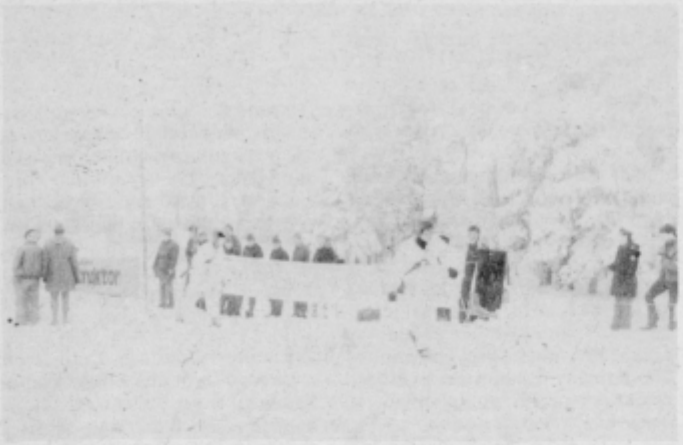

Patrolni teki so zahtevali od tekmovalcev veliko napora.

patrolnem teku. Boji so bili zelo zanimivi in dramatični. Škoda je le, da sta jih ovirala sneženje in gosta megla.

Prvo mesto v ekipni konkurenci pri moških je osvojila ekipa TO Kranj, ki je zbrala 442 točk, pri dekletih je prav tako zmagala ekipa TO Kranj s 122 točkami. Tekmovanje je doseglo svoj namen, saj so tekmovali pokazali zelo dobro pripravljenost, pa tudi organizacija je bila na visoki ravni.

Besedilo in posnetek: Danilo Klajnšek

Gostilna ima patronat nad športnim društvom

Gostilna Svenšek na Selah stoji v središču vasi, kjer pravzaprav utriplje vsa dejavnost vaščanov. Znana je zaradi svojih specialitet. V solidno urejenih prostorih postrežejo z dobrim prigrizkom in pristno domačo kapljico. Družina je homogena celota. Ob raznih prireditvah, zabavah, družbenih večerih prijmejo vsi za delo.

„Gostilna Svenšek se priporoča" je tudi reklama na majicah ŠD Sela, oziroma nogometnega kluba Sela, med katerim ima patronat gostilna Svenšek. Kot zasebnik se je vključil v društveno življenje Selčanov in s tem dokazal, da mu gre tudi za športno in kulturno dejavnost v kraju. Letos so tekmovali v medobčinski rekreacijski nogometni ligi Ptuj. Uspeh je bil bolj slab, pravijo pa, da se bodo v spomladanskem delu bolj potrudili. Tako mi je tudi dejal v pogovoru njihov predsednik Tona Svenšek, ki skrbi za delo športnega društva. Sicer pa je njihovo geslo „važno je sodelovati".

Kot mlademu društvu zaželimo v prihodnje več športne sreče in še naprej tesno sodelovanje s krajani, kajti uspeh v taki skupnosti ne more izostati!

Š. Knaus

KONČANE 13. DELAVSKE ŠPORTNE IGRE V OBČINI SLOVENSKA BISTRICA

Na slovesnosti ob zaključku letošnjih 13. delavskih športnih igrah občine Slovenska Bistrica, ki je bila v petek, 19. decembra v Slovenski Bistrici, so podelili najzaslužnejšim ekipam in posameznikom v skupno enajstih športnih disciplinah, pokale priznanja in diplome za dosežene uvrstitve.

Smučarskega tekmovanja se je udeležilo skupno 13 ekip. Najuspešnejša je bila ekipa TOZD IMPOL Vzdrževanje II, pred DO EMI I. Poljčane in TOZD Vzdrževanje I, IMPOL.

V posamezni konkurenci je bil najuspešnejši Gostenčnik Postaja milice Slovenska Bistrica pred Alojzem Mlakar IMPOL.

Kegljanje moški: sodelovalo je 17 ekip 1. TOZD DSSS I. IMPOL, 2. TOZD LIO Poljčane.

Kegljanje ženske: Sodelovalo je sedem ekip, 1. TOZD DSSS Impol I.; 2. EMI Poljčane 3. DSSS IMPOL II.

Namizni tenis: sodelovalo je 14 ekip, 1. TOZD Maloprodaja Preskrba Poljčane, 2. DO EMI Poljčane, 3. Elektro Slovenska Bistrica.

Mali nogomet: sodelovalo 21 ekip. 1. TOZD Vzdrževanje IMPOL, 2. TOZD Montal Impol, 3. TOZD Valjarna IMPOL.

Šah: sodelovalo je 9 ekip, 1. TOZD DSSS Impol, 2. Prosveta, 3. TOZD Granit, Slovenska Bistrica;

Atletika: Sodelovalo je 9 ekip — moški: 1. TOZD Vzdrževanje IMPOL, 2. TOZD Stiskalnica IMPOL, 3. Montal IMPOL.

Atletika — ženske: DO EMI I. Poljčane, TOZD Iskra, I. Makole, 3. Prosveta Slovenska Bistrica.

Vlečenje vrvi: Sodelovalo je 5 ekip, 1. TOZD Stiskalnice Impol, 2. TOZD Emmi Slovenska Bistrica, 3. DO Emi Poljčane.

Rokomet — moški, sodelovalo je 5 ekip: 1. TOZD Vzdrževanje IMPOL, 2. TOZD Valjarna IMPOL, 3. TOZD Stiskalnice IMPOL.

Odbojka — moški, sodelovalo je 7 ekip: 1. TOZD Vzdrževanje IMPOL, 2. Prosveta Slovenska Bistrica, 3. TOZD Nontal IMPOL Slovenska Bistrica.

V skupni uvrstitvi 1. DO EMI Poljčane, 2. TOZD DSSS IMPOL, 3. TOZD Vzdrževanje Impol, 4. Prosveta Slovenska Bistrica.

Skupno se je različnih tekmovanj udeležilo 42 ekip iz 31 osnovnih organizacij sindikata, sodelovalo pa je v njih nad 600 delavcev — športnikov, kar je precej več kot leto poprej.

Viktor Horvat

Pri večerji so se poleg domačih zbrali še vsi, ki so pomagali pri kolinah. Zanimivost je tudi v tem, da danes na kolinah pivo že krepko spodriva vino

Irena in Valerija — najmlajši na kolinah občudujeta veliko kašnato klobaso

ČAS KOLIN — DOMAČI PRAZNIK

Smo v času, ki je tudi najprimernejši za koline. Na našem podeželju skorajda ni družine, ki si ne bi zredila vsaj enega pujska, zato bo verjetno v tem času nekoliko zmanjšano povpraševanje po svinjskem mesu v naših mesnicah. Tako je tudi prav, saj v boju za več hrane pomeni prispevek tudi to, če hrano pridelaš doma in s tem razbremenjuješ pritisk na naše blagovne fonde, ki naj bodo namenjeni predvsem tistim, ki nimajo možnosti hrane pridelati doma.

Enako kot pri mnogih družinah na podeželju, je bilo tudi pri Črešnikovih v Bukovcih pri Markovcih. Zredili so večjega pujska, ki je tehtal čez 200 kg, zato bo dovolj mesa za domače potrebe in za težake pri raznih delih na polju v letu 1981.

Besedilo in posnetki:
Konrad Zorec

Za stanovanje je potrebno varčevati

Skoraj ni družine, ki bi lahko z lastnimi sredstvi kupila stanovanje ali zgradila hišo, zato bi vas želeli seznaniti z možnostmi namenskega varčevanja za stanovanje pri temeljnih bankah združenih v Ljubljansko banko.

Varčujete lahko z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom.

Varčevati je potrebno vsaj dve leti.

Pravico do posojila za stanovanje si lahko pridobite tudi s prodajo prihranjenih deviznih sredstev in vezavo njihove dinarske protivrednosti ali z vezavo dinarjev.

Če se odločite varčevati za stanovanje ali hišo z rednimi mesečnimi pologi, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % posojila in še 40 % za ohranjanje realne vrednosti hranilne vloge.

Na vsa vprašanja o varčevanju vam bodo odgovorili v vaši banki.

ljubljanska banka

50 let telesne vzgoje

Zadnje dni leta 1980 je TVD Partizan Poljčane slavil 50. obletnico svojega uspešnega delovanja na področju telesne vzgoje. V tem okviru so organizirali številna športna srečanja. Na osrednji svečanosti pa so najzaslužnejšim članom podelili priznanja za dolgoletno požrtvovalno delovanje na področju telesne vzgoje v okviru društva.

V. Horvat

Razočarani zaradi negostoljubnosti

Na območju občine Lenart v Slov. goricah je nekaj nad 10 zasebnikov, ki se ukvarjajo z gostinsko dejavnostjo. Večina med njimi je zelo ljubeznjiva do gostov in s solidno postrežbo privabljajo goste od blizu in daleč. Žal pa je nekaj tudi takih s katerimi so gostje niso zadovoljni. Največ pritožb je zaradi cenikov, saj se često cene močno razlikujejo od tistih na ceniku in onih, ki jih dejansko zaračunajo gostu. Pritožbe so tudi zaradi časa odpiranja in zapiranja lokalov in drugih kršitev predpisov.

Takim zasebnim gostinskim lokalom bodo morale posvečati več pozornosti ustrezne inšpekcijske službe pa tudi sveti potrošnikov in drugi za to področje odgovorni dejavniki. Glavni dejavnik pa bodo prav gotovo gostje, ki bodo raje zahajali v tiste lokale, kjer bodo vljudno in solidno postreženi.

Janez Lorber

ŽIVAHNA DEJAVNOST

Dramska skupina pri KUD Ernestek Golob-Peter je uprizorila v nedeljo, 28. decembra komedijo v treh dejanjih »Jezični doktor-Petelin.« Režirali so kar igralci sami, skupno, njihov mentor pa je bil Marjan Kovač, gledališki kritik iz Maribora. V igri so sodelovali predvsem mlajši igralci, med njimi so tudi taki, ki so se na odru že večkrat predstavili občinstvu.

To komedijo so naštudirali v slabih dveh mesecih, kar kaže, da je bilo treba zelo intenzivno delati oz. vaditi. Predstavo je občinstvo, tako kot vse prejšnje, množično obiskalo in bilo z uprizoritvijo nadvse zadovoljno. Med gledalci je bilo tudi veliko zdomcev, ki so ob novoletnih praznikih doma in so bili nad predstavo še posebno navdušeni. Z igro se bodo igralci predstavili še občinstvu na drugih odrih na območju lenarške občine.

— — —

Mladinska organizacija v Gradišču je na svoji letni in programski konferenci ocenila svoje delo in sprejela obširen program dela, ki ga želijo uresničiti v letu 1981. Posebno pozornost pa bodo namenili družbenopolitičnemu izobraževanju mladih, za kar bodo organizirali dvodnevne seminarje. Mladi bodo organizirali tudi več delovnih akcij za ureditev kraja in njegovo lepše okolje. Prav tako bodo kar najtesneje sodelovali z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti, s krajevno samoupravo in z društvi.

— — —

Pred tedni je kino v Gradišču praznoval 25-letnico obstoja in aktivnega delovanja v okviru kulturno-prosvetnega društva. Na svečanosti je predsednik društva in vodja kinosekcije Slavko Štefanec orisal delo in poslanstvo, ki ga je opravil kino. Med drugim se lahko pohvalijo, da so edini kino na območju občine Lenart, kjer ves čas nepretrgoma potekajo kino predstave in je tudi najsodobneje tehnično opremljen. V 25 letih so imeli skupno okrog 2.400 kino predstav, ki si jih je ogledalo nad 180.000 obiskovalcev.

Janez Lorber

ZANIMIVOSTI IZ SLOVENSKE BISTRICE

Na območju občine Slovenska Bistrica je redno zaposlenih okrog 7.500 delavcev. Ob tem ugotavljajo, da zadnje mesece število nezaposlenih narašča. Pri zavodu za zaposlovanje, enoti Slov. Bistrica je prijavljenih okoli 350 delavcev, ki iščejo zaposlitev, med njimi je velika večina žensk, saj je na območju bistriške občine že precej let problem delovnih mest za ženske.

Največja pridobitev v zaposlovanju žensk bo prav gotovo novi obrat pohištvenega okovja v Zgornji Polskavi. Ta obrat bodo odprli v začetku letošnjega 1981. leta, v njem bo dobilo zaposlitev okrog 40 žensk, obrat pa spada pod Rudarski šolski center Velenje.

Vzpodbudna je tudi ugotovitev, da v bistriški občini raste izobrazbena struktura zaposlenih, predvsem s poklicno šolo (kvalifikacijska struktura) in s srednjo in višjo strokovno izobrazbo. Večina jih je kvalifikacijo oz. izobrazbo pridobila predvsem s študijem ob delu.

— — —

Sindikalna organizacija IMPOL Slov. Bistrica organizira za svoje člane tudi letošnjo zimo smučarske tečaje. Velja poudariti, da je med zaposlenimi v tem kolektivu smučanje ena od najmasovnejših oblik športne rekreacije delavcev in je med njimi veliko zanimanje.

V zimsko športnem rekreacijskem središču pri Treh kraljih na bistriškem Pohorju se bo tako v več skupinah zvrstilo čez 270 delavcev iz delovne organizacije IMPOL in obiskovalo tečaje začetniškega smučanja, okoli 200 delavcev pa se bo udeležilo nadaljevalnih tečajev.

— — —

Sredi decembra je izšla že osma številka Biltena, glasila OK ZKS Slov. Bistrica. Glasilo ureja komisija za informiranje pri OK ZKS in je namenjeno vsem članom ZK v občini in tudi drugim družbenopolitičnim delavcem. Osma številka v letu 1980 je izšla v 950 izvodih. Največ pozornosti posveča ugotovitvam, stališčem in sklepom sej komiteja in konference ZKS Slovenska Bistrica in drugim aktualnim nalogam na področju družbene aktivnosti.

Viktor Horvat

Pisma učencev iz osnovne šole za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih v Ptuju nam je poslalo nekaj spisov otrok z našega območja, ki se šolajo v osnovni šoli Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Pisma v celoti objavljamo. Prispevkov na strani »mladi dopisniki« ne honoriramo.

Moje delo v zavodu

V zavodu nam je lepo. Radi se učimo. Imamo tudi veliko rekreacije. Med rekreacijo se igramo, hodimo na sprehode in se sankamo. Najraje se igramo igrico »Lisice in kure«. Obiskujemo več krožkov. Sodelujem pri šahu, samourejanju, rdečem križu, PO in v čitalnici.

Rad prepevam v pevskem zboru. Naučili smo se že več novih lepih pesmi. Igram tudi melodiko. Šah igram v skupini mlajših šahistov. Igranje šaha mi ne gre preveč dobro, čeprav se pri igri trudim.

V našem zavodu imamo večkrat prireditve, na katerih tudi jaz sodelujem.

Boris Prejac,
3. a razred

Življenje v zavodu

Sem Ksenija Vinkler in obiskujem 6.a razred osnovne šole v Zavodu za slepo in slabovidno mladino. Doma sem iz Ptuja. Preden sem pred tremi leti prišla v zavod, sem doma obiskovala redno osnovno šolo. Pouk pa mi je delal velike težave. Nisem videla brati iz knjig, še manj pa s šolske table. Snov sem morala vedno prepisovati od součencev. Tu v zavodu lahko sledim pouku in nimam več težav. Naučila sem se Braillovo pisavo in zdaj berem s tipom. V zavodu skrbijo tudi za slabovidne. Učenci imajo učbenike s povečanimi črkami.

V zavodu se dobro počutim. Všeč mi je, da se lahko vse naučim že pri pouku in pri urah samostojnega učenja. Zelo rada obiskujem pouk strojepisja, kjer se veliko naučim. Rada pletem in zato sem se vpisala v krožek dekliških ročnih del; pletemo, šivamo in kvačkamo. To pa seveda ni edini krožek na naši šoli. Obiskujem tudi tkalski krožek, kjer prepletamo, delamo s statvami in izdelujemo tapiserije. Pri samourejanju se učimo kuhati, pa tudi šivati in opravljamo različna dela na vrtu. V čitalnici veliko beremo in se pogovarjamo o knjigah.

Hodim tudi k pouku klavirja. Nekateri učenci se učijo igrati na kitaro, harmoniko in melodiko. Imamo pa tudi pevski zbor. Na šoli deluje še veliko krožkov, na primer šahovski, tehniški, dramatski, lutkovni, ritmični in še več drugih. Seveda pa mi zmanjkuje časa in se ne morem vključiti še v te krožke.

Ksenija Vinkler,
6. a razred

Moje življenje v zavodu

V zavodu živim deset let. Hodim v osmi razred. V šoli se dobro učim. Vključena sem v šest prostočasnih aktivnosti. Ker sem slepa, imam tudi predmet orientacijo, kjer se učimo stvari, ki nam bodo v življenju vsaki dan zelo koristile.

V zavodu imam veliko prijateljic. Od njih se bom zelo težko ločila. Ker živim v zavodu že toliko let, zato poznam življenje tukaj zelo dobro. Moj dom je daleč, zato grem domov za konec tedna le redkokdaj. Želim si, da bi šla vsaj enkrat na mesec. Želim si tudi to, da bi me domači večkrat obiskali.

Ker bom letos končala osnovno šolo, že razmišljam o poklicu, za katerega sem se odločila. Rada bi postala telefonistka. Upam, da se mi bo ta želja izpolnila. Za trud bom učiteljem vedno hvaležna.

Marija Golob,
8. b razred

Življenje v zavodu

Zaradi okvare vida se šolam v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Tu sem že osmo leto in se zelo dobro počutim. Delo v zavodu je pestro, zato mi ni nikoli dolgčas. Vključen sem tudi v šest prostočasnih aktivnosti; naučil sem se že veliko.

Učenje mi ne dela težav. Najbolj so mi všeč: tehnični, likovni in gospodinjski pouk. Pri teh predmetih veliko praktično delamo, kar bom kasneje v življenju predvsem v poklicu potreboval.

Sem zelo oddaljen od doma, zato ostanem velikokrat ob koncu tedna v zavodu. Tudi te dneve mi ni bilo nikoli dolgčas: hodimo na sprehode, berem knjige, poslušam glasbo in še marsikaj. Letos pa hodim pogosteje domov s študentko iz sosednje vasi, ki študira v Ljubljani.

Končujem osmi razred, zato sem že razmišljal o zaposlitvi; v zavodu so mi dali tudi veliko nasvetov. Lahko bi opravljal lažja montažna dela, če bi katera od tovarn dala delo na dom. V zavodu se trudijo, da bi pridobili čimveč ročnih spretnosti, da mi delo ne bi bilo težko. V letih šolanja v zavodu sem spoznal veliko prijateljev. Dobro smo se razumeli in si drug drugemu pomagali. Težko mi bo, ko bom zapustil zavod, svoje učitelje in prijatelje.

Marjan Toplak,
8. b razred

Športni dan

Jutro je bilo pusto in megleno. Bali smo se, da ne bomo mogli na športni dan. Megla se je začela dvigati in mi smo se podali na pot. Program tega dne je bil zelo bogat. Na poti smo obiskali tudi spomenike iz NOB. Najprej smo obiskali grobnico narodnih herojev. Prebrali smo vsa imena herojev, ki tam počivajo. Prižgali smo svečke in se poklonili njihovemu spominu. Obiskali smo tudi spomenik revolucije. Ta spomenik je dobila Ljubljana ob 30-letnici osvoboditve.

Pot nas je vodila mimo spomenika Borisa Kidriča v Tivoli k muzeju revolucije. Tu smo se poveselili ob tankih in topovih, ki so nas spomnili na hude boje partizanov z Nemci. Od tam smo odšli v Mostec. Med potjo smo nabirali kostanj. V Mostecu smo se igrali. Najzanimivejše je bilo mlinsko kolo. Igrali smo se v kočah in v vlaku. Od tu smo odšli na Rožnik. Na Rožniku smo si ogledali spomenik Ivana Cankarja in veselo odkorakali v zavod. Ta dan je bil lep.

Ivan Vinkler,
4. a razred

mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki md
mladi dopisniki
mladi dopisniki

MOJ DOM

Doma sem v Stanečki vasi. Moj dom stoji na hribu. Hiša je postavljena ob robu gozda, je zelo velika. Ima balkon in šest oken. Na strehi ima tri dimnike in anteno za televizor. Pod streho ima tudi podstrešje.

V družini nas je samo pet, dva otroka in trije odrasli. Mamica hodi v službo, jaz ji pa doma pomagam pri delu. Ati ima žago in mamica mu pomaga delati. Jaz pa pomagam sestrici pri nalogi.

Moj kotiček je sobica. V sobici pišem domačo nalogo. Moja soba je zelo velika. V sobi imam tudi obesek, ki sem ga sama izdelala. V kotičku imam tudi igrače. Igram se najraje zvečer. Imam tudi gramofon in nekaj plošč.

Tatjana Varžič,
3/b, OŠ Majšperk

BILI SMO V TUZLI

V soboto 29. novembra smo se odpeljali v Tuzlo. Vso pot sem bila zelo nestrpna, zato nisem mogla zaspati, čeprav sem bila utrujena.

Ko smo se pripeljali v Tuzlo so nas bili sorodniki zelo veseli. Prvi dan obiska smo si ogledali mesto. Mesto je lepo in polno zanimivosti. Zanimive so tudi njihove noše, posebej ženske v dimijah. Čeprav smo ostali na obisku dva dni, je čas hitro mineval ob igri in klepetu.

V ponedeljek ob pol devetih smo se vrnili domov. Vožnja domov je bila zelo naporna, ker so bile ceste snežene in ledene. Domov smo se vozili devet in pol ur.

Dušanka Meglič, 2/c
OŠ Tone Žnidarič,
Ptuj

POTOVALA SEM Z VLAKOM

Zjutraj smo prišli na železniško postajo. Kupila sem si vozovnico. Na peronu sem počakala vlak.

Nenadoma je zapiskal vlak. Nekateri ljudje so vstopili in izstopili. Prometnik je dvignil loparček za odhod. Peljali smo se v Zagreb. Bila sem lačna in sem si kupila malico. Na vlaku se moramo lepo obnašati, in starejšim ljudem odstopiti prostor.

Prišli smo v Zagreb in izstopili. Na peronu nas je čakala teta. Bila je vesela.

Melita Žnidarič, 2/b,
OŠ Olga Meglič,
Ptuj

ZGODNJI SNEG

Letos je sneg zapadel prej, kot lani. Otroci smo se ga razveselili. Kmetje pa so bili zaskrbljeni. Sneg je pokril njive, s katerih še kmetje niso pospravili poljskih pridelkov. V sadovnjakih je ostalo mnogo sadja.

Tudi moja mamica ni bila vesela snega, ker še ni pospravila solate iz vrta. Jaz pa sem bila zelo vesela. Iz podstrešja sem si prinesla sanke. Z njimi sem šla na hrib. Poskusila sem se sankati, ker pa še sneg ni bil dosti trd, se ni dalo. Z otroki smo se kepali. Naredili smo tudi sneženega moža. Kmalu nas je zazeblo v roke. Nato smo odšli domov, da bi se pogreli.

ALI GA POZNATE?

Temno rjave skoraj črne lase ima počesane na stran, nekaj jih ima tudi na čelo. Živahne oči, ki veselo, vendar včasih tudi malo žalostno gledajo v prihodnost, so temno rjavi in iz njih sije prijazen lesk.

Živi s starši in je edinec.

Navadno je oblečen v kavbojke. Kadar sneži ima h kavbojkam zeleno jakno in škornje, drugače pa samo sivo pleteno jopico in adidaske. Kape ne nosi.

Hodi še v šolo. Zjutraj ko stopi skozi vhodna vrata se najprej strese, potem pa hrabro odhiti proti šoli. V šoli se dobro uči in sploh ni „šminker."

Rad posluša pesmi. Najbolj všeč so mu popevke tujih izvajalcev, vendar tudi naše rad posluša. Včasih gre tudi v kino.

S prijatelji se večkrat vozi s kolesom. Ima belega ponija. Najraje se vozi po pločniku, čeprav je bil njegov oče policaj.

Zdaj, ko ste prebrali to o njem, ali ste ga morda spoznali?

Tatjana Trafela, 7/a,
OŠ Olga Meglič,
Ptuj

TEJINA STISKA

Zapadel je prvi sneg. S smučmi in težkimi čevlji sem se odpravila v Žnidaričevo jamo, ki so jo v kratkem času preplavili gorišniški smučarji. Bilo nas je kot mravelj na mravljišču. Priredili smo smučarsko olimpiado. Vozili smo tudi slalom, in to smučarji, ki smo na Pohorju opravili smučarski tečaj.

Čakala sem na startu. Naenkrat sem zaslišala: „Tanja!" Ozrla sem se in zagledala sošolko Tejo.

„Teja, kje imaš smučke? Pridi, merila boš moj čas v slalomu," sem dejala.

Teja je molčala in pod pazduho stiskala zvezek. Zaskrbelo me je, kaj je z njo. Stopila sem iz vrste in se zapeljala do nje. Teja je bila objokana.

„Kaj je, Teja? Ti lahko pomagam?" sem jo spraševala.

„Matematika!" je počasi zajecljala. „Veš, že ves popoldan sedim pri matematični knjigi. Nohte sem si že pogrizla in izločila najmanj liter znoja, naloge pa še nisem rešila."

Prekinila sem njeno jecljanje, rekoč:

„Obriši solze. Greva."

S Tejo sva odhiteli na moj dom, sedli za mizo in začeli delati. Teja je v dobri uri znala reševati vse naloge, ki so ji tisti popoldan povzročile toliko skrbi in muk. V očeh so ji zaplavale solze sreče in zadovoljstva. Od veselja je poskočila in rekla:

„Tanja, nikoli te ne bom pozabila ! Saj nisi huda, ker sem te zmotila pri smuku?"

Prijela sem jo za roko in odvrnila:

„Zakaj bi bila huda? Bila si v stiski in rade volje sem ti pomagala." Medtem se je vrnil domov moj brat. Ko je zvedel, da sem Tejo rešila hude stiske, me je zadovoljno pogledal in rekel: „Srečen sem, ker je moja sestra tako dober tovariš. Hočem jo posnemati."

Tanja Bedenik, 6. b
OŠ Franc Belšak Gorišnica

SVOBODA

Svoboda! Najlepša med vsemi besedami. Toda premalokrat se pomujamo ob njej in razmišljamo o njeni veličini. Ali je „svoboda" res samo beseda? Ne, v njej so dejanja, za katera so se žrtvovali naši dedje in očetje in s katerimi smo si izbojevali prostor pod soncem.

Svoboda se je rodila v letu 1941, ko so tujci prečesali našo zemljo, svoboda je zaživela, ko so viharniki udarili po trinogu, svoboda je spremljala naše bojevnike na vseh krvavih in težkih poteh, svoboda je polnila srca vseh trpečih v pregnanstvu in taboriščih.

Počasi si je utirala pot k življenju in dobila svojo polno podobo leta 1943 na II. zasedanju AVNOJ-a, kjer so bili postavljeni temelji nove, družbeno in narodno svobodne Jugoslavije. Majski dnevi leta 1945. Svoboda! Napolnila je ceste, ulice, mesta, vasi, polja, gozdove in gore, vse, kar je bilo na Balkanu, v svetu političnih in družbenih navzkrižij v preteklosti.

Porušena mesta, požgane vasi, uničena polja, to je bila prva domovina naših staršev, ki so bili takrat otroci. Ljudje pa so segli po krampih in lopateh ter obnavljali in gradili. Rasla so lepa mesta, vasi so dobivale novo podobo, polja so rodila žita in delila kruh, razvijala se je industrija, v kateri je zagospodarilo delovno ljudstvo. Od Triglava do Vardarja je zaživela dežela svobodnih ljudi, ki jih je vodil tovariš Tito, največji in najpogumnejši vojskovodja, oče herojske ljudske armade.

Tovariš Tito nam je s svojimi bojevniki priboril svobodo in danes je lepo živeti v svobodni deželi morja, gora in polja. Naša svoboda se je rodila iz krvi in trpljenja, naša svoboda je delo 35 let, zato jo bomo očuvali sebi in zanamcem.

Marinka Horvat, 8. b
OŠ Franc Belšak Gorišnica

NAŠ PTUJ

Živim v Ptuju. Ptuj je zelo lep. Ptuj je najstarejše slovensko mesto. Leži ob reki Dravi in pod gradom. V starem delu mesta so hiše nizke, ulice pa ozke in tlakovane. V novem delu so ulice široke in asfaltirane. V Ptuju imamo muzeje in stari grad. Vsi moramo skrbeti za zelenice in park. Rada imam naš Ptuj.

Samarkanda Grajžl,
OŠ Olga Meglič, 2./b

NAŠE OKOLJE

Ozrimo se naokrog. Kaj vidimo? Ob cestah kupi smeti, na bregovih rek in potokov množica odpadkov. Tudi zrak je vse bolj onesnažen. Kdo je krivec za vse to? Mi vsi s svojim brezbrižnim odnosom do narave. Veliko govorimo o tem, da je treba naravo obvarovati pred onesnaženjem oziroma jo očistiti, toda zdaj je skrajni čas, da preidemo od besed k dejanjem.

Tudi pionirji lahko mnogo pomagamo v boju za čisto okolje. Na naši šoli se zberemo v skupine in pobiramo papirčke in druge smeti, ki so jih nevestneži odvrgli. Jeseni je na šoli tekla akcija zbiranja starih steklenic. Učenci so bili zelo prizadevni in prav ta akcija je pripomogla, da ima naša okolica lepši videz.

Tudi naše reke so vse bolj umazane. Donava je tako umazana, da bi lahko njeno vodo namesto bencina nalili v avtomobilske rezervoarje. Vse prevečkrat se zgodi, da se kje na morju potopi tanker, ki je poln nafte, ki se razlije po morju. Valovi jo zanesejo tudi na obalo. Pri taki nesreči pogine veliko morskih prebivalcev in življenje se na takem mestu dolgo ne obnovi.

V Italiji, kjer je veliko kemične industrije, se rodi vse več pohabljenih otrok. Zastrupljen zrak, ki ga vdihavajo bodoče matere, zelo negativno vpliva na zarodek. Noseče matere se vse bolj bojijo za svoje še nerojene otroke in se s strahom spraševajejo, če bo njihov otrok zdrav ali pa zaznamovan za vse življenje. Zahteve Italijanov po čistem okolju so vse glasnejše.

Poročila o onesnaženosti našega okolja so z vsakim dnem bolj zastrašujoča. Če človek ne bo takoj posredoval, se bo sčasoma popolnoma uničil, kajti ne smemo pozabiti, da smo kljub velikanskemu napredku na vseh področjih še vedno odvisni od narave in če bomo z njo mačehovsko ravnali, se nam bo to kmalu maščevalo.

MATJAŽ HORVAT, 6. a
OŠ Slovenjegoriške čete
Juršinci

NA ŠPORTNEM DNEVU

Letos je sneg prehitro pobelil bregove. Zagodel jo je kmetom, ki še niso utegnili pospraviti poljskih pridelkov, otroci pa smo se snega seveda zelo razveselili.

V torek smo zvedeli prijetno novico. V okrožnici je pisalo, da bomo drugi dan imeli zimski športni dan. Tega smo se vsi zelo razveselili.

V sredo smo se ob 9. uri zbrali pred šolo. Dobili smo toplo malico in se razporedili po razredih. Skupaj s tovariši razredniki smo odšli na sankališče. Tam smo organizirali tekmovanje v sankanju. Marsikateri preveč vneti tekmovalec je neslavno pristal na tleh, kar je pri ostalih seveda vzbudilo salve smeha. Jaz se tega tekmovanja nisem udeležila. Sankali smo se do 12. ure, nato pa smo — se razšli. Po poti domov smo se kepali in valjali po snegu, tako da sem prišla domov čisto mokra.

Ta dan je hitro minil. Drugi dan je bilo treba zgodaj vstati in s torbo na rami pohiteti v šolo. Z vso resnostjo se je bilo treba lotiti učenja, saj se konec 1. polletja hitro bliža.

LEA FRAS, 7. r.
OŠ Slovenjegoriške čete
Juršinci

TOVARIŠI

Otroci iz domače vasi smo dobri tovariši. Kadar je kdo v stiski, si vedno pomagamo.

Bila je zima. Stanko, Mladen, Fricika in jaz smo se odšli sankat na zamušanski breg, ki je zapeljivo vabil mladež na zimsko veselje. Ko smo prispeli na vrh, smo vse štiri sanke povezali z vrvjo v eno vrsto in se spuščali po hribu. Bili smo razposajeni, da le kaj. Sanke so drvele po snežnem pobočju in se ustavile šele v dolini.

Nenadoma je z nasprotnega hriba prismučal Peter in se po nerodnosti zaletel v naše sanke. Sunek je bil tako močan, da je Fricika padla v sneg in si močno poškodovala nogo. Ker ni mogla več na noge, smo ji pomagali in jo položili na sanke. Fricika je stokala, ker jo je hudo bolelo.

Razvezali smo sanke in na največje previdno položili poškodovano Friciko. Počasi smo se pomikali po hribu navzdol, da ji ne bi prizadejali prehudih bolečin. Fricika je tiho stokala, kajti vsak nepreviden sunek jo je močno zaskelel.

Srečno smo jo pripeljali domov. Zahvalila se nam je s toplim pogledom, mi pa smo se žalostni porazgubili po svojih domovih. Ko sem jo naslednji dan obiskala, mi je dejala:

„Hvala za vaše tovarištvo!"

Takrat sem spoznala, da tovarištvo ni beseda, ampak dejanje.

Danica Erženjak, 6. a
OŠ Franc Belšak Gorišnica

STARA TABLA JE SPREGOVORILA

Brnenje šolskega zvonca je že zdavnaj zadnjič odjeknilo, se porazgubilo po hodnikih in stopniščih. Kakor tih vzdih olajšanja... Šola je zadihala mirno in spokojno, pogreznila se je v sladko dremavico. Tišino so motile le muhe, ki so neusmiljeno brenčale in se zaganjale v stekla, izza katerih je v razred kukalo poletno sonce...

Stara tabla je škripajoč pretegnila svoje ude in vzdihnila: „O, da samo še to doživeli!" V njeni sapi so zvalovile zavese, ki so žalostno visele z oken. „Oh, da, je stara tabla razvijala svoje spomine, čeprav so odšli, da zdaj pa mi je žal za njimi!" Zadovoljno se je zahvaljevala: „Še danes čutim žgečkanje Matjaževe pisave, ko je bil vprašan fiziko. Predeval je kredo iz roke v roko, še sama sem začela zardevati.

Pa pred kontrolko, uf, uf, to je bilo živčnega grizljanja nohtov, pisanja „plank cetlov", klepetanja in tresenja pa šklepetanja z zobmi, žvečenja svojih kit, da o vzdihovanju in stokanju sploh ne govorimo. Da, da, tudi ljubezni ni manjkalo! Še sedaj me greje na trebuhu veliko srce, ki ga je narisal Andrej za Brigito. Hihihi! Toda sredi smeha je nenadoma umolknila, bolestno zaječala in zasopihala: „Uh, ta moj išias!"

Skremžila je obraz v nemogočo spako, potem pa se naslonila na opornike in z velikim ropotom zaprla oči. Škljock! „Kakor moja babica!" sem pomislila in se po prstih odplazila...

Larisa Vovk, 8/a,
OŠ Olga Meglič,
Ptuj

Moj športni dan

Ob naši šoli imamo prostorno igrišče, na katerega ob prostem času zelo radi prihajamo. Na njem igramo rokomet, košarko, nogomet in še veliko drugih iger. Ob igrišču pa se šopiri velika nova stavba, ki nam učencem služi kot telovadnica. Igrišče, telovadnica in šolski vrt pa so v petek bili prizorišče našega prvega športnega dne v tem šolskem letu.

Zjutraj ob pol osmih, smo se vsi, od prvega pa tja do zadnjega, zbrali na dvorišču pred šolo. Tam smo čakali na pričetek teka, v katerem naj bi sodelovali vsi, brez izjeme. Ker pa je zunaj bilo še zelo mrzlo, so se tovariši učitelji odločili, da najprej pričnemo z igrami v telovadnici. Učenci, ki naj bi nastopali v tenisu, so začeli pripravljati mize, tisti, ki pa smo se prijavili za šah, pa smo s tremi tovarišicami odšli v četrti razred.

V igranju šaha sem sodelovala tudi sama, zato vam bom opisala potek igrer v tej disciplini. Najprej so z igranjem šaha začeli učenci tretjega, četrtega, petega in šestega razreda. Takrat smo jih ostali samo gledali in včasih komu tudi kaj prišepnili. Ko smo dobili zmagovalca 3-4 in 5-6 razreda smo z igranjem začeli še sedmerci in osmerci. Sama sem prvo partijo igrala s sošolko Marijo. Pred začetkom te igre sem bila zelo razburjena, no saj veste tako je to: trema, dvom ali bom zmagala ali zgubila, po vrhu pa so se mi tresle še roke. Kljub tem nevšečnostim pa sem jo le premagala. Potem me je čakalo še veliko težkih nasprotnikov, vendar sem jih brez težav odpravila. In nazadnje, v borbi za prvo mesto, mi je ostal še en nasprotnik: Vlado. Že pred igro sem vedela, da ga ne bom premagala, pa sem vseeno poizkusila. In ne zastonj! Pomislite, premagala sem ga. Ne morem vam opisati veselja, ki se me je polastilo v tistem trenutku. Postala sem prvak v šahu. To sem takoj povedla tudi svojim sošolkam, ki so se z mano veselile uspeha. Vendar tekmovanje s tem še ni bilo končano. Čakala nas je še košarka. V njej smo se pomerili najprej s sošolkami iz A razreda in jih premagale. Nazadnje pa smo igrale še z ekipo sedmega razreda postala še prvak šole v košarki, naši sošolci pa prvaki v malem nogometu.

Iz športnega dne smo se vračali veseli, saj smo odnesli kar štiri prva mesta. V ponedeljek po malici pa nam je tovarišica Vesna podelila za naš trud še priznanja. Kot prva v šahu in kot kapetanka v košarki sem prejela kar dvojno. Prvo iz šaha, ki je samo moje in sem nanj zelo ponosna, drugega pa smo dobile za trud vse, ki smo igrale košarko in ga imamo v svojem razredu za vzgled in ponos drugim.

Zlatka Brglez 8/b, OŠ Cirkovce

OBČINSKO PRVENSTVO S STANDARDNIM ZRAČNIM OROŽJEM

Planinc dvakrat prvi

V nedeljo 28. decembra je občinska strelska zveza v strelišču pri telovadnici Mladika izvedla občinsko prvenstvo v streljanju s standardnim zračnim orožjem za leto 1981.

PIŠTOLA

— člani: ekipno : 1. SD Jože Lacko 1369 krogov

— posamezno: 1. Slavko Ivanovič 364, 2. Branko Skrt 345, 3. Martin Bedrač 332, 4. Franc Bedrač 328, 5. Ludvik Pšajd 328 (vsi Jože Lacko), 6. Jože Perko (Draženci) 324 itd.

— mladinci: 1. Jelka Učakar (Jože Lacko) 307, 2. Gorazd Maloič (Kidričevo) 303, 3. Tonči Planinc (Turnišče) 275 itd. Ekipno 1. Jože Lacko 683 krogov.

— članice: 1. Albina Pšajd (Kidričevo) 314, 2. Jelka Učakar (Jože Lacko) 307;

PUŠKA

— člani: ekipno: 1. Jože Lacko 1282

— posamezno: 1. Tonči Planinc (Turnišče) 363, 2. Franc Simonič (Agis) 349, 3. David Ribič (Turnišče) 343, 4. Albin Vrbnjak (Turnišče) 340 itd.

— mladinci: 1. Tonči Planinc (Turnišče) 363, 2. Gorazd Maloič (Kidričevo) 337, 3. Simon Simonič (Jože Lacko) 327; — ekipno: 1. Jože Lacko 868 krogov. .. k.

DRUGO KOLO OBČINSKE STRELSKE LIGE

V soboto 27. decembra je bilo v strelišču Mladika drugo kolo občinske lige v streljanju z zračno puško. Tudi tokrat je nastopilo 20 ekip s 100 strelci in strelkami. Preglejmo najprej ekipne rezultate: 1. Turnišče I 1321, 2. Kidričevo I 1293, 3. Turnišče II 1292, 4. Jože Lacko 1285, 5. Agis I 1273, 6. MIP I 1267, 7. Olga Meglič 1254, 8. Turnišče III 1220, 9. Opekar 1202, 10. Kidričevo II 1200 itd. Po drugem kolu je sedaj v vodstvu prva ekipa SD Turnišče z 2608 krogi pred njihovo drugo ekipo (ta je vodila po prvem kolu) 2588 krogov, tretja je ekipa Jože Lacko 2554 itd. Posamezno: 1. Zdenka Matjašič 272, 2. Tonči Planinc 272, 3. David Ribič 270, 4. Štefan Skok 268, 5. Slavko Golc 266 itd. V vodstvu je Zdenka Matjašič (538) pred Slavkom Golcem (532), Tončijem Planincem (531), Štefanom Skokom (530) in Marjanom Gajzerjem (530). l. k.

ŠE DOVOLJ PROSTIH MEST

V soboto bo Zveza telesnokulturnih organizacij občine Ptuj zaključila s sprejemanjem prijav za letošnji smučarski tečaj za otroke od 6. do 14. leta starosti, ki bo od 12. do 17. januarja pri Arehu na Pohorju. Sekretar zveze Ivo Klarič nas je obvestil, da je na voljo še dovolj prostih mest, svoje otroke pa lahko prijavite vsak dan med 8. in 10. uro ter od 14. do 17. ure v pisarni ZTKO v telovadnici Mladika. Cena je 1400 dinarjev, ta znesek pa vplačate pred prijavo in sicer na žiro račun št. 52400 — 678 — 80209. V ceni tečaja je zajeto: prevoz z avtobusom, 4 urni tečaj dnevno, topla malica, karta za vlečnico, spremstvo in tekmovanje s podelitvijo priznanj. l. k.

SKL ČLANICE: DRAVA—LIBELA 64:58 (35:30)

Zanesljiva zmaga

Telovadnica Mladika, gledalcev 50, sodnika Majer in Fras (Maribor). Drava: Ilovšek, Kornik 2, Horvat 8, T. Ostrman, D. Vogrinec 19, Pajenk 11, Kukovec 10, Z. Vogrinec, S. Ostrman, Korpar, Dobrijevič 13, Petrovič 1, Libela: Kozelj 6, Franko, Djordjevič 2, Božič 12, Jančar 1, Cerjak 13, Benkovič, Aleksič 14, Milojevič, Knez 2, Cencelj 8, Centrih;

Igralke Drave so v srečanju s celjsko Libelo zabeležile tretjo zmago v tekmovanju v enotni republiški košarkarski ligi. Zmagale so popolnoma zasluženo, saj so bile boljši nasprotnik, čeprav so nastopile brez Širčeve. Po prikazani igri bi si Ptujčanke zaslužile višjo zmago, vendar so zgrešile precej čistih priložnosti.

V začetku srečanja so pobudo takoj prevzele domačinke in do 12. minute stalno vodile tudi s sedmimi točkami prednosti. Vendar so jih gostje ujele in prešle v vodstvo (22:23). Drave to ni zmedlo in je do konca polčasa kljub precejšnjemu številu neuspešnih metov povedla s petimi točkami razlike.

V sredini drugega polčasa so si Ptujčanke priigrale že deset točk prednosti (52:42). Sledilo je obdobje slabšega zadevanja obeh ekip, dobrih pet minut pred koncem pa je domača ekipa zabeležila najvišjo razliko — 11 točk. Do konca srečanja, zlasti ko so v igro vstopile mlajše domače igralke, so igralke Libele razliko močno znižale, celo na samo štiri točke (62:58). Vendar so izkušene domače igralke, ki so v zadnji minuti morale nazaj v igro, znale obdržati vodstvo in zasluženo zmago.

Po tem kolu je Drava s šestimi točkami, vse so dosežene na domačem igrišču, še vedno sedma, do četrtega mesta pa jo ločita le dve točki. Vendar ni pričakovati, da bi se Ptujčanke v nadaljevanju prvenstva povzpele v zgornji del lestvice. Kvaliteta njihove igre jim tega sedaj še ne omogoča. Zato od novink v ligi lahko v tej tekmovalni sezoni pričakujemo zanesljiv obstanek v ligi, v naslednjih sezonah pa ob zavzetem delu prodor proti vrhu republiške lige.

Včeraj je bilo na sporedu redno kolo. Ptujčanke so gostovale v Mariboru, vendar izida žal ne moremo objaviti, ker redakcijo za Tednik zaključujemo v torek opoldan. 1. kotar

ZIMSKO PRVENSTVO OŠ V KOŠARKI

Končan je prvi turnir v skupini A

Ekipe mladih košarkarjev in košarkaric, ki nastopajo v letošnjem zimskem občinskem prvenstvu, so razdeljene v dve skupini, tekmovanje pa poteka po turnirskem sistemu in ne več ligaškem kot je to bilo prej. Takšen način je lažje izvedljiv in primernejši tako za organizatorje (KK Drava) kot tudi sodelujoče ekipe osnovnih šol ptujske občine.

Prvi turnir v skupini A je bil v soboto 27. decembra v telovadnici Mladika. Pri fantih so bili doseženi naslednji izidi: Franc Osojnik—Olga Meglič 36:19, Kidričevo—Podlehnik 42:22, Franc Osojnik—Podlehnik 40:12, Olga Meglič—Kidričevo 32:24, Olga Meglič—Podlehnik 26:23 in Franc Osojnik—Kidričevo 43:17. Vrstni red je naslednji: 1. Franc Osojnik 6, 2. Olga Meglič 4, 3. Kidričevo 2 in 4. Podlehnik brez točke. Dekleta: Franc Osojnik—Olga Meglič 27:20, Franc Osojnik—Podlehnik 33:22 in Olga Meglič—Podlehnik 12:21. Prva je tako ekipa OŠ Franc Osojnik s štirimi točkami pred OŠ Podlehnik 2 in OŠ Olga Meglič brez točke.

Prvi turnir v skupini B pa bo na sporedu to soboto v telovadnici Mladika. l. k.

MEMORIALNO TEKMOVANJE POHORSKI BATALJON

NAJVEČ PRVIH MEST DOMAČEMU IMPOLU

V počastitev praznika občine Slovenska Bistrica je judo klub Impol izvedel tradicionalno memorialno tekmovanje za prehodni pokal Pohorskega bataljona. Po pričakovanju so bili najuspešnejši domači tekmovalci, še zlasti v članskih kategorijah. Med 136 tekmovalci so nastopili tudi judoisti Drave iz Ptuja, ki v zadnjem času zavzeto vadijo in se pripravljajo na prihodnje nastope. Vidne uvrstitve so dosegli pionirji Drave. Tako so tretja mesta osvojili Žnidarič, Vidovič in Šumenjak.

Na tekmovanju so zmagali:

— pionirji: Kanižar (Maribor), Verdjuka (Murska Sobota), Zorenc (Maribor), Blažič (Maribor), Horvat (Branik), Očko (Impol) in Hadžič (Jesenice);

— člani: Cuk (Celje), Babič (Koper), Očko (Impol), Leščak (JLA), Leskovar (Impol), Krančič (Murska Sobota) in Mihalič (JLA). l. k.

V SOBOTO DERBI V PTUJU

DRAVA—SAVA

Košarkarice Drave bodo v soboto zvečer v telovadnici Mladika izgrale pomembno srečanje v enotni republiški ligi. Ne gre toliko za rezultat kot za igro, saj jim v goste prihaja trenutno vodilna ekipa Sava iz Kranja. Pravgotovo so gostje favorit srečanja. To pa bo spodbuda domačim igralkam, da z borbeno igro poskušajo nuditi čimvečji odpor in morda pripraviti tudi presenečenje. Srečanje se bo pričelo ob 18. uri. l. k.

KARATE

Sitar in Štumberger viceprvaka Jugoslavije

Zadnje dni decembra so v Imotskem karateisti iz Ptuja nastopili oziroma se pomerili v semi contact športu za rang listo SFRJ. Na tem turnirju je v muha kategoriji zmagal Vladimir Sitar iz Ptuja, drugi je bil Galič iz Imotske. V pero kategoriji je bil prvi Stojanovič iz Splita, drugi pa naš Štumberger iz Ptuja.

Končna rang lista je sledeča: V muha kat. je prvi Misimovič iz Bos. Gradiške, drugi je Sitar iz Ptuja. V pero kat. je prvi Stojanovič iz Splita, drugi pa Štumberger iz Ptuja, medtem ko je v lahki kategoriji Arnuš iz Ptuja zasedel deveto mesto. V srednji kat. pa je Čerimovič iz Ptuja osvojil četrto mesto.

Če torej zaključimo, lahko z zadovoljstvom zapišemo, da je bil budokai karate klub iz Ptuja v preteklem letu zelo uspešen. Imamo torej dva viceprvaka Jugoslavije in sicer Sitarja in Gorazda Štumbergerja. Nastopalo je sedem tekmovalcev.

Ptujski karateisti pa so se že naslednji dan v Sinju pomerili tudi za rang listo v full contact športu. V tej - športni veščini nastopa žal samo Vladimir Sitar, ki pa je bil zato toliko bolj uspešen, saj je v svoji kategoriji zasedel prvo mesto. Tako za nas drugi rezultati niso tako pomembni.

Pri tem še naj omenimo, da je Vladimir Sitar iz Ptuja, sicer domav Vidmu, v lanskem letu nastopal za reprezentanco Jugoslavije dvakrat in sicer v Londonu kjer je zasedel 7. mesto in v Torinu v Italiji, kjer je zasedel častno 3. mesto in si tako priboril tudi posebno nagrado. K doseženim uspehom mu čestita tudi uredništvo Tednika!

Besedilo in posnetek: Franjo Hovnik

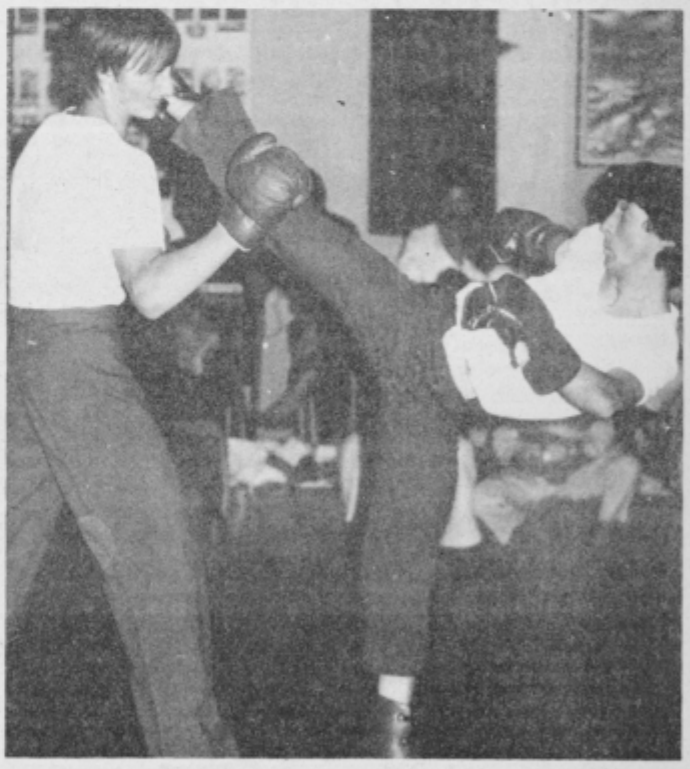

Štumberger (levo) in Sitar (desno) v akciji.

KARATE TURNIR MLADIH PTUJČANOV

Ob zaključku lanskega leta so kot je običaj v športu, tudi mladi karateisti iz Ptuja polagali svoje obračune in sicer tako, da so se na turnirju, tretjem po vrsti pomerili med seboj. Tekmovanje se je odvijalo v petih disciplinah. Tekmovalo pa je blizu 40 tekmovalcev. S tem smo dobili nekakšno rang listo najuspešnejših. Pri tem je razveseljivo, da imamo v karate športu tudi vse več mladih deklet.

Poglejmo rezultate.

Člani: 1. Štumberger, 2. Mujanovič, 3. Krajnc. Semicontact šport — člani: 1. Štumberger, 2. Šegula, 3. Rihtarič. Kot smo že omenili, so nastopale tudi dekleta. Poglejmo, kako so se uvrstile: Prva je bila Slavica Božič, druga Marjanca Arbajter in tretja Albina Šmit.

Pionirji pa so se uvrstili takole:

Full contact šport: 1. Milan Stater, 2. Srečko Stater, 3. Dani Krapša. V budokaiju pa so sledeči rezultati. Prvi je Srečko Stater, 2. Dani Krapša in 3. Gorazd Gavez. Kot vidimo, nekateri mladi člani karate kluba Ptuj mnogo obetajo. Tekmovanje je vodil Vladimir Sitar ob pomoči Maksa Bračiča in Draga Rusa. Vsem, ki so se uvrstili na najvišje stopnice iskreno čestitamo. Franjo Hovnik

Žrebanje novoletne nagradne križanke Emona Merkur Ptuj

V soboto 3. januarja 1981 je bilo v prostorih delovne organizacije Emona — Merkur v Ptuju žrebanje nagrad za vse tiste, ki so do 31. decembra 1980 poslali na naš zavod ali na sedež te delovne organizacije pravilno izpolnjena gesla novoletne nagradne križanke Emona — Merkur Ptuj — ta je bila objavljena v četrtek 25. decembra lani v Tedniku.

Tokrat je bil odziv med bralci rekorden, saj je prispelo 541 rešitev in kar 493 reševalcev je napisalo pravilno geslo, ki glasi: NAKUP PRI MERKURJU — VAŠE ZADOVOLJSTVO.

Pet članska komisija, sestavljena iz predstavnikov Emone — Merkurja in Zavoda Radio — Tednik Ptuj, je izžrebalo tele pravilne rešitve: sedem majic z emblemom EMONA MERKUR PTUJ prejmejo: Marija Kopše iz Ziherlove ploščadi 11 v Ptuju, Angela Petek iz Tomšičeve ulice 17 v Ptuju, Zofka Heber iz Zagrebške 82, Helena Vajsbaher iz Čufarjeve 28, Cvetka Kušar iz Krajgerjeve 24, Branko Repič iz Prečne poti 15, ter Franc Duh iz Kicarja 121/a pri Ptuju.

Pet članska komisija med žrebanjem v prostorih Emone — Merkur Ptuj. (Foto JB)

Tretjo nagrado v znesku 300 din prejme Janez Krajnčič iz Bukovc 128 pri Markovcih. Drugo nagrado v znesku 500 din prejme Jožica Kuharič iz Lešnice 33, občina Ormož. Prvo nagrado v znesku 700 din pa je žreb določil Milanu Kumerju iz Destrnika 40.

Vsem nagrajencem iskrene čestitke in pojasnilo, da bodo o nagradah obveščeni še po pošti. Vsem ostalim, ki ste rešitev poslali, pa nagrade niste prejeli pa prav lepa hvala za sodelovanje v imenu delovne organizacije Emona — Merkur Ptuj in našega zavoda.

— OM

50 let delovanja TVD Partizan

POLJČANE •

Društvo za rekreacijo in telesno vzgojo TVD Partizan Poljčane slavi te dni zlati jubilej — 50. obletnico delovanja. Sklenili so, da bodo ta pomemben dogodek obeležili tudi z razvitjem prapora. Razvitje je bilo na osrednji svečanosti v prostorih OŠV Edvard Kardelj Poljčane.

Pokroviteljstvo je prevzela delovna organizacija EMI Poljčane, saj imajo njihovi delavci velike zasluge za hiter razvoj TVD Partizan, predvsem še v zadnjih letih. Za prapor je prispevalo spominske trakove kar 27 delovnih in družbenopolitičnih organizacij, društev in posameznikov, ne samo z območja krajevne skupnosti, temveč tudi s širšega območja občine. Skupno 128 krajanov je prispevalo zlate in 186 srebrne žebljičke. Med njimi je bilo tudi precej takih, ki živijo v drugih krajih, vendar še vedno čutijo pripadnost TVD Partizan Poljčane.

ZGODOVINA DRUŠTVA

Na pobudo takratnih naprednjakov, predvsem učiteljev in železničarjev, je v okviru Čitalnice v Poljčanah pred 50 leti vznikla pobuda po ustanovitvi telovadnega društva. Na dan 26. decembra 1930 je bil ustanovni občni zbor v takratnem hotelu Mahorič v Poljčanah, danes knjižnica KUD Janko Živko. Na zbor je prišlo toliko krajanov, da za vse niti ni bilo sedežev. Med glavnimi organizatorji je bilo 11 družin, ki jim je uspelo pritegniti še večje število dijakov in druge mladine iz vrst delavcev in kmetov, takratnih članov Sokola.

Društvo so takrat imenovali Telovadno društvo Sokol, njihova osnovna dejavnost je bila gojitev gimnastike. Svoj prvi telovadni nastop so imeli že leta 1938 na prostem v Poljčanah. Med drugim so si zadali tudi nalogo, da bodo zgradili svoj dom in telovadne prostore, kar jim je uspelo šele leta 1940. Kmalu je prišla okupacija in mnogo članov iz telovadnega društva se je vključilo v narodno osvobodilni boj in kar 13 jih je žrtvovalo svoja življenja za svobodo.

Poleg osnovne telovadbe so v društvu gojili tudi odbojko, smučanje, plavanje, kolesarjenje, namizni tenis in nogomet. Leta 1932 pa so že ustanovili samostojni nogometni klub Boč. Kot nasledniki Čitalnice so skrbeli tudi za kulturno življenje, imeli so moški pevski zbor, knjižnico in gledališko skupino. Dokler si niso zgradili lastnega doma, se je večina kljturnega življenja odvijala na prostem.

PO OSVOBODITVI JE BILO TREBA ZAČETI ZNOVA

Mnogi od tistih, ki so preživeli vojno so odšli na druge dolžnosti, zato je ostalo doma le malo aktivnih. Kljub temu so se lotili obnove in leta 1948 ustanovili društvo, ki so ga kmalu za tem poimenovali TVD Partizan. V telesno kulturo so vnesli novo vsebino dela in množičnost. Predvsem so razvijali splošno telesno vzgojo, gimnastiko, smučanje, tenis, namizni tenis, košarko in šah. V zadnjem obdobju pa posvečajo veliko pozornosti tudi športni rekreaciji.

V okviru TVD Partizan je v začetku delovala sekcija kegljanja, ki pa se je pred desetimi leti osamosvojila v kegljaški klub Dravinja. TVD Partizan tudi tesno sodeluje z OŠ Edvarda Kardelja, kjer so ustanovili šolsko športno društvo Bogdan Kranjc, ki že deseto leto uspešno deluje. Njihovi tekmovalci so med najboljšimi v občini Slov. Bistrica, v letu 1980 pa so v okviru republike zasedli 5. mesto.

Lansko leto so v Poljčanah ponovno oživili — nekoč popularni partizanski mnogoboj in v teh disciplinah osvojili že 4 zlate, 8 srebrnih in 16 bronastih medalj. Mladinci Poljčan so leta 1964, mladine pa v letu 1967 postali republiški prvaki v partizanskem mnogoboju.

Tudi v letu 1980. se TVD Partizan Poljčane v svojem jubilejnem letu lahko pohvali s številnimi uspehi. V otroškem vrtcu so ustanovili vrsto cicibanov športnikov, organizirali so gimnastično in teniško pokalno prvenstvo občine Slov. Bistrica, košarkarski, namizno teniški in šahovski spominski turnir ter spomladanski in jesenski kros. V košarki, namiznem tenisu in v mnogoboju so vodilni v občini.

Poleg tega, da društvo uspešno vključuje mlade člane, ugotavljajo, da se zadnja leta vračajo v njihove vrste tudi takšni, ki so pred leti že prenehali z aktivno telovadbo. Tako TVD Partizan Poljčane danes šteje že okoli 300 mlajših in 150 starejših članov. To je pravgotovo trdno zagotovilo za uspešen nadaljnji razvoj.

Viktor Horvat

HUMOR

Slišite vi, če sem naročil svinjsko pečenko, s tem nisem mislil, da mora biti tudi svinjsko majhna . . .

Žene nikakor nisem mogel prepričati, da je to kožuh od stekle lisice . . .

Se ti ne zdi Francelj, da bi literarna priloga Kluba mladih v 50. številki Tednika sodila kvečjemu na humoristično stran.

v znamenju

OD 8. 1. DO 15. 1. 1981

od 21. 3. do 20. 4

Dekle, ki vas bo obiskalo, bo od vas tudi nekaj zahtevalo. Bodite previdni pri odločitvi, saj ne veste kje tiči zajec. Kdor tako slabo napada kot vi, je strahopetec in nepriljubljen v družbi. Nekaj dni še potrpite, zberite se vsem povejte kar jim gre. Ona vas bo razumela in vam pomagala pri načrtih.

od 20. 4. do 20. 5.

Na čustvenem področju ste zelo zaspali. Tako zanikrni ste postali, da vas še pogledati ne upajo. Prav bi bilo, če bi se malo sprehodili po mestu, poklepetali in spet postali normalen človek. V nedeljo vas bo njegovo darilo zelo presenetilo. To mu morate pokazati. Najdaljša noč vam ni pustila posledic.

od 21. 5. do 21. 6.

Preveč razmišljate za svoja leta. Prav bi bilo, če bi se malo bolj posvetili domu in družini. Hčer vas zelo potrebuje, a vi ji obračate hrbet. To se vam bo še maščevalo. V ponedeljek ne pozabite na obveznosti, ki vam jih je naložil šef. S sodelavci vam bo uspel veliki met. Tako reč dobili boste vse: denar in stanovanje.

od 22. 6. do 22. 7.

Večni popotnik ste postali, odkar ste zamenjali delovne dolžnosti. Z znanci se bolj poredko srečate in prav to vas še najbolj žre. V soboto izkoristite priložnost in lep dan. Najbrž se podobna situacija ne bo nikoli več ponovila. Z njeno pomočjo boste napredovali in dosegli končen cilj v življenju. Darilo in pismo.

od 23. 7. do 23. 8.

Zelo skrben in marljiv človek ste. Ko vam pa popustijo živci, je z vami težko sodelovati in delati. Čimprej se morate odvaditi teh grdih navad. S prijateljico bosta nekaj časa skupaj na poti. Ko vam bo povedala nekaj njenih skrivnosti, jih obdržite zase. Nekega dne vam bo vsaka njena beseda v veliko pomoč.

od 24. 8. do 23. 9.

Kdo ve, zakaj toliko čepite doma in pisarni? V novem letu boste morali svoj način življenja nekoliko spremeniti. Tudi zakonec bo za tako spremembo. Sedaj ste pravzaprav dosegli že veliko, vendar z doseženim ne smete biti zadovoljni. V nedeljo ostanite doma in se pogovorite o vajini prihodnosti.

od 24. 9. do 23. 10.

Še nekaj dni boste srečni. Potem bodo vaše živce načele skrbi. Na cesti bodite zelo previdni, tudi v ljubezni in v pogovoru s prijateljico. Nikar ne silite v nesrečo, avto pustite doma. V soboto se boste prijetno razvedrili in nasmejali. Če že mislite na poroko, mislite trezno in preudarno. Pismo.

od 24. 10. do 22. 11.

Na čustvenem področju ste se zelo spremenili. To je opazila tudi ona in vas zavoljo tega povabila na kosilo. Nikar ji ne govorite o preteklosti, ampak skupaj razmislita o vajini prihodnosti. Čez nekaj dni vas bo prijatelj presenetil z vabilom na družinsko praznovanje, ki ga boste lepo preživeli.

od 23. 11. do 21. 12.

Škoda, da ga ni bilo zraven. Še boljše bi se počutili. Njegovo darilo vas je zelo presenetilo in vam spet vlilo nekaj zaupanja vanj. Vsi okoli vaju se sprašujejo, koliko časa še bosta vzdržala. Odgovorite jim: večno. S prijateljem se bosta sporekla. Ker ne boste vzdržali njegovega pogleda, se boste spet vdali. Pismo.

od 22. 12. do 20. 1.

Zakaj najprej pomislite na najslabšo rešitev? Zavoljo tega vas sodelavci ne razumejo. Z materjo se pogovorita o nasledstvu in o usodi kmetije. Če vas bo prav razumela, vam bo zaupala, v nasprotnem primeru se vam slabo piše. Zradi njenih besed ne obupavajte toliko. Obetajo se vam lepi, svetli in imenitni časi. Darilo.

od 21. 1. do 19. 2.

Prav bi bilo, da bi letos rojstni dan praznovali doma. Povabite tudi vajine najljubše prijatelje in videli boste kako imenitno se boste imeli. V torek kupite pohištvo sicer ga ne boste nikoli več. Še nekaj dni stisnite zobe in delajte tudi popoldne. To se vam bo zelo obrestovalo. Z njeno pomočjo boste našli srečo.

od 20. 2. do 20. 3.

Nič lepšega ni kot zimske počitnice na snegu. Seveda morate zato imeti veliko pod palcem. Precej časa vam je še ostalo, zato pljunite v roke in pridno delajte. Prihodnji teden ga boste srečali, povabite ga kam. V šoli nekaj spodrsljajev, ki pa jih morate popraviti v najkrajšem času. Tudi s starši se pogovorite. Pismo.

A veš sine, kaj je to: Luknja pri luknji pa vodo drži?
— Vem, to je vendar slamnata streha.
— Ni res, to je bilo nekoč, danes so to naše ceste . . .

— Kaj nisi ti Milan?
— Ne, jaz sem vendar pravi dedek mraz

UGANKARSKI SLOVARČEK

AELITA = Tolstojev fantastični roman
ARENAL = starejši španski publicist in kriminolog znan izven meja po delih iiz kriminologije (Concepcion, 1820—1893)
ARENAS = rt na vzhodu Ognjene zemlje

AVELINE = francoski pisatelj, avtor mnogih del za otroke (Claude »Baba Dijen in Košček sladkorja«, »Drevo Tik-Tak«; rojen 1901)
JARA = avstrijski nogometaš, član državne reprezentance (Kurt)
KAPELJ = sladkovodna riba iz družine glavačev z veliko glavo in kožo brez lusk (Cóttus óbio)
MINOTAUROS = mitološka pošast s človeškim telesom in bikovo glavo, ki jo je Minos dal zapreti v labirint
OGAREV = ruski pesnik in publicist, revolucionarni demokrat (Nikolaj Platonovič, 1813—1877)
TENAKEL = držalo za rokopise pri tiskarskem stavnem stroju

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Koledar, apatiki, renegat, Akak, Ade, Ba, mem, Jure, Am, far, KS, LLj, KA, PR, rimesa, klobučar, les, Alabama, ažur, La, Antena, OM, none, aras, Terek, gnetivo, slast, Otero, rinitis, etike, Naso, KT, Čad, dar.

195	JAPONSKI POLITIK (EISAKU)	PRAMEN, PAS	ODPADNIK	UREDITVENI NAČRT	SLOVENSKI SCENOGRAFKA (ELI)	NEKATERE	NEOKRNJEN
ŠPORTNIK S PUŠKO							
FRANC. PISATELJ (CLAUDE)							
DRŽALO ZA ROKOPISE							
POŠKODBA ZARADI MRAZA						AVSTRIJ. NOGOMETAŠ (KURT)	HERCEGOVEC
FILMSKA IGRALKA TAYLOR	DALMAT. ŽENSKO IME	ŽALOST / ŽARJA					
					100 m² / ULICA		

SESTAVIL EDI KLASINC	LETOVIŠČE PRI OPATIJI	RIMSKI HIŠNI BOG	VELIK REFERAT	DOPISUJE V »TEDNIK«	MITOLOŠKA POŠAST / APOTEPUH							
GUNA				KRAMLJAVEC / FINSKO JEZERO				POD		HRVAŠKI IGRALEC (SVEN) / SEVER	SPANSKI KRIMINOLOG	STONOGA	TRIKOTNIK	TOLSTOJEV ROMAN
SLADKOVODNA RIBA												
RT NA OGNJENI ZEMLJI										PRALNI PRAŠEK		
DOPISUJE V »TEDNIK«	OLGA MEGLIČ	TVRDIĆ / GERMANU								DOPISUJE V »TEDNIK«	DIRKAČ LAUDA / FRANC ZADRAVEC	
RUSKI PESNIK										BASOVSKA PIŠČAL		
MOČNO SNEŽENJE						DOPISUJE V »TEDNIK«				OPERNA PEVKA OGNJANOVIĆ		

Kmetijska zadruga Ptuj p. o.
Komisija za delovna razmerja KZ Ptuj objavlja
po sklepu z dne 24. 12. 1980

OGLAS

za opravljanje del in nalog za nedoločen čas

1. Knjiženje materialnega knjigovodstva (1 izvajalec)

Pogoj pod 1. — srednja izobrazba ekonomske smeri in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj,
— opravljen tečaj za strojno knjiženje — ascota

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 15 dni od dneva objave na naslov: KZ Ptuj, Titov trg 12 — komisija za delovna razmerja.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 15 dni po poteku objave.

KMETIJSKA ZADRUGA PTUJ p. o.
Ptuj, Titov trg 12

OBJAVLJA

po sklepu Zadružnega sveta z dne 28. 11. 1980 in po Zakonu o prometu z nepremičninami (Ur. l. SRS št. 19/76)

JAVNO DRAŽBO

za prodajo deleža na nepremičnini:

1. stanovanjska hiša, Goričak št. 4

Predmet prodaje je 5/27 stavbe na stavb. par. 44/1 k. o. Goričak, kar predstavlja podstrešne prostore.

Izklicna cena je 28.047.00 din.
Dražba bo v ponedeljek 26. januarja 1981 ob 8. uri v prostorih KZ Ptuj, Titov trg 12.
Interesenti morajo pred pričetkom dražbe predložiti dražbeni komisiji dokazilo o plačilu 10-odstotne varščine od izklicne cene. Varščino plačate na blagajni KZ Ptuj, Titov trg 12.

Najugodnejšemu ponudniku bo varščina vračunana v ceno, drugim pa bomo varščino vrnili. Če kupec ne sklene pogodbe v roku 1 meseca po izvršeni dražbi, mu varščine ne vrnemo.

Vse stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
Stanovanjska hiša je zasedena.
Podrobne informacije lahko dobijo interesenti pri KZ Ptuj.

KOMISIJA ZA MEDSEBOJNA DELOVNA RAZMERJA
OSNOVNE ŠOLE BRATOV ŠTRAFELA MARKOVCI

razpisuje

dela in naloge

UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE
za določen čas od 26. januarja 1981 do 31. avgusta 1981

Pogoj: predmetni učitelj

Nastop dela 26. januarja 1981.
Prijave z dokazili sprejmemo 15 dni po objavi.

Mesokombinat Perutnina Ptuj, TOZD Ptujska tiskarna, Jadranska 17
razpisuje
javno licitacijo za prodajo dostavnega avtomobila
Citroen spaček 2 CV 6
leto izdelave: 1975
z izklicno ceno 20.000,— din
V ceno ni vračunan prometni davek.

Licitacija bo na dvorišču Ptujske tiskarne, Jadranska 17, dne 14. januarja 1981, s pričetkom ob 12. uri za družbeni in zasebni sektor.
Vozilo je v voznem stanju, neregistrirano in potrebno vzdrževalnih del na karoseriji. Ogled vozila je možen na dan licitacije med 10. in 12. uro.
Pred pričetkom licitacije morajo udeleženci položiti 10 % akontacijo, oziroma pooblastilo (za družbeni sektor).

---

opekarna ptuj

Komisija za delovna razmerja
OPEKARNE PTUJ

objavlja

dela in naloge

VODJE SPLOŠNEGA ODDELKA

Pogoj: končana višja pravna šola in 5 let delovnih izkušenj v pravni službi

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela možen takoj.

Stanovanja ni na voljo.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 15 dni po objavi: Opekarna Ptuj, komisija za delovna razmerja, 62250 PTUJ — Žabjak 1.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

Združenje šoferjev in avtomehanikov Ptuj, Nova cesta 1.
Objavlja javno licitacijo, ki bo v petek, 16. januarja 1981 ob 8. uri na dvorišču Združenja šoferjev in avtomehanikov Ptuj, Nova cesta 1.

Predmeti javne licitacije bodo:

1. **osebni avtomobil zastava 750 LUX, leto izdelave 1978, MB 120-728**
2. **osebni avtomobil zastava 750, leto izdelave 1977, MB 114-267**
3. **peč na olje — znamke alfa potez**
4. **cerada za tovorni avto TAM 110 — t10**
5. **pisalni stroj znamke TOPS**

Izklicna cena predmetov javne licitacije bo objavljena na dan licitacije.

Ogled predmetov je možen dve uri pred licitacijo.

Zavod za varstvo in delovno usposabljanje mladine dr. Marijana Borštnarja Dornava, p. Moškanjci, ponovno razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

RAČUNOVODJE
(ni reelekcija)

za 4-letno mandatno dobo

POGOJI: kandidat mora poleg splošnih pogojev določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri,
— da ima ob višji 5 let in ob srednji izobrazbi 10 let delovnih izkušenj,
— da je moralno-politično neoporečen.

Pismene prijave z življenjepisom, dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev in opisom dosedanjega dela, pošljite na naslov delovne organizacije v 15 dneh po objavi.

Kandidate bomo obvestili o poteku razpisa v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

VSEM OBČANOM

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj poziva vse občane občin Ptuj in Ormož, ki imajo okvarjen vid nad 60 %, da se včlanijo v društvo.
Predvsem je včlanitev nujno potrebna za mlajše člane in otroke, ki jim želimo(posvetiti največ svojega dela. Prosimo vse patronažne službe, vrtce, šole in zdravstvene ustanove, da nam sporočijo naslove na vidu prizadetih otrok. Društvo ima sedež v Ptuju, Prešernova 25. Uradne ure so v ponedeljek popoldan in v sredo dopoldan, telefon 772-092.
Vse občane tudi prosimo, da namesto vencev pokojnim darujejo denar za slepe, med katerimi je še mnogo socialno ogroženih in pomoči potrebnih. Za vsak podarjen znesek se bomo zahvalili v Tedniku.
Za sodelovanje se v naprej zahvaljujemo in želimo vsem občanom uspeha polno 1981.

---

mali oglasi

PRODAM kombinirani bojler za kopalnico. Naslov v upravi.
PRODAM novo trivrstno harmoniko D-F-B, ima tudi garancijo. Franc Arnuš, Kicar 10?, Ptuj.
PRODAM hišo v centru Ptuja, klet, skladišče, primerna za obrt in gostinstvo. Hinko Kreft, Ciril—Metodov drevored 12, Ptuj.
PRODAM brejo telico. Janez Kralj, Placarovci 22, Gorišnica.
PRODAM raztegljivi kavč in dva fotelja. Damiš, Kvedrova 5, Ptuj.
PRODAM traktor STEYER 28, starejši letnik z branami, plugom in jermenico. Adolf Horvat, Rucmanci 10, Tomaž pri Ormožu.
PREKLICUJEM spričevalo I. Marjan Cebek, Sela 23, Lovrenc na Dravskem polju.
ZAPOSLENO žensko ali mlajšo upokojenko vzamem na stanovanje in hrano za manjšo pomoč. Bližina Ptuja. Naslov v upravi.

Nova očala v enem dnevu, strokovni nasvet pri izbiri okvirjev, nastavitev barometrov, vzdrževanje optičnih pripomočkov. Ekspres Optik Leo Pirc, Slovenski trg 2, Ptuj.

PRODAM kombajn Maser Fergusson 685—S s prešo. Peter Zemljič, Zg. Ščavnica 17.
UGODNO PRODAM črno beli televizor. Telefon 772-267.
PREKLICUJEM spričevalo OŠ Destrnik na ime Marjan Musič, Dolič 38, Destrnik.
PRODAM hrastove fosne. Franc Letnik, Dolič 28, Destrnik.
NUJNO IŠČEM varstvo za dvojčici od 30. januarja do 1. julija 1981. Naslov v upravi.
PRODAM tovorni avto FAP — dva pogona. Jožef Hrga, Šturmovci 20, Videm pri Ptuju.
PRODAM karamboliran avto 125 P, letnik 1976 v voznem stanju. Ivan Brumec, Trnovec 1, Slovenska Bistrica.
PRODAM kobilo, star 5 let, brejo. Franc Kos, Trnovska vas 29.
PRODAM eno leto staro trirednо diatonično harmoniko (freitonarico), melodija Mengeš. Cena ugodna. Venta, Osluševci 46, Podgorci.
PRODAM mlado, visoko brejo kravo. Potrč, Mestni vrh 107.
ZAHVALJUJEM se tov. Francu Plavčaku iz Gerečje vasi, šoferju avtobusa pri komunalnem podjetju Ptuj, da mi je vrnil izgubljeno denarnico z dokumenti in denarjem. Lastnik Ludvik Kurež, Zg. Hajdina 86.
PRODAM Zastavo 750, letnik 1976. Ogled na Potrčevi 42/IV. nad. — desno.
PRODAM telico-friziko, črno-belo, 13 mesecev staro. Kampl, Grajenščak 14.
PRODAM visokopritlično hišo s centralno kurjavo v Cirkovcah, Teskač, Cankarjeva 7, Ptuj.
PRODAM brejo kravo, v devetem mesecu. Stanko Smolinger, Lovrenc na Dravskem polju 89.
USLUŽBENEC išče garsonjero, opremljeno ali ne v Ptuju ali bližnji okolici. Pod šifro »15. november«.
ZAMENJAM dvosobno stanovanje, staro, zraven Blagovnice za večje v bloku. Naslov v upravi.
PRODAM večjo količino krmilne pese in bele repe ter prašiča 130 kg težkega. Dominika Zupančič, Moškanjci 31.
SPREJMEM v službo KV kovinostrugarja ali priučenega kovinostrugarja, tudi delavca, ki ima veselje do te stroke. Odlužen kadrovski rok. Franc Štrucl, Kovinostrugarstvo, Sodnice 3, Ptuj.

Dežurstvo prehrambenih trgovin

SOBOTA,
10. januarja 1981
prodajalni
POTROŠNIK in JELEN
SOBOTA,
17. januarja 1981
prodajalni
SAMOPOSTREŽNA CMD in DELIKATESA

Kmečka gostija

Odbor za organizacijo Kurentovanja 81' tudi letos vabi mlade pare, ki se želijo poročiti po starih kmečkih običajih, da pošljejo prijavo najkasneje do 1. februarja 1981 na naslov Radio Tednik, Vošnjakova ulica 5, Ptuj.

Gostija bo 14. februarja v Ptuju — na magistratu in v Narodnem domu. Obleko za ženina in nevesto poklanjata trgovski delovni organizaciji Mercator Izbira Panonija in Emona Merkur. Vse mlade pare vabijo k sodelovanju. Informacije dobite v upravi Radio — Tednika.

---

krvodajalci

Grajena, 4. decembra 1980:
Alojz Kos, Krčevina 59; Štefan Malek, Krčevina 128; Marjan Tikvič, Grajena 27; Dušan Ilec, Grajenščak 91; Branko Tikvič, Mestni vrh 121; Konrad Rodošek, Mestni vrh 89; Milan Breg, Krčevina 49; Angela Polanec, Placar 65; Irena Šegar, Mestni vrh 6; Elizabeta Kos, Krčevina 59; Drago Horvat, Krčevina 45; Janez Tašner, Mestni vrh 89; Vinko Zemljič, Krčevina 101; Branko Mlakar, Grajena 25; Štefka Mlakar, Grajena 25; Bernarda Lozinšek, Grajena 34; Janez Lesjak, Krčevina 82; Konrad Mlakar, Grajena 25; Marjan Lozinšek, Mestni vrh 97; Ljudmila Dokl, Stojkova 4; Franc Malek, Krčevina 35; Branko Potočnik, Krčevina 45;

Perutnina Ptuj, 19. decembra 1980:
Roman Šegula, Draženci 40; Ciril Varga, Ciril-Metodov dr. 8; Klotilda Letonja, Krčevina 13; Stanko Planjšek, Zabovci 11; Rozalija Kolarič, Nova vas 4; Vladimir Fras, Hlaponci 25; Štefan Lozinšek, Lancova vas 7; Marija Kovačič, Stojnci 90; Avgust Brlek, Pobrežje 8; Janez Plošinjak, Sp. Leskovec 17; Marjan Arnuš, Kicar 45/a; Stanko Molnar, Krčevina 82; Janez Murko, Trnovci 12; Stanko Zagoršek, Mezgovci 28; Zlatko Voda, Kraigherjeva 19; Boris Lacko, Nova vas 90; Alojz Geč, Pobrežje 61; Stanko Pernat, Cirkovce 20; Tonček Stajnko, Kvedrova 3; Otmar Koser, Ipavčeva 17; Franc Rožkar, Borovci 4; Milan Bedrač, Cirkulane 78; Konrad Zemljarič, Zabovci 100; Zvonimir Merc, Povodnova 10; Vinko Murko, Svetinci 4; Milan Potrč, Ilčeva 1; Vinko Toš, Vitomarci 7; Janko Zorko, Vinatarovci 70; Julijana Špehonja, Kidričevo 4; Ivanka Tašner, Placar 64; Franc Valentan, Apače 89; Janez Fürst, Levanjci 16; Franc Čeh, Anželova 13; Janez Muršec, Sobetinci 24; Branko Babosek, Štuki 2/a; Marjan Feguš, Sedlašek 12; Marjan Ferčec, Stanošina 2; Terezija Kokol, Slovenjegoriška c.; Terezija Vuk, Ciril-Metodov dr. 15; Majda kramberger, Bezjakova 3.

KK Tehnoservis Ptuj, 25. decembra 1980:
Mirko Černila, Videm 10, Zvonko Marčič, Majšperk 94, Rado Majcenovič, Peršonova 47, Ivan Lah, Mihovci 90, Miran Lešnik, Ormoška 5, Ivan Kirbiš, Vareja 4, Anton Rojko, Mestni vrh 22 in Milan Žižek, Ziherlova pl. 10.

Elektrokovina Ptuj—Maribor v decembru 1980:
Ivanka Obran, Markovci 29, Silva Malnar, Nova vas 20, Jože Jevšek, Titova 55 Maribor, Otmar Koser, Ipavčeva 17 Maribor, Marija Voda, Dolič 10 in Daniel Vogrinec, Strelci 7.

Hajdina 25. decembra 1980:
Jakob Malek, Draženci 59; Marija Ornik, Hajdoše 51; Stanko Bauman, Draženci 72; Štefan Mlinarič, Zg. Hajdina 82; Radovan Auer, Sp. Hajdina 43; Ivan Varžič, Hajdoše 2/c; Bojan Štumberger, Zg. Hajdina 157; Zdenka Ogrizek, Zg. Hajdina 52; Anton Gabrovec, Hajdoše 48; Janez Sagadin, Zg. Hajdina 85; Jože Kirbiš, Zg. Hajdina 68; Stanko Sagadin, Hajdoše 45; Anton Šišek, Jadranska 17; Franc Erlač, Hajdoše 87; Tončka Strnad, Hajdoše 43/a; Janez Žumer, Hajdoše 66; Danilo Šohar, Zg. Hajdina 202; Ivan Auer, Sp. Hajdina 43; Alojz Repič, Ormoška 1; Drago Furek, Draženci; Vojko Šohar, Zg. Hajdina 202; Erika Svenšek, Zg. Hajdina 82; Janez Ornik, Hajdoše 51; Franc Zagoranski, Hajdoše 101; Ivan Furek, Hajdoše 39; Rudi Nahberger, Zg. Hajdina 89; Rajko Cartl, Zg. Hajdina 74; Edi Krajnc, Zg. Hajdina 7; Stanko Sitar, Zg. Hajdina 38; Marta Sitar, Zg. Hajdina 58; Alojz Repič, Zg. Hajdina n. h.; Kristina Kiselak, Gerečja vas 71; Anton Hasimali, Zg. Hajdina 75; Ivan Ladinek, Hajdoše 102.

TGA Kidričevo, 27. decembra 1980:
Slavko Kirbiš, Apače 45; Cvetka Podpečan, Stogovci 65; Franc Samec, Budina 63; Bojan Žinko, Kvedrova 4; Martin Lesjak, Kidričevo 13; Franc Krajnc, Rošpoh 135; Albin Dovečar, Strejanci 6; Jožica Sabath, Kidričevo 76/a; Ivan Juriševič, Apače 175; Ivan Furman, Kidričevo 19; Janez Malinger, Skorba 28; Anton Sukancec, Kidričevo 4; Franc Plohl, Zamušani 8; Vlado Gregorec, Podgorci 28; Anton Žerak, Kidričevo 36; Franc Zamuda, Mihovci 11; Jože Toplak, Placar 43; Zvonko Klajderič, Mežanova 18; Edi Selinšek, Draženci 46; Herman Škrinjar, Potrčeva 44; Adolf Hertiš, Kidričevo 67; Ciril Beranič, Apače 111; Slavko Petrovič, Vareja 6; Stanko Klinc, Nova vas 81; Danijel Nahberger, Gerečja vas n. h.; Anton Volgemunt, Žabjak 48; Ludvik Špehonja, Kidričevo 6; Anton Kmetec, Apače 228; Rudi Horvat, Bolečka vas 5/a; Josip Kovačič, Kidričevo 13; Jožica peršoh, Sp. Jablane 42/b;

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame, babice, prababice, tašče in tete

Antonije Jeza

iz Ormoža

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so jo spremili v njen zadnji dom na hajdinskem pokopališču in ji darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni družini Ekart za vsestransko pomoč v teh najtežjih dneh. Hvala tudi govornikom, pevkam in duhovniku za opravljen obred in vsem, ki ste nam pismeno ali ustno izrekli sožalje. Vsem iskrena hvala.

V imenu žalujočih: hčerka Tončka Kovačič

SPOMIN

Dne 12. januarja 1981 mineva leto hude bolečine, ki se z besedo ne da izraziti, ko te je huda bolezen odtrgala od naju, najin dragi

Franci Koprivnik

Tvoji koraki, tvoj glas se še slišijo. Vedno hujše je spoznanje, da te ni več, čeprav si z nama v srcu povsod.
Ne solza ne rože, ki si jih tako ljubil, te ne morejo obuditi, a v najinih srcih boš ostal vedno živ.
Hvala vsem, ki mu prinašate svečke in cvetje.

Neutolažljivi tvoji žena Božena in hčerkica Mirica.

S PORODNEGA ODDELKA PTUJSKE BOLNIŠNICE

PRVI JE BIL DEČEK

Tudi na porodnem oddelku ptujske bolnišnice je bilo na silvestrski večer in prvi dan letošnjega leta precej živahno, saj je 1. januarja 1981 privekalo na svet kar šest občanov Ormoža in Ptuja. Dežurno ekipo so sestavljali dr. Branko Kristan — predstojnik ginekološko porodnega oddelka, Terezija Rizman-babica, Magda Žerak-babica, dežurna porodni sobi. Anica Horvat pa je bila dežurna v otroški sobi skupaj z Roziko Todorovič.

Prve tri mamice s svojimi štručkami v naročju, od leve: Ana Horvat, Anica Zorjan in Alojzija Kosi.

Ko smo jih obiskai, nam je bila na voljo babica Terezija Rizman, ki opravlja to delo že več deset let, zato ji ni bilo težko povedati:

»Že na silestrovo noč je kazalo, da bo precej dela, saj smo imeli več sprejemov porodnic. Pa smo si malce oddahnili, ko se je vse skupaj nekoiiko pomirilo. Polnoč smo dočakali v veselem razpoloženju in še nazdravili smo lahko. Prvi porod smo imeli šele 1. januarja ob 6. uri, ko je Ana Horvat (24) iz Nove vasi 119 pri Ptuju rodila 3450 g težkega in 55 cm dolgega sineka. Ostale pa so rodile čez dan. Ob 9.20 je Anica Zorjan (22) iz Školibrove 8 v Ormožu rodila 3000 g težko in 50 cm dolgo dekletce. Ob 10.45 je Alojzija Kosi (20) iz Huma pri Ormožu rodila dečka. Težek je bil 3150 g, dolg pa pol metra. Potem smo si do popoldneva oddahnili. Ob 16.15 je Elizabeta Bobnjar iz Hermancev 23 iz Miklavža pri Ormožu rodila kar 3600 g težko in 53 cm dolgo dekletce. Zvečer ob 19.30 je Kristina Simonič iz Dornave 137 rodila deklico. 3150 g je imela, dolga pa je bila 49 cm. Zadnji porod 1.

Terezija Rizman je bila dežurna babica zadnji dan lanskeg in prvi dan letošnjega leta.

januarja letos pa smo imeli nekaj minut pozneje, ko je ob 19.55 Jožica Kosi iz Runeča 5 pri Ivanjkovcih rodila deklico 3 kg težko in pol metra dolgo.«

Vsi porodi so potekali normalno, brez posebnih komplikacij, pa tudi vse mamice in novorojenčki se dobro počutijo. Prvega januarja 1981 smo tako postali bogatejši za štiri deklet in dva fanta, upamo, pa, da se bo to razmerje čez leto uravnovesilo.

M. Ozmec

O DELU GLEDALIŠČA BO POTREBNO RAZMIŠLJATI

Samo zagnanost posameznikov, ki v zadnjih letih tudi že nekoliko upada, je premalo za nadaljnje uspešno vključevanje ptujskih gledaliških amaterjev v kulturno življenje mesta in občine, ugotavljajo ne le v gledališki sekciji in komisiji za gledališko dejavnost, temveč tudi pri občinski zvezi kulturnih organizacij. Zadnja seja izvršnega odbora je o tem spregovorila dokaj podrobno in nakazala možne rešitve. Do leta 1985 jih seveda še ne bo mogoče realizirati, je pa dovolj časa, da v tem obdobju pripravimo celovit program, ki mora zajeti vse — od ureditve gledališke dvorane in primernih delovnih pogojev do novega organiziranja dela v gledališču, ki bi moralo zaživeti vsaj tako in pod takimi pogoji kot Prešernovo gledališče v Kranju.

mš

osebna kronika

RODILE SO:

Danica Debelak, Ptujska gora 68 — Aleša; Jožica Horvat, Trnovska vas — Sebastijana; Lilijana Pisar, Gregorčičev drevored 2 — Roberta; Marica Čuš, Ul. B. Kraigherja 26 — Mitja; Ksenija Ličen, Velika Nedelja 12 — Mitja; Alojzija Horvat, Mala vas 27 — Anito; Danica Žuran, Pestike 5 — deklico; Darja Radičević, Rogaška 4 — deklico; Slavica Kuzma, Pavlovski vrh 60 — dečka; Elizabeta Golob, Moškanjci 53 — dečka; Frančiška Perger, Kidričevo 40 — Polonco; Jelka Polanec, Grajenščak 25/c — deklico; Zdenka Gregorič, Osluševci 47 — Roka; Slavica Skaza, Pavlovci 35 — Mitja; Jožefa Duh, Placar 37 — Branka; Olga Mikulec, Podvinci 99/a — deklico; Marija Sakelšek, Kidričevo 14 — Tanjo; Ana Murko, Barislovci 8 — Andreja; Angela Žgeč, Dornava 50 — Igora; Ana Šegula, Dragovič 16 — dečka; Štefanija Šalamija, Tomaž 20 — Uroša; Liljana Lah, Nova vas 14 — Janjo; Ivanka Fuks, Biš 50 — deklico; Katarina Skrbiš, Dravinjski vrh 28 — dečka; Marta Babosek, Ziherlova ploščad 8 — Simono; Neža Čuš, Bresnica 18 — deklico; Elizabeta Rajšp, Vitomarci 33 — deklico; Elizabeta Čuš, Dornava 49 — dečka; Vera Krajnc, Kidričevo 15 — dečka; Marjeta Cvetko, Mezgovci 71 — deklico; Majda Sok, Nova vas 6 — deklico; Ida Zupanič, Kidričevo 81/b — dečka; Danica Kolar, Poljčane 108 — Nino; Ana Rihtarič, Hrastovec 3 — dečka; Marjana Božičko, Dravinjski vrh 11 — dečka; Ana Križan, Gabernik 52 — dečka; Irena Ivančič, Lovrenc 120 — deklico; Marjeta Majcen, Potrčeva 20 — dečka; Jožefa Bezjak, Majšperk 85 — Katjo; Elizabeta Klemenčič, Prešernova 10, Ljutomer — Tomaža; Dragica Vtič, Kidričevo 85 — dečka; Veronika Tomažič, Cesta Olge Meglič 4 — deklico; Nežka Lenart, Mestni vrh 12 — dečka; Terezija Zagoranski, Skorba 16 — dečka.

POROKE 27. decembra 1980.

Franc Skrbinšek, Strelci 6 in Sonja Ozmec, Placerovci 4; Anton Korez, Jelovice 32 in Milena Ferčič, Bukovci 123; Alojz Vršič, Sakušak 35 in Luca Mršić, Donji Proložac; Branko Stopajnik, Berinjak 6 in Elizabeta Cafuta, Belavšek 1; Boris Lacko, Nova vas pri Ptuju 90 in Albina Tement, Spuhlja 91; Janez Plohl, Stojnci 115 in Danica Jakopović, Muretinci 36/a; Janez Mlinarič, Markovci 6 in Jožefa Zemljak, Dravinjski vrh 63; Milan Koletnik, Štrafelova 3 in Ivica Golob, Belšakova 53; Martin Sagadin, Slovenja vas 57 in Terezija Koderman, Ziherlova ploščad 13; Mirko Kumer, Desternik 33 in Ana Fras, Ločki vrh 54; Ivan Mikša, Prvenci 28 in Ivanka Tomažič, Mala vas 28/a; Stanko Milošič, Draženska cesta 3 in Majda Černezel, Ziherlova pl. 5; Marijan Zemljarič, Dornava 59 in Jelka Zebec, Ormoška 1; Branko Godec, Krčevina pri Vurberku 24 in Slavica Ciglar, Podvinci 131; Milan Petrovič, Belski vrh 94 in Silva Špurej, Maribor, Maroltova 20; Marko Danilović, Gorišnica 55 in Majda Kokol, Dornava 84/a; Franc Peršoh, Mihovci 31 in Jožica Osenjak, Draženci 77; Eweda Abu Salem, Maribor, Kopitarjeva 1 in Štefanija Furman, Ceršak 69; Franc Pulko, Hajdoše 3 in Alenka Zajc, Slovenja vas 69; Boris Žgeč, Žamenci 4 in Ivanka Bezjak, Strelci 8; Štefan Lozinšek, Lancova vas 7/a in Jožica Ilijevec, Pobrežje 43; Radivoj Nedeljko, Bukovci 37 in Terezija Šoštarič, Hlaponci 6; Stjepan Hemetek, Cirkulane 1 in Marija Kolednik, Vel. vrh 1; Vincenc Lončarič, Jelovice 16 in Matilda Zakelšek, Dol pri Stopercah 11; Martin Slodnjak, Bodkovci 47 in Angela Nedeljko, Bodkovci 47; Ivan Pukšič, Ločič 1 in Jožica Polanec, Levajnci 9; Vladimir Lešnik, Miklavž, Nad izviri 24 in Marija Peršoh, Pleterje 39; Zdravko Ivanuša, Peršonova 1 in Dragica Bliš, Miklošičeva 2; Rajko Pignar, Zamušani 16 in Marta Sok, Zamušani 55; Andrija Hiržin, Gornja Višnjica 14 in Marija Kolednik, Mali Okič 51.

POROKE 31. decembra 1980.

Ivan Petrovič, Bukovci 85 in Olga Golob, Prerad 20; Srečko Selinšek, Mariborska 50 in Ljiljana Iličič, Muzejski trg 2/a; Mladen Raca, Ob Dravi 3 in Jožefa Mlakar, Ob Dravi 3; Janez Janžekovič, Zabovci 55 in Marija Štrafela, Markovci 71; Franc Bratuša, Korenjak 3 in Jožica Rihtarič, Pestike 3;.

POROKE 3. januarja 1981.

Franc Štubej, Prelasko 16 in Jožefa Butolen, Sedlašek 70; Boris Cmrečnjak, Desenci 9 in Terezija Kosec, Desenci 9; Albin Druzovič, Drbetinci 47 in Marta Dolinar, Vitomarci 5; Albin Podhostnik, Stritarjeva pot 3 in Daniela Bračič, Ul. 1. maja 8.

UMRLI SO:

Roza Bohak, Moškanjci 94, roj. 1904, umrla 19. decembra 1980; Karel Paušner, Hardek 30, roj. 1916, umrl 20. decembra 1980; Ana Miško, Mali Brebrovnik 3, roj. 1905, umrla 22. decembra 1980; Albin Lebar, Ul. B. Kraigherja 17, roj. 1894, umrl 22. decembra 1980; Ana Verzel, Kajuhova 3, roj. 1900, umrla 22. decembra 1980; Jožef Lozinšek, Vareja 17, roj. 1909, umrl 22. decembra 1980; Drago Podgorelec, Lešnica 15, roj. 1909, umrl 24. decembra 1980; Jožef Janžekovič, Ul. B. Kraigherja 16, roj. 1909, umrl 24. decembra 1980; Terezija Kocjan, Središče, Breg 21, roj. 1902, umrla 25. decembra 1980; Elizabeta Zemljarič, Stojnci 54, roj. 1888, umrla 25. decembra 1980; Oskar Lovrec, Središče, Slovenska 4, roj. 1900, umrl 26. decembra 1980; Antonija Jeza, Ormož, Školibrova 7, roj. 1889, umrla 27. decembra 1980; Janez Janžekovič, Polenšak 2, roj. 1911, umrl 28. decembra 1980; Ana Belšak, Pobrežje 140/a, roj. 1918, umrla 30. decembra 1980; Jožefa Štumberger, Ziosova pot 10, roj. 1894, umrla 29. decembra 1980; Simon Bezjak, Markovci 47, roj. 1902, umrl 30. dec. 80. Alfonz Mazlu, Trubarjeva 4, roj. 1897, umrl 30. decembra 1980; Janko Podgajski, Podgaj Petrovski 35, roj. 1921, umrl 31. decembra 1980; Jožef Čeh, Kicar 116, roj. 1906, umrl 21. decembra 1980; Štefan Kralj, Spuhlja 70, roj. 1905, umrl 28. decembra 1980; Neža Korez, Kočice 57, roj. 1911, umrla 3. januarja 1981.

ODLIKOVANJA ZA PTUJSKE OBRTNIKE

V skupščinski dvorani ptujskega magistrata je bila v ponedeljek, 29. decembra 1980 slovesnost na kateri je Marica Fajt predsednica občinske konference SZDL v Ptuju izročila šestim članom obrtnega združenja občine Ptuj odlikovanja predsedstva SFRJ.

Po tem, ko je Stanko Kosi, predsednik združenja v krajšem predgovoru orisal pomen obrtnega združenja in vključevanja obrtnikov v družbenopolitično življenje ptujske občine, so slovesnost prijetno popestrili pi-

Odlikovani člani obrtnega združenja občine Ptuj po podelitvi odlikovanj.

onirji osnovne šole Franc Osojnik z bogatim kulturnim programom. Za tem so podelili državna odlikovanja.

Z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo je odlikovan Jože Vrbnjak — strojni ključavničar. Z redom dela s srebrnim vencem pa so odlikovani Andrej Hernja — lončar, Franc Drevenšek — upokojeni slikopleskarski mojster Franc Langerholc — fotograf, Franc Muzek — ključavničar in Alojz Šmigoc — klepar.

— OM

Odlikovanja ob 60-letnici DPD Svoboda Ptuj

Ob 60 letnici DPD Svoboda Ptuj je predsedstvo SFRJ odlikovalo tri člane ptujske Svobode. Na slovesnosti, ki je bila v sredo 24. decembra v dvorani Narodnega doma v Ptuju je predsednik SO Ptuj dr. Cveto Doplihar izročil odlikovanji Red dela s srebrnim vencem Aleksandru Glatzu iz Ptuja in Tomislavu Benkoviču iz Rogoznice. Hkrati je izročil odlikovanje tudi Andreju Fekonji, ki je bil odlikovan že lani spomladi. Vsi trije so prejeli odlikovanja za izredne zasluge in posebne uspehe dosežene na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti ter za aktivno družbenopolitično delo.

— OM

Aleksander Glatz, Andrej Fekonja in Tomislav Benkovič skupaj z dr. Cvetom Dopliharjem po prejemu odlikovanj.

Zlati par s Koga pri Ormožu

V krogu svojih najdražjih sta v soboto, 20. decembra 1980 v poročni dvorani v Ormožu, bila proglašena za zlatoporočenca MARTIN in VERONIKA ŠTAMPAR, doma na Kogu št. 99. Oba zlatoporočenca sta bila rojena leta 1907. Bavita se predvsem s poljedelstvom. Ob zlati poroki jim zaželimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let življenja.

Besedilo in posnetek: J. Sever

Zlatoporočenca Štampar med svojimi najdražjimi v poročni dvorani skupščine občine Ormož

ČRNA KRONIKA

Na postaji milice v Ptuju smo zvedeli, da so novoletni prazniki minili razmeroma mirno. Vozne razmere na območju ptujske in ormoške občine so bile zelo ugodne, zato tudi ni bilo težjih prometnih nezgod. V dneh od 23. decembra 1980 do vključno 5. januarja 1981 so miličniki postaje milice Ptuj in oddelkov posredovali le v petih prometnih nesrečah in pri tem zabeležili eno hujšo in kar sedem lažjih poškodb.

Miličniki opozarjajo na prometno gnečo 31. decembra lani, saj se je žal tudi tokrat večina Ptujčanov odločila za nakupe z osebnimi avtomobili, tako, da občani iz okoliških krajev niso imeli prostora za morebitno parkiranje svojega vozila. Na Silvestrovo so zabeležili le eno prometno nezgodo z eno hujšo in eno lažjo poškodbo. Drugo večjo nezgodo pa so zabeležili 1. januarja letos, ko so se trije mladoletni in vinjeni mladeniči podali na pot vsi na enem motornem kolesu, brez vozniškega izpita. Med prazniki miličniki niso zabeležili hujših kršitev javnega reda in miru, saj je v prostoru za istreznitev silvestroval le en občan — pa še ta je pri tem trdno vztrajal.

emona merkur · ptuj ·

Z EMONO MERKUR V NOVO LETO 81

- kvalitetna postrežba
strokovni nasvet
tradicija
zaupanje potrošnikov

Nakup pri Merkurju — vaše zadovoljstvo

emona ptuj merkur

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO—TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK, Uredništvo in uprava Radio—Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 300 dinarjev, za tujino 550 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

DOMAČA RAST

PRILOGA TEDNIKA,
PTUJ,
5. FEBRUAR 1981
LETO IV
ŠTEVILKA 1

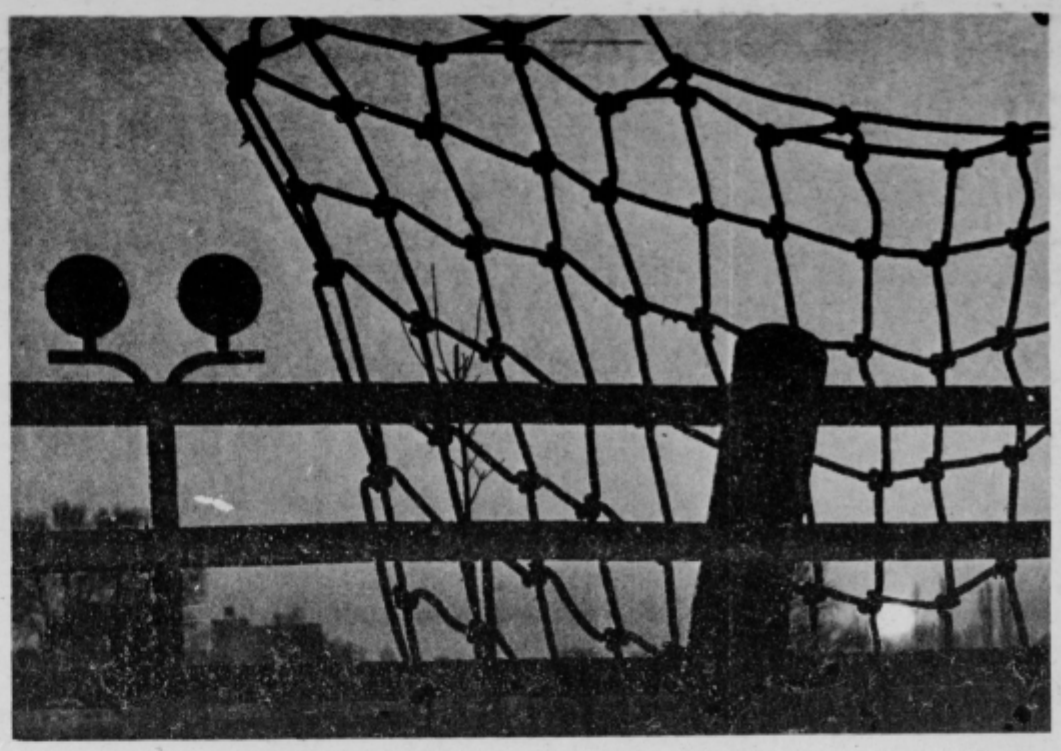

NAMESTO FOTOGRAFIJE MESECA

Namesto redne fotografije meseca objavljamo SONČNI ZATON, posnetek Alfreda Bradača, člana FKK Ptuj

PODARIL SEM

Razprl sem dlan
in zagledal utripajoče srce
polno brazgotin
minljivega časa
polno razjed
včerajšnjih brzic
polno razblinjenih mehurčkov
upa

Podaril sem
to brazgotinasto
razjedeno
mehurčasto
srce

Podaril sem ga
sebi
in tebi
in nam
in vam
in vsem
in nikomur

POKLONIM SE

Poklonim se
svoji sliki
v ogledalu
poklonim se zlatemu okviru
oblazinjenemu naslanjaču
svinjski krači
kozarcu šampanjca
napihnjeni krastači
v sebi

OGLEDALO

Nekdo leži na križišču
in vsaka roka
in vsaka noga
kaže svojo pot

On pa kar leži
in se ne gane
in nemo strmi vame

BIL BI

Krokodilove solze bi točil
ko bi bil krokodil
po mačje bi hodil
ko bi bil maček
pasje bi bil zvest
ko bi bil pes
v mišjo luknjo bi se zaril
ko bi bil miš

Nisem nič
stojim sredi množice
zrem v tisoč obrazov
berem tisoč misli
in ne opazim
da sem v njih
krokodil
maček
pes
svinja
miš

VETER PIHA

Razmetavam sanje
kot listje
kot travo
kot rodno prst
kot široko dušo

SEM

Mislil sem
da bom dobil korenine
da bodo oranžni vetrovi
hladili
drhteče brazde
izkopane z golimi rokami
in da bom večno pil
jutranji zrak
pokrajine
ki me obdaja

Sedaj sem
rak na obličju niča
zamrznjeni vrtinec
zaustavljeni val
izhlapela kaplja
begunec
pred sumničavimi obrazi
krivec
niče
z mehkim
pobožnim
vase zagledanim pogledom

Sedaj sem vse
in nič

LEPI STE

Lepi ste
lep je vaš pogovor
lepa je vaša pesem
lepa je vaša misel
vaš nasmeh

Lepi ste
in jaz
ko vas gledam
sem miren
otožen
star
in sem s seboj

81
Tele

TINA

Srečno novo leto

V nekem mestu se je nekoč prav na dan Novega leta zakonskemu paru Mariji in Antonu rodila deklica. Bila je tako majhna, da je oče Anton sploh ni upal prijeti v roke. Počasi pa se je tega navadil. Mati Marija je bila še izmučena od težkega poroda, zato je očka Anton z velikim veseljem otroka kopal, previjal in mu s svojim prijatenim glasom pel uspavanko: »Nina, nana cocolo del papa, cocolo del mama!« Oče je hotel, da bi dete dobilo ime Zlatka; mati pa je hotela otroka klicati s preprostim, lepim imenom. Deklica je dobila dve imeni: Lizika-Zlatka. Anton je bil presrečen, pripravil je veliko slavje in povabil mnogo gostov. Zabava je bila res odlično pripravljena. Gostje so celo noč plesali in prepevali. Nazadnje so se poljubovali in drug drugemu zaželeli mnogo sreče v življenju. Marsikdo se sprašuje, kaj je sploh sreča? Nekdo je srečen, če ima dobro službo in veliko denarja. Zaljubljeno dekle je srečno, če dobi lepo pismo od svojega dragega, ki je nekje daleč pri vojakih. Zakonci so srečni, če imajo zdrave, pridne otroke. Siromak je srečen, če mu kdo v hudi zimi podari star plašč. Dober zdravnik je srečen, če mu uspe ozdraviti človeka, ki mu je že grozila smrt. Pregovor pravi, da vsak človek nosi svojo srečo v sebi, da je vsakdo svoje sreče kovač. Vedno pa le ni tako!

Na praznovanje so povabili tudi Hermino, sestrično otrokove matere. Izbrali so jo za otrokovo botro. Hermina je bila lepo osemnajstletno dekle, vitkega stasa, modrih oči in svetlih las. Bila je veselo dekle, ki je rado prepevalo in plesalo. Ni bila samo lepa, bila je tudi delavna, zaposlena v pisarni pri nekemu notarju.

Že po dveh mesecih Lizikinega rojstva je Hermina sprejela žalostno novico, da sta se roditelja male deklice smrtno ponesrečila. Oče Anton je bil veseljak, rad je pogledal pregloboko v kozarec in se je v vinjenem stanju z avtom zaletel v drevo. Anton je bil takoj mrtev, mati Marija pa je drugi dan umrla v bolnišnici. Otročiček je ostal sam na svetu. Razen Hermine je imel samo daljne sorodnike. Hermina je bila usmiljenega srca, zato se je odločila, da bo malo deklico vzela za svojo. Takoj je odšla po otroka. Deklico je seveda pripeljala k svoji materi, ki je bila vdova. Njena mati je bila velika ljubiteljica otrok. Sklenili sta, da bosta s skupnimi močmi skrbeli za Liziko. Hermina je morala ponoči večkrat vstajati in Liziko gugati, ker je velikokrat jokala. Drugače pa se je dete lepo razvijalo. Kmalu je pričelo Hermino klicati: »Mina, Mina, moja Mina!« Lizika je Hermino tako vzljubila, da je težko prenašala njeno odstotnost. Herminina mati je bila lastnica majhne restavracije. Ni imela dovolj časa, da bi pazila na otroka. Zato je vzela Lizijo večkrat kar s seboj v restavracijo. V kuhinji je nekaj časa gledala, kako kuharica mesi testo, kako se lupi krompir, kako nastajajo izpod spretnih rok najboljše slaščice. Včasih je dobila skodelico kreme, ki jo je kar s prstki polizala. Vendar kuharice in njene pomočnice niso imele časa, da bi ga posvetile otroku. Večkrat je slišala besede: »Dete, pojdi se igrat, tukaj si v napoto!« Herminina mati je dostikrat sedela ob mizah; pogovarjala se je s svojimi gosti. Lizika je sedla k njenim nogam in prisluškovala različnim pogovorom. Možje so govorili o politiki, pa tudi o ljubezni. Slišala je besede: »Ali vam je znano, da ima žena sodnika Petka ljubimca?« — »Seveda, kdo bi ji zameril, ko pa je njen mož tak pijanec!« Neka žena je pripovedovala: »Nekoč sem bila velika dama; v Beogradu sem jezdila oficirske konje! Sedaj sem se poročila in konec je lepega življenja!« Neki odvetnik je vedno govoril: »Moja bodoča žena mora biti postavna; nočem take, ki nima spredaj nič in zadaj nič!« Nekega dne pa se je poročil s čisto drobnim dekletom.

Lizika je ob teh pogovorih seveda zaspala pod mizo. Pozno ponoči so jo gospodinjske pomočnice nosile v Herminino stanovanje, da bi jo položile v posteljo. Mnogokrat jo je kakšna nevestna služkinja zaklenila v stanovanje in odšla po svojih poteh. Večkrat se je otrok prebudil, zelo je jokal in se pokrival z odejo čez glavo. Bilo ga je strah »bau-baua«. Saj so ga vsi strašili. Govorili so: »Lizika, če ne boš pridna, bo prišel pote bau, bau!« Lizika pa je rastla in vedno bolj se je navezovala na Hermino. Ta navezanost je bila tako velika, da je komaj petletna deklica pričela uhajati od doma. Ure in ure je presedela, in to ob vsakem vremenu na stopnicah zgradbe, v kateri je delala Hermina. Če je deževalo, je sedla na cementna tla pod železniškim mostom in potrpežljivo čakala na svojo Hermino. Hermina pa ni imela več časa za Liziko. Zaljubila se je v nekega Milana in se kmalu poročila. Odselila se je v drugo veliko stanovanje, otroka pa je pustila pri svoji materi. Hermina in njen mož sta hodila na izlete in na sprehode. Včasih sta prihajala tudi k Herminini materi na obisk. Ob takih prilikah je Hermina tolkla Liziko po hrbtu in ji šepetala: »Pozdravi lepo »klanjam se« in poprosi: »Gospod Milan, prosim lepo, če smem iti s Hermino in vami na sprehod?« Lizika je v svoji duši čutila, da je Milan ne mara. Vedno jo je tako grdo gledal. Bilo mu je žal, da je njegova žena skrbela za Liziko. Zato ga Lizika ni hotela za nič prositi, niti za to ceno ne, da bi lahko bila ob svoji ljubljeni Hermini. Raje je iz kakega kota opazovala Hermino, kako na zabavi sedi pri mizi kot prava dama med Milanom in njegovimi prijatelji.

Prijatelji so pripeljali s seboj svoje otroke. Otroci so vsi razigrani sedeli pri svojih starših in radovedno opazovali ljudsko rajanje. Starši so jim kupovali sendviče, slaščice in sokove. Hermina je zagledala Liziko, ki se je skrivala za drevesom. Preveč se je bala svojega moža, zato ni upala pripeljati Lizike k mizi. Vseeno pa je vstala od mize in prinesla Liziki slaščico, ta pa jo je vrgla v reko.

Potem je odšla v bližnji gozd, se sedla v jarek in bridko zajokala. Premišljevala je, zakaj nima Hermina nobene volje in moči, da bi se upira temu hudobnemu Milanu.

Čas je hitel, Lizika je rastla in pričela hoditi v šolo. V tretjem razredu osnovne šole je v šolski nalogi »Kaj si želim v Novem letu« napisala: »Želim si, da bi imela svojo mamico in očeta. Vprašala bi mamico: »Kaj je sreča, mamica!« Mamica bi mi odgovorila: »Sreča je to, otrok moj, da sva vsak dan skupaj, da ti lahko obrišem solze, kadar ti je hudo! Sreča je to, če te ima kdo rad, pa čeprav živiš kot cigan v ilovnati koči in uživaš namesto slaščic vsak dan samo črni kruh!« Da, tako bi mi odgovorila moja prava mamica, na žalost, pa je že dolgo mrtva.

Hermina v svojem novem življenju ni bila preveč srečan. Njen mož Milan je bil čudak. V novo življenje in v novo stanovanje je pripeljal svojo mamo. Niti slišati ni hotel, da bi z ženo živela sama. V tistem stanovanju je bilo več lepih sob. Njegova mati si je izbrala sobo zraven spalnice zakonskega para. Herminina tašča je trpela za bolestno ljubosumnostjo. Če je Milan pred svojo materjo svojo ženo objel ali poljubil, se je tašča zaprla v svojo sobo in točila grenke solze. Včasih je celo skozi ključavnico kukala v Herminino in Milanovo spalnico. Na stranišču je kadila cigarete, potem pa je sinu rekla, da je kadila njegova žena.

Hermina je hodila domov k svoji materi in Liziki, kjer se je izjokala in potožila, kako hudo ji je. Lizika je bila seveda žalostna, dopolnila je že 14 let in je že marsikaj razumela. Strašno je bila jezna na Milana. Sedaj se je pričel brigati tudi zanjo in je Hermini ukazal, da Lizika v počitnicah ne sme ostati v mestu. Na Milanov ukaz je deklica morala oditi s Herminino materjo na deželo na počitnice.

Lizika je sicer rada hodila na deželo, takrat pa bi raje ostala v mestu. Nekega dne v mesecu avgustu pa se je pred hišo, kjer sta stanovali deklica in stara žena, ustavil avto. Nekdo je prinesel novico, da je Milan nenadoma umrl. Ko ga je Lizika zagledala, kako mirno spi tam v tisti črni krsti med rožami in svečami, se ji je močno zasmilil. Čeprav je ni imel rad, mu je vse odpustila. Vsi so bili zelo žalostni. Hermina se je v svoji žalosti še bolj navezala na Liziko.

Lizika je dopolnila svojo dvajseto leto. Tudi ona se je zaljubila. Kmalu se je tudi poročila. S Hermino sta si stanovanje razdelili. Lizika je rodila svojega prvega otroka, dobila je punčko temnih las in svetlih oči. Vsi v hiši, tudi Hermina in njen mož, so bili zaljubljeni v tega otroka. Hermina je otroku kupovala igračke, pleničke, kupila mu je tudi voziček. Nagovarjala je Liziko naj ji da otroka v posvojitev. Seveda Lizika tega ni hotela storiti. Dejala je: »Dokler živim, ne dam svojega otroka nikomur!«

Hermina je v istem letu kot Lizika rodila sina. Vsi v hiši so bili srečni in zadovoljni. Lizika je dobila še tretjega otroka, deklico. Otroci so se skupaj igrali, se učili, vsi so se počutili kot velika srečna družina. Hermina je Liziki pomagala pri gospodinjskih opravilih in je včasih tudi varovala njene otroke. Lizika je namreč nekoč težko zbolela in je bila sedaj še vedno bolehna, vseeno pa se je žrtvovala za svoje otroke. Nikoli jih ni zapirala v stanovanje. Spominjala se je, kako strah jo je bilo, ko so njo puščali samo.

Hermina je izgubila tudi svojega drugega moža. Umrl je, ko je njen sin dopolnil komaj petnajst let. Hermina je bila vedno žalostna in zagrenjena. Postala pa je tudi osorna in napadalna. Nenadoma je začela Liziko napadati z besedami: »Ti misliš, da si najlepša na svetu, ti misliš, da so tvoji otroci najlepši in najbolj pametni.« Če jo je srečala na cesti, ji je dejala: »Ta obleka ti ne pristaja, ali ne vidiš, kako si grda, predebela si v njej. Kadar je Lizika imela na glavi belo čepico, ji je govorila: »Ali misliš, da si mlada in lepa? Stara in grda si, da veš!« Vse to je Lizika prenašala 20 let. Včasih je pomislila, da se je Hermini omračil um, ker je v življenju in v izgnanstvu doživela dosti hudega. Lizika ni mogla razumeti, da se človek lahko tako spremeni. Največ pa je Hermina trpela sedaj na stara leta, in to zaradi otroka, ki si ga je tako želela. Prihajala je k Liziki in ji pripovedovala, da človek pač nič nima od otrok. Njen sin je vedno slabe volje, na splošno se z njim ne da živeti. Nič, prav nič mu ni prav, nobeno kosilo mu ne prija in vedno godrnja in napada Hermino, češ da nima pospravljenega stanovanja. Tudi Liziko je metal iz stanovanja, ki ga je s tako velikim veseljem pripravila za Hermino. Vedno je govoril, da so mu Lizika in njeni otroci uničili življenje. To življenje, pa ni bilo uničeno, nasprotno, bilo je precej zabavno. Herminin sin je hodil na plesne zabave in na dolge izlete z letalom. Vedno, ko je kam odpotoval, je Hermina prižgala svečo devici Mariji na čast, da bi obvarovala njenega sina nesreče. Ko pa je nekoč Lizikina najmlajša hči hudo zbolela, je Hermina dejala: »En »froc« gor ali dol, saj ti lahko rodiš, imaš še lahko deset otrok. Liziki je bilo zelo hudo, ko je poslušala take stvari. Ni mogla razumeti, zakaj jo je Hermina tako sovražila. Nekoč ji je Lizika z morja napisala kartico: »Pozdravlja te tvoja Lizika-Zlatka.« Ko je Lizika prišla domov, jo je Hermina sprejela z besedami: »Ti nisi nobena Zlatka, ti si Liza!« Iskala je tolažbo na grobu svojih staršev. Zdelo se ji je, da ji starša govorita: »Potrpi, Lizika, prišel bo čas, ko boš tudi ti srečna. Na žalost pa Lizika ni bila rojena za srečo. Prav na dan novega leta, na svoj rojstni dan je Lizika šla na podstrešje in skočila skoz okno. Mogoče je še zadnjič pomislila na svoje otroke. Niti misel na žalost njenih otrok je ni mogla zadržati, zaprla je oči in skočila v globino. Ni mogla več prenašati Herminine okrutnosti.

Hermina ni šla na Lizikin pogreb. Bila je tenkočutna oseba in na pogrebe ni hodila. Potočila je nekaj solzic in rekla: »Kako neumna je bila naša Lizika, sama si je vzela življenje, ko pa smrt tako in tako prerano pride.«

Kmečko dvorišče — linorez Črtomir Rosič 6. c OŠ Tone Žnidarič

DRAGO SELINŠEK

Sejmovanje

Križem
se željno
prebira
na sejmu.
Se kramar
mudi,
se krošnjar
ponuja,
sodar
zvoni.
Se rimar
prebija,
prebere
zaše.

Krušno pričakovanje

V hrame
se vaške,
objete
v plot,
režno
privija
kopitji
topot.
Se lesa
odpira,
se zrno,
po zrno
v skednje
ponuja
povsod.

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

28. nadaljevanje

Pozdravljal je vsevprek, bližnje, pa tudi bolj oddaljene sosede, samo da bi vzbujal pozornost, češ, poglejte me, sam ženem štiri rogače na pašo.

Travnik v Lazah je segel prav do ogrske meje, kjer plitki potoček zajema skrajne zahodne dele mèdimurskega pobočja. Na paši je bilo veselo, kakor vedno. Pastircev je bilo mnogo, igrali so se različne igre in se skrivali po obrobnih gozdičih. Pekli so krompir in koruzo.

Igor je bil že zmiraj bolj zasanjan fantiček in rad je skoval tudi kako pesmico po vzorcu tistih, ki se jih je naučil v šoli. Počasi se jih je nabralo za poln zvezek, ki ga je skrbno skrival v skritem kotu viničarije. Tam je ostal do druge svetovne vojne, ko je fronta uničila domačijo in tudi vse, kar je bilo hranjeno v njej.

Posebno nekatere dneve ga je zamišljena sanjavost premagala mnogo močneje in tako tudi danes niti opazil ni, da se je že zmračilo. Pastirci z leve strani njihovega travnika so odgnali živino navzdol ob potoku, on pa je moral navzgor po strmem klancu skozi gozd. Pod bukovimi krošnjami je bila že trda tema, da se je globoko v zemljo zajedeni klanec komaj še malo odražal od okolice.

September je že tisti letni čas, ko se sence proti večeru naglo podaljšujejo in mrak se skoraj neopazno zgosti v temo. Domači so bili že v skrbeh, ko ga tako dolgo ni bilo domov. Lenčka je hitro odprla hlev, Igor pa je takoj stekel v hišo. Ko je Lenčka privezovala krave k jaslim, je opazila, da je Brezina staja ostala prazna. Iskali so jo in klicali po dvorišču in klancu in povsod, toda Breze ni bilo nikjer. Naslednji dan so preiskali celo dolino v Lazah, pa še obrobne njive in gozdove. Vse je bilo zaman, Breze ni bilo nikjer, kakor da bi se bila pogreznila v zemljo.

Zgodba se je hitro razvedela tod in onstran meje in ko so v nedeljo Stanetinčarji prišli k maši in obenem v trgovino, so vedeli povedati, da je madžarska nočna patrulja prišla v zadrego in celo strah, ko so okrog polnoči zaslišali sumljivo šelestenje sredi koruzne njive, ki se je razstezala na vzhodni strani obmejnega potoka.

Financarja sta mislila, da imata opraviti s kontrabantarji, ki so na tistem mestu redno tihotapili čez mejo. Eden je ostal na straži, drugi pa je pohitel po pomoč. Obkolili so njivo in mesto tihotapcev našli Potokarjevo Brezo. Zaplenili so jo in jo spravili na svojo komando. Živino spravljati čez mejo ni bilo kar tako enostavno. Nastal je dolg uradni postopek.

Z različnimi zasliševanji in dokazili so končno spravili Brezo v pravi hlev. Igor jih je slišal smešnih in ostrih. Sam ni smel nikdar več na pašo.

Najljubši njegov prijatelj je bil Vogrinčev Štefek, sin revne viničarke, ki je težko preživljala svojo družinico z dvema otrokoma, ker jim je očeta že kmalu prve dni vzela vojna. Stanovali so v ciganskem klancu na vzhodnem pobočju roškega grebena blizu pod cerkvijo.

Z njim sta prerokodelčila vse proste ure. Bil je iznajdljiv in izrednih ročnih spretnosti. Kadar sta se naveličala dela v njegovi majhni delavnici, ki je bila v nadzemni kleti ob hlevih, je Štefek odložil orodje in prijel v roke harmoniko, ali pa gosli, ki so mu brez posebnega uka enako dobro služile. Poleg ročnih spretnosti je imel še zelo dober posluh za melodije, vsako je znal kmalu ponoviti in je celo dodajal svoje domislice. Nikdar jima ni bilo dolgočasno.

Med njegovimi najboljšimi prijatelji, če je mogoče v taki starostni razliki govoriti o prijateljstvu, je bil vsekakor tudi tedaj že priletni Matija Škorc, ki je premogel lastno kočarijo komaj dober streljaj od Potokarjeve viničarije na visoki vzpetini med obema klancema na tistem mestu, kjer se kolovoz odcepi navzdol v dolino proti zahodu.

Škorc je bil zelo zanimiv možak, suhljatega telesa, na balino pristrižene glave in redkih ter sršečih mrožastih brkov pod orlovsko pripognjenim nosom. Oči so mu bile rumenkasto zelene pravtake, kakršnih se lovci bojijo pri svojih štirinožnih tovariših, Pomenijo namreč roparske nagibe, ubijanje divjadi in skrivanje divjačine. Škorčevo življenje je povsem potrjevalo take domneve.

Bil je redkobeseden človek in hodil je bolj počasi s potegnjenimi koraki. Na podkolenju je imel hude krtice, ki so bile ponekod modrikasto izbočene za orehovo debelino. Zaradi tega je imel velike rane odprtih nog. Izpiral si jih je v arnikinem čaju. Čimbolj se mu je izcejalo iz ran, tembolj je bil zadovoljen. Verjel je, da se tako izceja bolezen iz njegovega telesa. Redkokdaj ga je bilo videti, ker je večino dneva prespal. Poleti na senu nad skednjem, pozimi pa na široki od starosti že zelo obrabljeni klopi ob vedno toplo zakurjeni veliki kmečki peči, ki je bila postavljena v mrtvem kotu v hiši, kakor so sosedovi imenovali svojo največjo izbo.

Delal ni pravzaprav skoro nikdar ničesar. Priskočil je le v najhujši stiski pri spravljanju sena in žetvi, ako so grozili nevarni oblaki, ali pri spravljanju naženih snopov pred mlačvo, ki jo je priznaval tudi kot svoje delo. Celo pri gašenju požara je prikrevsal med zadnjimi, ko je nekoč zagorelo pri Žitnikovih na nasprotni strani klanca.

Vsa gospodarska dela so v glavnem opravljali oštali štirje, visoka koščena žena Magdalena in prav taka hčerka ter srednji Matjažek in najmlajši sin. Obe ženski sta bili tako suhi, da so se sosedje spotikali, češ taki sta kakor da bi oblekel leseno klop. Saj res ni bilo videti kaj prida, razen dolgih in suhih nog in rok. Pri njihovi hiši so jedli zelo skromno. Redno vsako jutro prežganko, zaradi štednje brez vlitega jajca, opoldne pa skoraj vsak dan nekakšno obaro iz divjačine in zvečer ostanke z rumenim in trdim kruhom, ki je bil sicer stalno na mizi s priloženim ostrim nožem.

Vsak dan, ko se je zmračilo, je drugič vstajal, mesto da bi legal spat. V prizemni kašči je imel v stari tram izdolben skrit podolgovat predalček, ki je bil še zametan s slamnatimi snopi. V njem je bila skrbno skrita v naoljene krpe zavita dvocevka nabijača. Škorc je bil namreč strasten, lahko bi rekli divji lovec po poklicu. Bil je uverjen, da je njegova glavna in skoroda edina naloga oskrbovati hišo z mesom, ki bi bilo sicer za njihove prilike mnogo predrago. Tako je skušal tolažiti in opravičevati svojo vrojeno strast.

Redkokatero zimsko noč, kadar je brila neprodirna snežna vijavica, se je usmilil samega sebe in ostal doma v zapečku. Sleherni dan je sicer odhajal zdaj v to, zdaj v drugo smer. Vedno sam in vselej po drugi poti, nikdar pa ne po tisti, po kateri so hodili drugi ljudje.

Hodil je takorekoč čez drn in strn, četudi je imel pohabljene noge, samo da ne bi srečal žive duše.

Njegova puška je imela skrajšane prižgane cevi. Bila je starinska cilindrovka, pa je tako posip ostal podoben, le daljava strela je bila zato skrajšana in udar milejši. Tako prirejeno jo je vedno razloženo na dve polovici, posebej kopito, posebej cevi, obešeni čez zatilje na posebni močni iz konoplje spleteni vrvici, da sta obe polovici viseli izpod ramen pod suknjičem do pasu. Njegova suknja je bila zato prikrojena mimo mode, segala mu je do polovice beder in je bila zelo ohlapna.

Na vrvici je bila posebna patentna zadrga, ki si jo je tudi umislil in izdelal sam. Čim bi nastopila nevarnost, je sponko trenutno razklenil in odvrgel puško kamorkoli, a vselej tako, da je v temi nihče ne bi mogel najti. Preden pa se je drugo jutro zdanilo, je puško že odnesel.

Bila je takorekoč javna tajnost, da je Škorc divji lovec. Toda nihče mu ni mogel do živega. Njegova donosna obrt se mu je posebno razcvetela v letih vojne, od katere je on edini imel veliko in dvojno korist. Posebno proti koncu vojne so dobesedno poglabrjali vse moške, le posamezni bolehavci, starci in doraščajoči mladeniči so še čuvali domači prag.

Mobilizacija je pobrala tudi vse lovske paznike in lovce. Na velikem z divjadjo bogatem terenu je tako Škorc ostal sam, ki se je zanimal za lov in divjačino. Le stari gospod grof, ki je stanoval v graščini nad železniško postajo sodnega mesta ob Dravi in njegov še starejši gozdar in lovski paznik sta zaradi visokih let kljubovala vojaškim predpisom.

V idilični pristavi na Marofu sredi grajskih gozdov je stanoval paznik Veseljak, ki bi edini imel priliko in dolžnost ujeti drznega lovskega tatu. Toda leta so ga ohranila in zmehkužila, da sta na njem ostala lovska samo še klobuk z gamsjim šopom in že osivela bradica. Tako je mesto graščaka in njegovega paznika v obsežnih gozdovih gospodaril Škorc.

Kadar je uplenil divjad, ki je ni mogel odnesti, je plen skril v goščavju, na zarasli njivi, največkrat pa v kupu šibja, kakršnih je bilo mnogo nametanih po razsežnih gozdovih. Škorčevi so tovorili vse z dvema vprežnima kravama. Zapregel je in se odpeljal na njivo, ki je bila blizu graščinskih gozdov. Na voz je naložil različno orodje, kakor da gre po opravkih. Včasih je naložil otavo, včasih seno, mnogokrat zeleno travo, na spomlad rdečo deteljo, kakor je pač bilo za tisti čas primerno. Ne zgolj iz potrebe, glavno da je bilo toliko, da je lahko divjačino prikril. Kadar pa ni imel ničesar naložiti na polju, je natovoril šibja, ki so si ga revnejši ljudje jemali brez posebnega dovoljenja po potrebi. Manjšo divjačino je skril pod ohlapnim suknjičem in v okrilju noči sproti odnesel. Mnogokrat se mu je primerilo, da so mu lisice in potepuški psi raztrgali divjačino na skrivališču, preden jo je utegnil pospraviti v nenasitno malho.

Vrojena lovska žilica je Igorja pobliže spoprijateljila z neutrudnim divjim lovcem. Mnogo je presedel pri njem in poslušal njegove zgodbe in nezgode. Najhujša je bila tista, ko ga je nekoč stari paznik vendarle zasačil in pozval obstati, on pa se je raje odločil za beg. Na daljevo mu je nasipal nekaj svinčenih zrnc v zadnjo plat. Obtičale so mu v podkožju. Hudo ga je skelelo in bolelo, on pa se ni pritožil, niti k zdravniku ni šel, da se ne bi izdal. Pustil jih je vnemar, rane so se zacelile in Škorc jih je odnesel s seboj v grob.

V prvi svetovni vojni je bil svinec dragocena kovina. Škorc je daleč naokoli pobral uteži starih neuporabnih stenskih ur. Z Igorjem sta pretaknila vse luknje v stolpu domače cerkve in pobrala, kar je bilo uporabnega. Svinec sta raztopila in iznajdljivi Škorc je razbeljenega vlival na kovinasto mrežo rešeta, ki je bilo položeno nad škafom z mrzlo vodo. Strdile so se različno velike krogljice, z likalnim železom jih je skrbno razvaljal na gladki kamniti stopnici, da so se ugladile in lepše oblikovale. Tako si je nadomestil šibre, ki jih tedaj niti za drag denar ni bilo mogoče dobiti.

Največje težave je imel Škorc z netilkami. Stara puška nabijača je bila na vžig skozi cilindre. Pomagal si je z žveplenkami, populil jim je glavice in jih natlačil v vdolbinici na pételinih. Da bi bilo še zanesljiveje je v prah zdrobljene glavice nasipal v zgornji konec cilindrov.

Res da ni bilo popolnoma zanesljivo, pa ga niti to ni kaj preveč motilo. Če ni užgalo prvič, je pač poskusil drugič, saj je skoraj vselej bilo možno, ker je streljal navadno iz zasede in vedno le na stoječo divjad, ki ga v košatem grmovju skritega navadno ni opazila. Na bežečo ali letečo divjad takega strela ni bilo mogoče tvegati.

Težko je bilo tudi za smodnik. Tega si je nadomestil z debelo zrnatim črnim, kakršnega so v tistih časih uporabljali za razstreljevanje skal in štorov ter streljanje iz možnarjev na grozeče točaste oblake. S podkupnino dobre kapljice iz svojega malega vinograda mu je uspelo odpirati tudi taka vrata, ki so mu na črno prodala dragoceno zrnje. Debelo zrnati smodnik je previdno nadrobil in si ga nasipal v usnjeni mošnjiček, ki je imel na prišiljenem koncu dobro zamašen roženičast tulček, da pri nabijanju niti eno dragoceno zrnce ni šlo v izgubo.

Proti koncu vojne je zmanjkalo tudi svinčenih ostankov. Škorc je našel izhod. Mehkejšo pocinkano žico je nasekal na drobna enakomerna zrna in jih, kot poprej svinčena, povaljal in izgladil s težkim likalnim železom. S temi šibrami ni imel takih uspehov.

Tako se je Igor pri podjetnem sosedu priučil vseh veščin divjega lova. Stari Škorc je vedel daleč naokrog za vse prikrite puške. Čim je bila kje kaka na prodaj, jo je Škorc kupil in tako sta tudi z Igorjem prebarantala marsikatero. Igor je bil najbolj vesel lično izdelane kratke enocevke, ki je bila že novejše izdelave in prirejena za streljanje z naboji po Lefušejevem načinu, ko so naboji imeli še posebne pravokotno vdelane netilne trnke.

Škorcu bi pravgotovo dobro služila in rad bi jo imel, pa je ni obdržal, ker so bili za vsak strel potrebni novi naboji, ki pa jih brez papirjev nikakor ni bilo mogoče kupiti. Ko mu je ostalo samo še deset nabojev, je vse skupaj prodal Igorju. On jo je imel še dolgo časa po končani vojni. Deset nabojev bi bilo za Škorca komaj za dobrih deset dni. Igor pa je le redkokdaj sprožil. Pridružil se je sosedu le tedaj, kadar sta šla v zasedo ob lisičjih luknjah.

Škorc je daleč naokoli nadziral vse lisičine, nastavljal je pasti in vhode zapiral s križci iz tankih vejic. Čim je opazil sveže sledi in je bila nežna ovira podrta, že je skrit sedel k luknjam. Vselej je ravnal zelo previdno. Kadar je nastavljal križce, je vejice prijemal z rokavicami iz zajčje kože, umikal se je ritenski in vsako svojo sled je skrbno zasipal s svežo prstjo, ki jo je v posebni kožnati malhi prinesel s seboj. Tako je zvitež prelisičil marsikatero zvitorepko.

Izpod strehe na njegovem skednju in v parmi je stalno viselo mnogo na deščice razpetih lisičjih, dihurjih kožic, včasih celo kužušček dragocene kune belice, ki so rade gnezdile v bukovem gozdu pod njegovim bregom. Kože so bile obešene na tankih in gladkih žicah, da niso mogle do njih požrešne miške.

Kože je prodajal krznarju v sosednjem trgu in nikdar ni pozabil pripomniti, da je vse ulovil na pasti, da ga kaka koža ne bi izdala. Krznar je sicer dobro vedel, kako je z njim, a drobnih luknjic v kožah ni hotel videti. Odštel je pač nekaj manj, pa je še kljub temu dobro zaslužil. Pri možnji pa molčečnost in prijateljstvo začneta, ali pa nehata.

Neko januarsko noč, ko je mraz pritisnil, da je drevje pokalo in je škripalo in cvililo pod nogami, sta odšla oba v zasedo. Stari je bil oblečen v tople lisičje kožuhe in dlako je imel obrnjeno k telesu. Nič ga ni zablo in sedel je mirno kot prilepljen. Igor pa je preslabo oblečen prezebal in šklepetal z zobmi. Vstati ni upal, da bi se malo spregibal, tudi sam domov ne in se je hudo prehladil. Še isto noč ga je stresla huda mrzlica in pljučnica ga je priklenila na posteljo. Kuhala ga je visoka vročina, zdravila pa so bila bezgov čaj in kisovi obkladki.

Bolezen se je tretji dan stopnjevala in začel je blodíti, začetek vsega je bil na lovu in vse blodnje so se sukale okrog njega. Cele tri dni se ni zavedel in že so se bali, da bo podlegel. Šele četrti dan se je začel prebujati. Od časa do časa je zvedavo pogledoval proti oknu in povpraševal, kje da je in kaj se je zgodilo. Jezik mu je bil skorajsto ožgan in okrog ust so se izrinili vročični izpuščaji, ki so mu izraz celega obraza spremenili in popačili.

Ko se je začel postavljati na noge, ga je obiskal stari prijatelj in mu prinesel kot darilo dve lepi že ustrojeni lisičji koži: »Igor, zelo sem te pogrešal in bil sem v skrbeh zate. Prinesel sem ti dve koži, da te prihodnjič ne bo zeblo.«

Igor je bil obiska starega Škorca vesel in pokramljala sta o tem in onem. Sosed mu je podrobno pripovedoval, kako je bilo medtem na nočnih pohodih. Tudi o strahu, ki ga je prestal, ko je na štoru sedeč malo zadremal in so ga predramile sove, ki so iznenada glasno zaskovikale tik nad njegovo glavo v krošnji goste smreke. Zgodbe o nočnem lovu na lisice so zelo zanimive in imajo včasih prizvok nečesa tajanstvenega. »Nastalo je mnogo novih lisičin, ki jih do letos v bližnjem gozdu ni bilo toliko. Lisice so letos prišle pod naš hrib verjeno tudi iz drugih krajev. Celo pod vašimi tremi starimi kostanji so sveže vrtine in mnogo sledov okrog njih. Letošnja ostra zima jih je pritisnila čez hrib na južna pobočja. Naša dolina je odprta proti jugu in severne vetrove zapira venec gomilskih goric. Pustil jih bom pri miru in ko boš dobro ozdravel, jih greva počakat. Te nama ne bodo ušle in časa je tudi še dovolj, da bodo kože ostale goste in trdne.« Je sosed Škorc zaključil svoj obisk.

Srečanje s Škorcem je bilo za Igorja pravo zdravilo. Ne samo zdravilne zeli, ki naj bi okrepile telesne odpornosti, tudi po duhovni plati je potrebno človeka podpreti. Veselo pričakovanje v bodočnosti je kakor najboljši krepilni napitek. Odvrne misli tudi od težke telesne bolezni in jih usmeri v veselo razpoloženje. Sam po sebi odjenja neprijetni občutek svinčenosti v zaležanih nogah. Misel, da bi bil še preslab za vstajanje hitro skopni in okrepljena volja dvigne bolnika iz postelje.

Tudi Igor je vsak dan bolj podaljševal posedanje v toplem naslonjaču in ob prijetnem prasketanju ognja v peči je zrl skozi okno čez klanec na zasneženi nasprotni breg. Tu in tam so pricingljale mimo sani s konjsko vprego, kadar se je boljar iz bližnjega trga prisankal v svojo klet, da napolni prazne čutare, ki se po januarskih kolinah tako hitro sušijo. Njegove misli so begale od šole do ježe po običajnih opravkih in se ustavljale na lovskih pohodkih ob lisičinah.

Obledela lica so mu znova začela pordevati v rožnati barvi, le malo je še poležaval. Ob dobri negi so se mu kmalu vrnile zgubljene moči.

Ko je neko jutro sonce že zgodaj predrlo gosto meglo in so se zaiskrili snežni kristali na drugem bregu, ni bilo več mogoče bolnika zadržati v hiši. Vstal je, oblekel stari kožušček, ki mu je bil že pretesen in oguljen. Prvi koraki so ga vodili v hlev h Konjičku. Od veselja je zahrzal, ko ga je ugledal na pragu. Igor mu je poplačal pozornost z dragoceno kocko sladkorja, ki si ga je takorekoč od ust odtrgal in ga prihranil pri bezgovem čaju. Konjiči so namreč sladkosnedni pravtako, kakor otroci . . .

Duševno življenje je v mladosti mnogo bolj umirjeno in stalno, kakor pa v poznih letih. Je brezbrižno, predano samemu sebi. Nič ne razmišlja o težavah in nevarnostih. Je nekako prvotno in premočrtno naravnano k zamišljenemu cilju in je zato popolnoma naravno, takorekoč do dna izenačeno z neznano usodo. Življenje mladega človeka je lahko, mnogokrat celo podzavestno. Mlad človek se ne boji zase, ne plaši ga smrt, saj se v normalnem življenju niti ne spomni nanjo. Misli mladega bitja niso v bolezni drugačne, kakor one v zdravju. Mlademu človeku niti vera ni potrebna, ne zato, ker bi jo s premislekom zavračal, temveč zato, ker ne čuti potrebe razmišljati o njej.

Ko človek začuti življenjske skrbi in sreča prvi strah pred nadaljnjim življenjem in smrtjo, takrat je to znak, da je že prekoračil mejo naravnega življenja. Takrat se instinktivno življenje sprevrže v zavestno. Razumljiv je stari pregovor: »Kogar bogovi ljubijo, umre mlad.«

Nadaljevanje prihodnjič

DOMAČA RAST je literarna priloga TEDNIKA in jo izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Radio—Tednik Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. DOMAČO RAST ureja uredniški odbor: Nataša Belšak, Branka Bezeljak-Glazer, Viktorija Dabič, Drago Šuligoj in Darja Križančič.

irena habjanič

ludek

gleda ker so se mu rodile oči
ve vse kar mora vedeti
nad srcem mu sijejo pljuča
on je eden izmed ljudi

ker se je z usti rodil govori
lunine sence ga iščejo
ampak on tega ne sme
spleza na drevo kjer ga nič ne opazi

ker se mu je rodila pamet v šolo gre

ampak on raje ne razmišlja
da se sam sebe ne poje

kje bi začel ne ve

pa to ni potrebno
ni važen obraz
imeti moraš izkaz

zopet se je rodil komet
videti je ogromno luči
moji možgani tega ne bodo vzdržali

on sam sebe že ne bo mučil
on je raje sit
drugim ne bo dovolil nemira
raje se bo šel napit

človeka ni
to živi
to se rodi
to je eden izmed ljudi

gleda ker so se mu rodile oči
ve vse kar mora vedeti
nad srcem mu sijejo pljuča
to je eden izmed ljudi

SANJA VILFAN

ŽIVI ZA NASLEDNJI TRENUTEK
UGODJA
ESTETIKE
LEPIH SPOMINOV
NIKOLI NI LEPO
PRAV ZDAJ

MAJHNO, DROBCENO BITJE.
KI NOČE POSTATI MOJE.
MINI MAJHNA MISEL.
KI NOČE VSTRAN.

MRZLO IN MRZLO
DA LED IN SMRT
JE REKLA MOJA STARA MAMA ŠE PRED SMRTJO

ALI PRVIČ SLIŠIŠ MOJA USTA
VONJAŠ MOJ NASMEH
MODRINO BISEROV V OČEH?

TVOJA PESEM
ZATO TUDI MOJA

stekleno jutro
v ogledalu si ti
starec na poti
čakaš me
z majhnimi pomiki
potem bova skupaj zrasla
stekleno
še više

stekleno jutro
beli dan
ploščata noč
brez vsega

ni strahu
ker še ne veš kako bo to
strah sploh ne obstaja
čeprav veš
da te bo tiščalo v trebuhu
in boš vseeno lahko rekel mama
čeprav mame ne bo
in si ne boš skuhal kamilic
ker jih ne bo
in ti boš vseeno lahko rekel mama
in ti bo lažje
še te bo tiščalo v trebuhu
in boš lačen
ampak tebe ni nič strah
ker veš da bo grozno
ker še ne veš kako bo to
in ti bo strašno
tiščalo te bo v trebuhu
in boš preživel
in zopet te ne bo nič strah

vidim človeka bežati skozi vodo
voda je mrzla
in on beži
voda je umazana
in sveti se
človek na vodi je resničen
njegova senca beži ob obali

FLAVOOKI VIR ZLA.
TAKO MILO.
TAKO NENAMERNO.
TAKO EDINSTVENO.
ZAKAJ UBIJAŠ?

SMELO PRENAŠAŠ VSE.
VSRKAVAŠ MOJO VOLJO DO ŽIVLJENJA.